

VZPOMÍNKY NA BUDOUCNOST

ERICH VON DÄNIKEN

Vydalo nakladatelství Orbis v roce 1970

Copyright © Econ Verlag GmbH Dusseldorf und Wien 1968

Translation © Dr. Ludvík Souček 1969

Předmluva

Existují vzpomínky na budoucnost? Vzpomínky na cosi, co se znovu vrací? Existuje věčný koloběh přírody, věčné splývání časů?

Tuší kukla, že se na jaře znovu zrodí v podobě motýla? Cítí molekula plynu, že se podle nevyhnutelného zákona stane dříve nebo později opět sluncem? Chápe myslící bytost, že je spojena se všemi prostory věčnosti?

Dnešní člověk se liší od člověka včerejška nebo předvčerejška. Je stále znovu nový, jiný, trvale se obnovuje na pouti nekonečnou cestou, kterou nazýváme Časem. Pochopí čas — a musí jej ovládnout, protože čas je zárodkem vesmíru. Protože všechny věky ústí do jeho nekonečnosti.

Vzpomínky na budoucnost existují. Vesmír skrývá mnohé, o čem dnes ještě nemáme ani tušení. Snad budou některá tajemství objasněna — dnes, zítra, v budoucnosti. Vesmír nezná čas, ani jeho pojem.

Tato kniha by nevyšla bez povzbuzující spolupráce mnoha lidí. Děkuji za pochopení své ženě, která mne v posledních letech vídala doma tak zřídkakdy. Děkuji příteli Hansu Neunerovi, jenž mě doprovázel na statisícikilometrové pouti jako velice cenný pomocník. Děkuji pánům dr. Stehlíkovi a Louisu Emrichovi za nespočetné rady. Děkuji všem mužům NASA v Houstonu, na mysu Kennedy a v Huntsvillu, kteří mne provedli grandiózními stánky svého výzkumu. Děkuji pánům prof. dr. Wernheru von Braunovi, profesor dr. Willymu Leyovi a Bertu Slatteryemu. Děkuji všem nespočetným mužům a ženám po celém světě; svými rozhovory, podněty a přímou pomocí umožnili vznik této knihy.

Erich von Däniken

Úvodem

Napsat tuto knihu byl stejně odvážný čin, jako ji číst.

Vědci ji zařadí jako utopii na index knih, o nichž lépe nemluvit, protože se její názory a důkazy nehodí do pracně spleené mozaiky zkostnatělé školní moudrosti. Laikové, zneklidňovaní i ve spánku vidinami budoucnosti, se stáhnou do ulity dobře známého světa před možností, ba dokonce pravděpodobností, že naše minulost je ještě záhadnější, smělejší a tajuplnější než všechny úvahy o budoucnosti.

Je totiž jisté, že s naší tisíce a milióny let vzdálenou minulostí není cosi v pořádku. Hemží se neznámými božstvy, která navštěvovala v kosmických lodích s posádkou starou dobrou Zemi. Nalézáme zde tajné zbraně, ba dokonce zbraně hromadného ničení, a kromě nich další nepředstavitelné technické vědomosti, jež nám zčásti ještě dnes zůstávají nedostupné.

Ani s naší archeologií není všechno, jak by mělo být. Tam nalézáme několik tisíc let staré elektrické baterie, tu zase podivné bytosti v dokonalých vesmírných skafandrech, opatřených platinovými sponami. Setkáváme se s patnáctimístnými čísly, která nevypočítal žádný elektronický stroj. V nejtemnějším starověku nacházíme zkrátka celý arzenál nepředstavitelného — kde se však vzala schopnost našich prapředků všechno nepředstavitelné vytvořit?

V našem náboženství se také ledacos nerýmuje, Všechna náboženství slibují lidstvu shodně blaho a pomoc, také prastaří bohové slíbili totéž. Proč své sliby nesplnili? Proč naopak použili proti primitivním lidem supermoderní zbraně? A proč se dokonce chystali lidstvo zničit? Smiřme se s myšlenkou zhroucení systému představ, budovaného celá tisíciletí. Několik málo let přesných výzkumů podkopalo myšlenkovou budovu, v níž jsme se cítili tak útulně. Tajemství skrytá v knihovnách tajných společností jsou znovu objevována. Epocha vesmírných letů nepřeje tajemství. Kosmonautika, mířící ke Slunci a hvězdám, sonduje pro nás i v propastech minulosti. Bohové a kněží, králové a hrdinové opět vystupují z temných hrobek. Musíme se zmocnit jejich tajemství. Máme prostředky k důkladnému a — pokud a to budeme opravdu usilovat — i k úplnému odkrytí naší skutečné minulosti.

Bádání o starověku se musí přestěhovat do moderních laboratoří.

Archeologie se musí s nejcitlivějšími přístroji odebrat na zpustlá místa dávno zničených měst.

Nadšenci pravdy musí opět začít pochybovat o všech pohodlných a dobře zavedených názorech.

Bohové šerého dávnověku zanechali zřetelné stopy. Dovedeme je číst a

dešifrovat díky kosmonautice teprve dnes. Je nám přece tak blízká — lidé minulých tisíciletí však o ní neměli ani tušení. Tvrdíme, že v dávnověku zažili naši předkové návštěvu z vesmíru. Ačkoli dosud nevíme, kdo byli tito inteligentní nepozemšťané a ze které vzdálené hvězdy se k nám vydali, prohlašujeme přesto, že tito „cizinci“ část tehdejšího lidstva vyhubili a zároveň stvořili nového, patrně prvního člověka, rodu homo sapiens.

Takové tvrzení ovšem otřásá samotnými základy pečlivě a důkladně budované myšlenkové stavby. Tato kniha se pokouší podepřít je důkazy.

1. kapitola

ŽIJÍ VE VESMÍRU BYTOSTI PODOBNÉ LIDEM? - JE MOŽNÝ RŮST BEZ KYSLÍKU? - MŮŽE ŽIVOT EXISTOVAT I VE SMRTÍCÍM PROSTŘEDÍ?

Lze si vůbec představit, že bychom my, světoobčané 20. století, nebyli jedinými bytostmi podobnými člověku ve vesmíru? Vzhledem k tomu, že si v žádném muzeu zatím nemůžeme prohlédnout preparovaného homunkula z cizí hvězdy, zdá se být odpověď: „Jen naše Země je obydlena lidmi!“ přesvědčující a dostatečně podložená. Jakmile však uvedeme do příčinného vztahu některé výsledky nejnovějších bádání a současných výzkumů, ocitneme se rázem v bujně rašícím pralese otazníků.

Astronomové tvrdí, že prosté, neozbrojené oko vidí za jasné noci na obloze asi 4500 hvězd. Již skromný dalekohled malé hvězdárny jich však umožní vidět téměř dva milióny a moderní astronomický reflektor registruje světlo miliard vzdálených sluncí, světelných bodů, z nichž se skládá Mléčná dráha. V nesmírných rozměrech je však naše Galaxie jen nepatrnou částí neporovnatelně většího systému, jakéhosi svazku galaxií, sdružujícího asi dvacet galaxií v prostoru o průměru 1,5 miliónu světelných let (světelný rok = 9,5 bilionu km). A tento systém je opět nicotným ve srovnání s mnoha tisíci spirálních mlhovin, objevených elektronickými teleskopy.*¹ To platí ovšem dnes — ale vždyť tyto výzkumy také teprve dnes začaly...

Hvězdář Harlow Shapley připouští, že v dosahu našich dalekohledů je asi 10^{20} hvězd. Jestliže připisuje teprve každé tisící hvězdě planetární systém, lze to považovat za mimořádně opatrný a střízlivý předpoklad. Vycházejme z něho dále a předpokládejme, že by opět každé tisící z těchto planetárních systémů byl obdařen podmínkami vhodnými pro život; zůstává stále 10^{14} hvězd. Shapley se ptá dál: kolik z tohoto v pravém slova smyslu astronomického počtu vesmírných planetárních systémů má atmosféru, vhodnou pro vznik a rozvoj života? Opět každé tisící? Nuže, i pak zbývá nepředstavitelný počet 10^{11} hvězd, obklopených planetárními systémy, obdařenými podmínkami života. I když připustíme, že z celkového počtu vhodných planetárních systémů život skutečně vznikl v

¹ Velmi plastickou představu o množství hvězd v dohledném vesmíru poskytuje skutečnost, že pouze na ploše, omezené čtyřmi „koly“ Velkého Vozu, nacházejí největší dalekohledy několik *miliónů* galaxií, podobných naší Mléčné dráze...

pouhé tisícíně případů, zbývá pro naše úvahy stále 100 miliónů planet obydlených živými tvory. Tyto výpočty ostatně spočívají na možnostech, poskytovaných moderními, dnešními hvězdářskými dalekohledy, jejichž vývoj a zdokonalování neustále pokračují.

Podle domněnky biochemika dr. S. Millera se na mnohých vhodných planetách vyvíjely životní podmínky a posléze život sám rychleji, než na naší Zemi. Tyto odvážné výpočty naznačují, že by civilizace předstihující civilizaci pozemskou mohla vzniknout nejméně na 100 000 planetách.

Profesor dr. Willy Ley, známý autor vědeckých knih a přítel Wernhera von Brauna, mi v New Yorku řekl:

„Počet hvězd jen v samotné Mléčné dráze je dnes odhadován na 30 miliard. Předpoklad, že naše Galaxie, naše Mléčná dráha, obsahuje přinejmenším 18 miliard hvězd s planetárními systémy, je dnes z hlediska hvězdářství zcela přijatelný. Pokusme se teď co nejvíce zmenšit tato čísla a předpokládejme, že teprve v každém stém planetárním systému obíhá planeta svou hvězdu ve vzdálenosti vhodné pro život — zůstává tedy stále 180 miliónů planet, které by mohly nést život. Předpokládejme dále, že se pouze na jedné ze sta planet, schopných život zrodit, tak skutečně stalo — to je pořád 1,8 miliónu oživených oběžnic. A konečně předpokládejme, že na sto takto oživených planet připadá jedna jediná, obydlená bytostmi inteligentního stupně homo sapiens. I tato úvaha připisuje Mléčné dráze zástup 18 000 obydlených planet.“

Vzhledem k tomu, že poslední výzkumy dospívají k počtu 100 miliard hvězd, tvořících naši Galaxii, svědčí počet pravděpodobnosti pro daleko vyšší čísla, než k jakým opatrně a střízlivě došel profesor Ley.

Aniž bychom se oháněli utopickými čísly a bez ohledu na vzdálené cizí galaxie, smíme tedy předpokládat v poměrné blízkosti Země alespoň 18 000 planet s podmínkami blízkými podmínkám pozemským. Můžeme ovšem v úvahách pokročit o krok dále: kdyby bylo ve skutečnosti obydleno pouhé jediné procento těchto planet, i pak zbývá plných 180...

Existence planet blízkých Zemi s podobným složením atmosféry, podobnou gravitací, flórou a snad dokonce i s podobnou faunou je zkrátka téměř nepochybná. Ostatně — může být život opravdu jen na planetách podobajících se Zemi?

Výzkum tento názor vyvrátil*². Domněnka, že život nemůže existovat

² V úvahách o formách a tedy i o možnostech nepozemského života se utkávají dvě teorie: první, již zastupuje např. americký fyzik Gernsback, vidí možnost života kdekoli ve vesmíru jen na společném základě řetězení uhlíkových atomů s kyslíkem a vodíkem ve složité bílkoviny, desoxyribonukleinovou kyselinu a další

bez kyslíku a bez vody, je mylná — vzpomeňme anaerobních bakterií, pro něž jakékoli množství kyslíku působí jako jed. Proč by nemohly existovat i vyšší formy života, nepotřebující kyslík ke svým životním pochodům?

Nezbývá nám, než pod stálým tlakem denně se objevujících nových poznatků překonávat svůj starý svět představ a naučených pojmů. Objevitelská rozkoš, soustředující se až zcela donedávna výhradně na naši Zemi, zahrnula rodnou planetu chválou a učinila z ní ideál: není prý ani příliš chladná ani příliš horká, vody je, chválabohu, dostatek, kyslíku co srdce ráčí, cyklus organické látkové výměny vždy znovu a znovu omlazuje přírodu...

Ve skutečnosti není tvrzení o nevyhnutelné podobnosti oživených planet Zemi udržitelné. Na Zemi žijí — podle odhadu — dva milióny rozličných druhů živočichů^{*3}. Z nich je — podle odhadu — vědecky zařazeno asi 1,2 miliónu druhů. Mezi vědou zařazenými a popsanými druhy však nacházíme i několik tisíc takových, jež by podle dosavadních představ a za daných podmínek vůbec žít neměly! Předpoklady života musí být zkrátka znovu promyšleny a prozkoumány.

Tak například by podle obecného mínění měla být silně radioaktivní voda prosta zárodků; přesto se však několik druhů bakterií smířilo i se smrtelně nebezpečnou vodou chladicích plášťů atomových reaktorů.

Pokus badatele dr. Siegela vypadá dokonce trochu strašidelně: dr. Siegel vytvořil v laboratoři model Jupiterovy atmosféry, který nemá pranic společného s dosud předpokládanými podmínkami „života“, a choval za těchto podmínek bakterie a roztoče. Amoniak, metan ani vodík je nezahubily.

Pokusy entomologů Hintona a Bluma z Bristolské university v Anglii přinesly přinejmenším stejně překvapující výsledky. Oba vědci zmrazovali

stavební kameny života. Jejich protivníci, byť i všichni nevěří ve Flammarionovy hvězdné „ohnivé“ a „plynné“ bytosti (v poslední době se sám Carl Sagan z Harvardovy university zmínil o možnosti existence živých „stabilních plynových koulí“ v atmosféře Jupitera), přece jen uvažují i o životě na zcela jiných základech, např. podle Firsova o bytostech dýchajících dusík a pijících amoniak, jejichž základním biogenním prvkem by byl křemík. Ani prvá, ani druhá teorie nevylučuje ovšem obrovské bohatství tvarů a životních forem. Vždyť „průměrným“ zástupcem pozemské fauny, stojícím mezi prvokem a člověkem, je podle profesora zoologie Chicagské university Ralpha Buchsbauma — červ z rodu *Nereis*, neurčitě připomínající primitivní stonožku...

³ Patrně daleko více. Odborníci Britského muzea po bedlivém zvážení odhadli před několika léty pouhý počet druhů *hmyzu* na plných dvacet miliónů.

larvy jistého druhu komárů po několik hodin při teplotě —100 °C a pak je ponořili do tekutého hélia, které má, jak známo, teplotu mezihvězdného prostoru. Po ozáření tvrdými paprsky byly larvy přeneseny opět do obvyklých podmínek. Stalo se nemožné: larvy pokračovaly nerušené ve svém vývojovém cyklu. Vylíhli se zcela „zdraví“ komáři...

Známe bakterie žijící v sopkách, jiné metabolizující nerosty, a dokonce i druhy produkující železo. Les otazníků houstne.

Podobnými pokusy se zabývá řada pracovišť. Hromadí se důkazy, že život naprosto není vázán výhradně specifickými podmínkami naší planety, ačkoli jsme je po celá staletí považovali za nezbytnost. Toto přesvědčení pokrývalo a zatemnilo perspektivy, nasadilo badatelům na oči klapky a donutilo je posuzovat vesmír našimi měřítky podle našich myšlenkových systémů. Epochální myslitel Teilhard de Chardin však prohlásil: ve vesmíru má jen fantastické naděje stát se realitou... Opačný myšlenkový pochod by — stejně fantasticky jako právem — znamenal, že inteligentní bytosti z jiné, cizí planety považují za měřítko své životní podmínky. Žijí-li při teplotě —150 či —200 °C, jsou oprávněni považovat takovou teplotu, zhasínající pozemský život, za podmínku existence života na jiných planetách. Odpovídá to logice, s jejíž pomocí usilujeme o objasnění temnot naší minulosti.

Jsme povinni své z generace na generaci děděné sebeúctě být objektivní a rozumní — což, lapidárně řečeno, znamená, stát vždy poslušně a spolehlivě oběma nohama na pevné zemi. Někdy se, pravda, zdá být ta či ona odvážná teorie pouhou utopií — ale kolik utopií se už dávno stalo všední, každodenní skutečností! Chceme ostatně zcela záměrně naznačit nejkrajnější možnosti. Zatímco budeme usilovat o objasnění nepravděpodobného a dnes ještě nepředstavitelného, padnou hráze, bránící nám nezaujatě pohledět tváří v tvář vesmírným zázrakům. Příští generace se v kosmu setkají s mnoha netušenými životními formami*⁴. I když to již nezažijeme, naši potomci se budou muset smířit s poznáním, že nereprezentují nejen jediné, ale ani nejstarší inteligentní bytosti ve vesmíru.

Stáří vesmíru je odhadováno na osm až dvanáct miliard let. Meteority přinášejí stopy kosmického organického života pod objektiv našich drobnohledů. Milióny let staré bakterie znovu ožívají. Spory, poháněné tlakem slunečních paprsků, putují vesmírem a jsou tu nebo onde

⁴ Rozdíly budou pravděpodobně takové, že budeme muset opravit i dosud používané definice samého pojmu „život“ a podstatně je rozšířit.

zachycovány přitažlivostí planet*⁵. V nekonečném koloběhu se po milióny let vždy znovu vyvíjí život. Četné velmi pečlivé výzkumy vzorků hornin, odebraných na různých místech povrchu Země, dokázaly, že se zemská kůra vytvořila asi před čtyřmi miliardami let. Ano, a — jak je známo — člověk existuje sotva jeden jediný milión let! Z tohoto obrovského veletoku času se díky píli, mnohým dobrodružstvím a neuhasitelné touze po poznání podařilo vymezit hrázemi rybníček sedmi tisíc let lidských dějin — co však je sedm tisíc let lidských dějin proti miliardám let dějin vesmíru?

My — vrchol stvoření — jsme potřebovali 400 000 let na cestu k naší dnešní úrovni a podobě. Kdo se odváží tvrdit, že kdesi neexistují planety s příznivějšími zevními podmínkami pro vývoj člověku podobných nebo jiných inteligentních bytostí? Proč bychom nemohli mít na jiných oběžnicích důstojnou nebo dokonce daleko nás převyšující „konkurenci“? Smíme vůbec tuto možnost pustit ze zřetele? Zatím to děláme.

Jak často se již v minulosti zhroutily sloupy naší moudrosti! Celé stovky generací věřily, že Země je plochou deskou. Mnoho tisíc let platil železný zákon o kroužení Slunce kolem Země. A ještě dnes jsme přesvědčeni, že naše Země je středem vesmíru, ačkoli je, jak bezpečně víme, docela obyčejným, nevýznamným, maličkým kosmickým tělesem, vzdáleným 30 000 světelných let od středu Mléčné dráhy...

Je na čase, abychom průzkumem nekonečného, neznámého vesmíru poznali svou vlastní nepatrnost. Teprve pak pochopíme, že jsme nejvýše mravenci ve vesmírném státu. Přesto však zde, ve vesmíru, leží i naše naděje. Tam, kde nám ji přislíbili bohové.

Teprve po uskutečnění pohledů do budoucnosti nabudeme dostatek sil a odvahy prozkoumat čestně a nepředpojatě i vlastní minulost.

⁵ Autor má na mysli jednak výzkumy Nagyho, Hennesyho a Clause z Forthamské university (N. Y., USA), kteří velmi seriózně prokázali v tvz. chondritech několik typů „organizovaných částic“ drobnohledných rozměrů a tak charakteristických, že je mohli dokonce pojmenovat, např. Clausisphaera fissa nebo Coelestites sexangulatus apod., jednak dosti starou, ale ještě dnes živou a diskutovanou teorií radiopanspermie, vypracovanou Svantem Arrheniem.

2. kapitola

FANTASTICKÁ CESTA KOSMICKÉ LODI VESMÍREM - "BOHOVÉ" PŘÍCHÁZEJÍ NA NÁVŠTĚVU - NEZAVÁTÉ STOPY

Julius Verne, patron všech fantastických románů, se pojednou stal docela střízlivým spisovatelem; úsilí dosáhnout hvězd už není utopií a kosmonaute našeho desetiletí necestují kolem světa za 80 dní, ale za pouhých 86 minut. Chtěli-li bychom zde předpovídat jednotlivé etapy a časové možnosti příprav fantastické cesty vesmírem, zjistili bychom, že bude patrně uskutečnitelná za kratší dobu, než jakou vyžadoval vývoj od verneovské cesty kolem světa za 80 dní k bleskovému šestaosmdesátiminutovému obletu. Nenechme se však spoutat příliš úzkými časovými hranicemi — předpokládejme, že naše kosmická loď opustí Zemi na cestě ke vzdálenému, cizímu slunci teprve za 150 let...

Bude velická jako dnešní zaoceánský parník. Její startovní váha bude asi 100 000 tun, přičemž podíl pohonných hmot bude činit 99 800 tun a užitečná váha vlastního korábu 200 tun.

Nemožnost?

Již dnes bychom mohli kus po kuse sestavit takovou kosmickou loď na vhodné oběžné dráze. Tato montáž se však stane za méně než dvě desetiletí zbytečnou; obří kosmické lodě budou startovat z povrchu Měsíce. Nadto je v plném proudu výzkum raketových motorů zítřka, především motorů pulsních, využívajících jaderných reakcí při proměně vodíku v hélium nebo anihilace hmoty, přičemž proud výtokových částic dosáhne rychlosti světla. Novou, odvážnou cestou, jejíž schůdnost prokázal (zatím ovšem jen na jednotlivých elementárních částicích) fyzikální pokus, je fotonová raketa. Pohonné hmoty na palubě fotonové rakety dovolí totiž takové přiblížení se rychlosti světla, že se plně uplatní relativistické efekty, zejména časová dilatace rakety a její posádky ve srovnání s místem -startu. Pohonné hmoty budou proměřovány ve svazek elektromagnetického záření o rychlosti světla. Kosmický koráb, vyzbrojený fotonovými motory, by mohl teoreticky dosáhnout 99 % světelné rychlosti a díky tomu překonat hranice našeho slunečního systému*⁶.

⁶ Tento všeobecně známý závěr teorie relativity se ovšem plně uplatní pouze při rychlostech velmi blízkých rychlosti světla, rozhodně bližších než 99 %. Chtějí-li pozemští kosmonauti dosáhnout za svého života, např. mlhoviny v Andromedě a

Ovšem — je to závatná představa. Na prahu nového věku lidstva bychom však neměli zapomínat, že epochální pokroky techniky, jejichž svědky se stali naši dědečkové, nebyly o nic méně závatné: železnice — elektřina — telegraf — první automobil — první letadlo... My jsme byli první posluchači „hudby z éteru“, prvními diváky barevné televize, zažili jsme první starty k vesmírným cestám a prohlíželi snímky prvních družic, kroužících kolem Země. Naši vnukové budou účastníky mezihvězdných výprav a posluchači kosmických výzkumných oborů technických fakult budoucnosti.

Sledujeme tedy cestu naší fantastické kosmické lodi, směřující ke vzdálené hvězdě. Bylo by patrně zajímavé dohadovat se, jak si posádka během letu krátí čas — ale ať jsou vzdálenosti jakkoli obrovské a ať se čas pro ty, kdo zůstali a čekají doma, na Zemi, vleče se pomaleji, Einsteinova teorie relativity platí do posledního písmene. Ač se to zdá být nepochopitelné, probíhá Čas v kosmické lodi, pohybující se rychlostí blízkou rychlosti světla, pomaleji než na Zemi.

Obsáhne-li rychlost kosmické lodi 99 % rychlosti světla, uplyne naší posádce v lodi letící do vesmíru 14,1 roku, zatímco na Zemi uplyne sto let. Posunutí mezi časem kosmonautů a časem pozemšťanů lze vypočítat rovnicí odvozenou z Lorentzovy transformace:

$$\frac{t}{T} = \sqrt{1 - w/c^2}$$

t = čas kosmonautů, T pozemský čas, w rychlost letu, c rychlost světla. Rychlost letu kosmické lodi lze vypočítat pomocí základní raketové rovnice, odvozené profesorem Ackeretem:

$$v/w = \frac{1 - (-t)^{2w/c}}{wc \cdot 11 + (1 - t)^{2w/c}}$$

přičemž v = rychlosti letu, w = rychlost výtokového proudu částic, c = rychlost světla a t = podíl pohonných hmot startovní dráze korábu.

V okamžiku, kdy se naše kosmická loď bude blížit cíli, vybere posádka k bližšímu průzkumu vhodné planety, provede spektrální rozbory, gravimetrická měření a propočty jejich oběžných drah. Za přistávací plochu zvolí patrně planetu, podobající se co nejvíce Zemi. Pokud by po cestě, dlouhé 80 světelných let, spotřebovala kosmická loď všechny pohonné

zestárnout o pouhých 28 let (na "domovské" planetě zatím uplynou tři *milióny* let), musí se kosmický koráb pohybovat rychlostí $v = 0,99999 c$. Ke skupině galaxií v souhvězdí Vlasů Bereniky pak poletí podle svého palubního kalendáře jen o deset let déle, na Zemi však zatím uplyne několik set *miliónů* roků...

hmoty, bude přirozeně posádka nucena po dosažení cíle opět naplnit nádrže svého korábu novým štěpným materiálem.

Předpokládejme tedy, že planeta vyhlédnutá pro přistání, se podobá Zemi. Zmínili jsme se již, že taková možnost bezpochyby existuje. Odvažme se tedy i další domněnky: civilizace cílové planety je asi na úrovni pozemské civilizace před 8000 lety. To vše by zjistily přístroje kosmické lodi dávno před vlastním přistáním. Samozřejmě, že si kosmonauté vybrali přistávací plochu poblíže míst výskytu radioaktivních ložisek: přístroje odhalí rychle a spolehlivě horstva ukrývající zásoby uranu.

Přistání proběhne podle plánu.

Co si však asi myslí primitivní bytosti obývající planetu, o příšeře, která se k nim právě snesla, a o bytostech, jež z ní vystoupily? Nezapomeňme, že i my jsme byli před 8000 lety polodivochy. Bude jen naprosto pochopitelné, jestliže polodivoši, kteří se stali svědky popsanych událostí, skryjí tvář v prachu a neodvážejí se ani pozvednout oči. Až dosud uctívali Slunce a Měsíc. Teď se stalo něco strašlivého: bohové osobně sestoupili z nebes!

Domorodí obyvatelé planety pozorují z bezpečného úkrytu kosmonauty, kteří nosí na hlavách podivné klobouky s hůlkami (přilby s anténami). Oněmi, když se noc pojednou změní v den (díky reflektorům), zděsí se při pohledu na cizí bytosti vzlétající bez námahy do výšky (na raketových opascích), znovu zaryjí tvář do země, jakmile se z korábu vyhrnou troubící, rachotící a vyjící „zvířata“ (vrtulníky, vznášedla, univerzální vozidla) a konečně v hrůze uprchnou do bezpečí svých jeskyň, když se nad horami ozve hrozivé dunění a burácení (pokusného výbuchu). Pro primitivní obyvatele zkrátka musí naši kosmonauté volky nevolky představovat všemohoucí božstva.

Zatímco těžká práce kosmonautů pokračuje, přiblíží se patrně dříve nebo později delegace kněží nebo kouzelníků k tomu příslušníku posádky, v němž neomylným instinktem vytuší velitele, aby vešla ve styk s bohy. Přinášejí dary, jimiž si doufají neočekávané hosty naklonit. Lidé pochopitelně díky elektronickým počítačům rychle rozluští řeč praobyvatelů a budou schopni za prokázané laskavosti poděkovat — bezvýsledně. Nic nezmuže ani vysvětlování v řeči nepozemšťanů, že nepřistáli bohové, že jejich rodnou planetu nenavštívily vyšší bytosti, vyžadující uctívání. Naši primitivní přátelé prostě neuvěří. Hosté přicházejí z cizích hvězd, zřejmě vládnu nesmírnou mocí, dovedou vykonávat zázraky. Musí to tedy být bohové! Nemá vůbec smysl cokoli vysvětlovat. Celá událost se vymyká pochopení tak nenadále a hrůzyplně přepadených

bytostí.

I když ovšem naprosto nelze události ode dne přistání předpovědět, můžeme přece jen s jistou pravděpodobností předvídat alespoň několik bodů:

— část obyvatelstva bude získána a vyškolená ke spolupráci při vyhledávání štěpného materiálu, nezbytného k návratu kosmického korábu na Zemi, v kráteru, vytvořeném výbuchem,

— nejchytřejší z obyvatel bude určen „králem“. Jako zjevný odznak své moci obdrží bezdrátovou stanicí, jejímž prostřednictvím může kdykoliv mluvit s „bohy“,

— kosmonauti se pokusí vštípit obyvatelstvu základní, nejjednodušší civilizované životní formy a morální pojmy, aby byl umožněn další vývoj jakéhosi společenského řádu,

— naše skupina kosmonautů bude napadena jiným „národem“. Vzhledem k tomu, že dosud nebyl shromážděn dostatek štěpného materiálu, budou útočníci po četných varováních odrazeni moderními zbraněmi,

— několik vybraných žen bude kosmonauty oplodněno. Tak může vzniknout nová rasa, předbíhající do jisté míry přírodní vývoj,

— díky zkušenostem z vlastní minulosti víme, jak dlouho potrvá, než tato nová rasa bude schopna uvažovat o průzkumu vesmíru. Proto zanechají kosmonauté před návratem na Zemi zjevné, zřetelné stopy a znamení, která však teprve mnohem, mnohem později bude schopna pochopit technicky vyspělá a matematicky vzdělaná společnost,

- pokus o varování našich chráněnců před nebezpečími, hrozcími v budoucnosti zůstane značně problematickým. I kdybychom jim ukázali nejděsivější filmové záběry pozemských válek a výbuchů jaderných zbraní, nezabránili bychom patrně opakování stejných bláznovství, jakých se dopouští stále znovu (téměř) vševědoucí lidstvo, hrající si ustavičně s válečným ohněm. Kosmická loď konečně znovu zmizí v temnotách vesmíru. „Byli tu bohové!“ zazní jednohlasné mínění našich přátel o zázraku, který právě prožili. Přeloží události do své jednoduché řeči, aby je mohli jako ságu vyprávět synům a dcerám. Dary a nástroje, vše, co kosmonauté zanechali, se změní v uctívané relikvie.

Kdyby naši přátelé znali písmo, mohli by zprávu o událostech s příslušnou dávkou posvátné hrůzy, podivu a svrchovaného úžasu zaznamenat. Pak bychom se dočetli — a kresby by tuto zprávu doprovodily — že zde kdysi pobývali bohové ve zlatém oděvu, kteří

za nesmírného hluku sestoupili v létajícím korábu. Dočetli bychom se o vozech, v nichž bohové křižovali moře i step, o strašlivých, bleskům podobných zbraních. Vyprávění by nezapomnělo ani na slib bohů, že se

opět vrátí... Do kamenů by prostí tvůrci vytesali a vyryli obrázky toho, co spatřili:

- nestvůrné obry, s přilbami a tyčkami na hlavách a se skříňkami na prsou,
- koule, na nichž sedí a vzduchem létají nepopsatelné bytosti,
- tyče, vrhající na všechny strany paprsky jako Slunce,
- obrazy jakýchsi vozidel, podobných obrovskému hmyzu. Fantazii nepozemšťanů zobrazujících návštěvu naší kosmické

lodi se nekladou žádné meze. Později se seznámíme se stopami, jež zanechali na prastarých zobrazeních při své dávné návštěvě naší Země „bohové“.

Není obtížné odhadnout další vývoj na planetě, kde náš koráb přistál. Praobyvatelé hodně odpozorovali, mnohému se přiučili. Místo, na němž koráb přistál, je prohlášeno za poutní svatyni, kde pěvci oslavují hrdinské činy bohů. Jsou tu — přirozeně podle astronomických pouček — budovány pyramidy a chrámy. Národ roste, dochází k válkám, které skryjí a zahladí posvátná místa božské návštěvy. Pak přijdou generace, jež svatá místa opět objeví, odkryjí a pokusí se vyložit jejich poselství.

V našich dějepisech je už popsáno, co se dělo dál...

Na cestě za historickou „pravdou“ však dříve musíme proklestit lesem otazníků průsek vedoucí do naší minulosti.

3. kapitola

11000 LET STARÉ MAPY? - PŘEDHISTORICKÁ LETIŠTĚ? - NEJSTARŠÍ MĚSTO SVĚTA - KDY SE TAVÍ KÁMEN - KDYŽ PŘIŠLA POTOPA - SUMERSKÁ MYTOLOGIE - KOSTI, KTERÉ NEPOCHÁZEJÍ Z OPIC - ZNALI VŠICHNI STAŘÍ KRESLÍŘI TENTÝŽ TRIK?

Zažili naši předkové návštěvu z vesmíru?

Je archeologie založena na mylných předpokladech?

Je naše minulost utopická?

Podléhá zákonům věčného koloběhu i vývoj nepozemšťanů?

Nežli na tyto otázky co nejlépe odpovíme, objasníme především, z čeho se skládají a na čem spočívají naše vědomosti o minulosti lidstva: z nepřímých poznatků. Vykopávky, staré spisy, jeskynní kresby, legendy atd. byly dodatečně vřazeny do myšlenkového modelu, do pracovní hypotézy. Výsledkem tohoto hlavolamu byla pohledná a zajímavá mozaika, sestavená ovšem podle předem koncipovaného modelu, v jehož rámci byly jednotlivé díly — občas s až příliš viditelnou vrstvou tmelu — k sobě skládány. Tak a tak se to muselo stát — doslova. A hledme: při trošce dobré vůle tomu opravdu tak bylo...

Pochyby o každém myšlenkovém modelu jsou však legitimní, ba dokonce nezbytné — kdyby tomu tak nebylo, octlo by se všechno bádání ve slepé uličce. Naše poznatky o minulosti jsou pouze relativně pravdivé. Objeví-li se nové pohledy, musí být starý myšlenkový model — byť i sebedůvěrněji známý — nahrazen modelem novým. Zdá se, že je na čase vnést takový nový model do středu našeho bádání o minulosti lidstva.

Nové aspekty tento požadavek ospravedlňují. Nesmíme už nadále zkoumat staré věci starýma očima. Počátky naší civilizace a zdroje mnohých náboženství mohou být zcela jiné, nežli jsme si až dosud představovali.

Za méně než padesát let se náš obraz světa díky poznatkům o slunečním systému, vesmíru, o makro- a mikrokosmu, díky neobyčejným pokrokům biologie a geologie, techniky a medicíny a konečně díky počátkům kosmonautiky, podstatně změnil.

Dnes už víme, že lze sestrojít kosmické obleky, vzdorující extrémním teplotám. Víme, že kosmonautika není jen utopickým sněním. Důvěrně

známe — již uskutečněný — zázrak barevné televize, měříme rychlost světla, propočítáváme důsledky plynoucí z teorie relativity. *Víme* však nebo alespoň *tušíme*, že v žádném případě nemáme záruku být jedinými inteligentními bytostmi ve vesmíru? *Víme* nebo *tušíme*, že neznámé inteligentní bytosti mohly již před 100 000 lety znát všechno, co my máme teprve *dnes*?

Náš idylicky neproměnný obraz světa se rozpadá na kusy. Nové myšlenkové modely potřebují i nová měřítka. Tak například archeologie nesmí být napříště jen záležitostí vykopávek — pouhé shromažďování a třídění nálezů již nestačí. Do hry musí vstoupit řada dalších vědeckých disciplín, má-li vzniknout obraz naší skutečné minulosti.

Nuže — překročme nepředpojatě a s dychtivou zvědavostí hranice neuvěřitelného světa! Pokusme se konečně zmocnit dědictví zanechaného „bohy“.

Roku 1929 byly nalezeny v paláci Topkapi v Istanbulu staletí staré mapy, které kdysi náležely admirálu Piri Reisovi, důstojníku tureckého loďstva. Tyto mapy, jež Piri Reis, současník Kryštofa Kolumba, objevil kdesi v Orientě, vzbudily ihned po tom, co se zpráva o nich rozšířila, velký zájem mnoha vědců. Nespočetné instituce si vyžádaly faksimile, mezi nimi také berlínská Státní knihovna, která Piri Reisovy mapy Středozemního moře a okolí Mrtvého moře vlastní ještě dnes.

Brzo však upadl cenný svazek Piri Reisových map do zapomnění, až roku 1956 byl předán k prozkoumání americkému kartografovi M. I. Waltersovi z Hydrografického ústavu amerického námořnictva. Hledaje pro průzkum pomoc, obrátil se Walters na svého přítele, inženýra a archeologa Arlingtona H. Malleryho, který byl znám jako specialista na staré mapy. A ten učinil skutečně senzační objev, že jsou totiž tyto mapy naprosto přesné, a sice nejen pokud jde o oblast Středozemního moře; stejně přesně byla zakreslena pobřeží Severní a Jižní Ameriky — a co bylo nutno obdivovat nejvíce — také obrysy Antarktidy. To ale ještě nebylo všechno: byla tu zachycena i topografie vnitrozemí tohoto světadilu, pohoří, vrcholky hor, jezera, řeky, náhorní planiny, vše v nejpřesnější míře.

Aby bylo dosaženo jistoty, byl předán všechn materiál k dalšímu zkoumání jezuitovi páteru Danielu L. Linehamovi, řediteli hvězdárny ve Westonu. Tento zkušený badatel o Antarktidě mohl po důkladném studiu jen potvrdit, že mapy jsou nanejvýš přesné — dokonce i v oblastech, které jsou ještě dnes málo známy.

A my jsme si mysleli, že ta pohoří Antarktidy, jež byla zakreslena již v mapách Piri Reisových, byla objevena teprve roku 1956! Nejnovější práce profesora Charlese H. Hapgooda a matematika W. Strachana nám přinesly

stejně šokující poznatky. Zkonstruovali zvláštní mřížku a přenesli staré karty na glóbus. Jejich další zku-

mání a srovnávání s moderními snímky pořízenými s družic potvrdila, že původní předlohou originálů Piri Reisových map musily být letecké snímky pořízené z mimořádné výšky! Jak si vysvětlit tento fakt?

Kosmická loď stanula nad dnešní Káhirou a zamířila objektiv kamery kolmo dolů. Po vyvolání snímku se na fotografii objevily celkem nezakreslené tvary všeho, co se nacházelo do vzdálenosti asi 8000 km od středu zorného pole. Čím dále od něho však jsou obrysy zemí a kontinentů zakreslenější.

Proč?

Vysvětlení je prosté — díky kulatosti Země „klesají“ kontinenty vzdálené od středu zorného pole, stále „níže“. Tak například Jižní Amerika by se v této projekci jevila podivně změněná — přesně tak jako na Piri Reisově mapě...

Naskýtá se několik nesnadných otázek. Tyto mapy zcela jistě nakreslili naši předkové — a přece je nepochybné, že byly pořízeny s pomocí nejmodernějších technických prostředků, totiž letecké fotografie.

Co říci na vysvětlenou? Máme se spokojit s legendou o bohu, který mapu daroval svému věrnému veleknězi? Nebo snad prostě nemáme existenci map brát na vědomí a celý „zázrak“ pokud možno bagatelizovat, protože se nehodí do našeho systému představ o světě? Anebo máme konečně sebrat odvalu, píchnout do vosího hnízda a prohlásit, že naše Země byla opravdu mapována z velmi vysoko letícího letadla či kosmické lodi?

Mapy tureckého admirála ovšem nejsou originály; jsou kopiemi, kopií, vzniklymi mnohonásobným opětovným překreslováním. Ale buď jak buď: kdo před tisíciletími zhotovil původní originál, musel nejen létat, ale dokonce i za letu fotografovat*⁷.

Toto zjištění možná vyrazí mnohým čtenářům dech. Prastaré mapy, zhotovené za letu ve velkých výškách... takové myšlenky raději nedomyšlíme do konce. Mnohdy se zdá, jako by lidé svrchovaně neradi

⁷ Bude patrně užitečné vztít v úvahu i fotografování z umělých družic, projektované společností RCA a USA-Army Signal, dokonce dříve než satelity základního výzkumu. Snímky odeslané na základnu cestou radiofotografie (např. družicí typu Samos) by úplně k sestrojení mapy postačily; satelity, odhazující schránku s exponovaným materiálem, jejichž příkladem je řada družic Discoverer, jsou ovšem schopné na Zemi zachytit předměty o rozměrech 0,6metrů, podle nejnovějších (a přísně utajovaných) informací dokonce velikosti tenisového míčku.

viděli mizet závoj zakrývající jejich vlastní minulost. Proč? Jenom proto, že školní moudrosti jsou tak pohodlné, že se s nimi tak spokojeně a klidně žije?

Nedaleko oceánu, v předhoří peruánských And, leží starobylé město Nazca. Po obou stranách údolí Palpa probíhá 60 km dlouhý a 2 km široký pruh roviny v pravém slova smyslu poseté nevelkýmibalvany, podobajícími se rezavým kusům železa. Obyvatelé nazývají celou oblast Pampa, ačkoli o vegetaci tu nemůže být vůbec řeči. Z letadla, přelétávajícího tuto oblast, lze zjistit, že balvany vytvářejí obrovité, geometricky uspořádané řady, z nichž některé probíhají rovnoběžně, jiné se kříží nebo vymezují lichoběžníkové plochy*⁸

Archeologové tvrdí, že jde o silnice Inků...

Absurdní logika! K čemu by asi Inkům sloužily rovnoběžné probíhající silnice? Silnice, které se kříží? Silnice, vedené těsně vedle sebe na jediné plošině a ke všemu slepě končící?

Byly tu samozřejmě nalezeny typické produkty staré nazkánské keramiky a hrnčířství — nezjednodušíme si však až příliš řešení otázky, jestliže jenom proto připisujeme stavbu geometricky uspořádaných kamenných řad ve Valle del Palpa také nazkánské kultuře?

V této oblasti nebyly až do roku 1952 prováděny vůbec žádné cílevědomé vykopávky. Pro žádný z nálezů dodnes neexistuje uspořádaná chronologie. Teprve nyní jsou řady kamenů a obrazce proměřovány. Výsledky výzkumů jednoznačně potvrzují domněnku, že řady kamenů byly pokládány podle astronomických plánů. Profesor Alden Mason, odborník v oboru peruánského starověku, se domnívá, že obrovité obrazce z kamenných řad jsou němým svědectvím jakéhosi náboženství anebo snad i figurami jeho kalendáře.

Nám vnuká šedesátikolometrová rovina u Nazca — zejména při pohledu z letadla — zcela jednoznačně představu letiště.

A proč také ne?

Samozřejmě, že žádný akademicky vzdělaný archeolog nepřipustí domněnku o návštěvě nepozemšťanů na naší Zemi. Moudrý člověk se přece

⁸ Nejen to — podle inkologa von Hagena vytvářejí „obrazce ptáků, pavouků, chobotnic a dalších tvorů surrealistického vzhledu“. Český amerikanista Miloslav Stingl nazývá území Valle de Palpa „nejpřekvapivějším amerikanistickým objevem, učiněným v posledních létech v Jižní Americe“. Von Danikenovo tvrzení o astronomickém ohledu při kladení „zídeček“ plně potvrdila peruánská amerikanistka dr. Maria Keichoeová důkladnými výzkumy složité nazkánské „geometrie“.

nevydává v nebezpečí posměchu vyslovením odvážného, byť i docela možného tvrzení. Výzkum, směřující k vědění, je možný teprve tehdy, je-li nalezen předmět určený k prozkoumání. Jakmile se to však stane, je kamének tak dlouho broušen a leštěn, až — jaký zázrak! — přesně zapadne do již existující mozaiky. Vědecká archeologie totiž nepřipouští, že by předincké národy dokonale ovládaly vyměřovací techniku. Domněnku, že by se ve starověku mohla objevit letadla, přirozeně rázem odmítne jako nesmyslný tlach.

K čemu tedy řady kamenů u Nazca vlastně sloužily?

Domníváme se, že do gigantických rozměrů mohly být přeneseny z modelu pomocí souřadnicové sítě, nebo postaveny podle pokynů předávaných z letadla. Zda rovina u Nazca byla nebo nebyla kdysi letištěm, nelze dnes ovšem jednoznačně říci. *Železné* výrobky zcela nenalezneme — předhistorické železo neexistuje. Koroze zničí kovy v několika létech, kámen nekoroduje. Je snad pošetilou myšlenka, že kamenné řady byly postaveny, aby „bohům“ ukázaly: přistaňte zde! Všechno jsme připravili tak, jak jste si přáli...

Snad stavitelé geometrických obrazců ani netušili, proč stavbu podnikají. Snad naopak věděli, co „bohové“ pro své přistání potřebují.

Na mnoha místech v Peru nacházíme na skalách obrovité kresby, bezesporu vytvořené jako znamení pro jakési létající bytosti. Jaký jiný smysl by mohly mít?

V zálivu Pisco je vytesána do vysoké, rudé stěny pobřežních skal neobyčejně podivná kresba. Je vysoká téměř 250 metrů a lze ji rozeznat z lodi vzdálené dvacet kilometrů od pobřeží. Máme-li kresbu k něčemu přirovnat, tedy nejspíše ke gigantickému trojzubci nebo trojramennému svícnu. Ve středním „sloupu“ kresby bylo nalezeno dlouhé lano. Sloužilo snad kdysi jako kyvadlo?⁹

Doznejme čestně a. poctivě, že se vysvětlení vymyká našim možnostem. Nález zkrátka nelze zařadit do současných myšlenkových schémat — čímž ovšem není řečeno, že by při trošce obratnosti nenašel kouzelnický trik, jímž by bylo možné také tento nález včarovat do mozaiky výsledků

⁹ V úvahách o piscánském „Neptunově trojzubci“ se právě nedávno ozvaly odvážné, ale dobře doložené domněnky, že snad šlo o obrovský, velmi citlivý a účinný seismograf, registrující a hlásící otřesy půdy — je vyobrazen na snímku i ve schématu předpokládaného původního uspořádání. Dostí pikantní mi v této souvislosti připadá myšlenka o snaze praobyvatel nepropást otřesy půdy při přistávání kosmických lodí ne-pozemšťanů...

dnešních poznatků. Co by však mohlo přimět předincké civilizace budovat fantastické řady „přistávacích ploch“ u Nazca? Jaké šílenství by je mohlo přinutit tesat 250 metrů vysoký obrazec do strmé skalní stěny jižně od Limy?

Bez moderních strojů a pomůcek by si tyto práce vyžádaly celá desetiletí. Byly by naprosto nesmyslné a neúčelné, pokud by neměly být znamením pro bytosti, jež se snesou z výšky na zem. Zbývá tedy zodpovědět vzrušující otázku: proč by dávní obyvatelé Peru toto vše dělali, kdyby neměli tušení, že takové létající bytosti skutečně existují?

Rozluštění nemůže být pouze záležitostí samotných archeologů. Již konsilium vědců rozličných oborů by nás určitě přiblížilo k řešení hádanky; výměna názorů a sama diskuse by nepochybně navodily objasňující asociace. Nebezpečí, že bádání nepovede k pozitivnímu výsledku, spočívá v odmítání, dokonce v posmívání se takovým otázkám vůbec. Kosmonauti v dávnověku? Pro strohé vědce naprosto nepřijatelná otázka! Nejlépe by bylo předat všetečného tazatele nejkratší cestou psychiatrovi...

Otázky jsou však zde, a, díky bohu, mají impertinentní vlastnosti setrvat a nevytrátit se, dokud nejsou zodpovězeny. Takových nepřijatelných otázek je celá řada. Co například říci kalendáři nejdávnějšího starověku, uvádějícímu délku dní a nocí, astronomická roční období, rovnodennosti, slunovraty, polohu Měsíce v každé hodině a jeho pohyb s ohledem na zemskou rotaci?

To není vymyšlená, fiktivní otázka. Tento kalendář vskutku existuje. Byl nalezen ve vyschlém bahně v Tiahuanacu. Je to zahanbující nález; jeho svědectví nevyvratně dokazuje — pokud naše ješitnost takový důkaz vůbec dokáže připustit — že bytosti, které kalendář vytvořily, vymyslely a používaly, byly daleko kulturnější než...

my.

Město Tiahuanac je ostatně nabitó tajemstvími. Leží v nadmořské výšce 4000 metrů a ke všemu na samotném konci světa. Máme vůbec právo právě na takovém místě očekávat prastarou, vysoce rozvinutou kulturu? Z peruánského Cuzca lze dosáhnout města a jeho archeologických nalezišť po celodenní cestě vlakem a lodí. Ná-horní rovina se nejspíše podobá krajině cizí planety. Pro neaklima-tizované je každá fyzická práce utrpením — tlak vzduchu je tu poloviční než při mořské hladině a obsah kyslíku ve vzduchu přiměřeně nižší. A přece tu kdysi stávalo velkoměsto.

O Tiahuanacu se nezachovaly žádné důvěryhodné zprávy. Snad je tomu tak lépe. Alespoň nehrozí nebezpečí, že bychom o berlich spolehlivých školských moudrostí dospěli opět k vyzkoušeným, osvědčeným řešením. Nad troskami, jejichž netušené a dosud nerozluštěné stáří je nám hádankou,

leží závoj minulosti, tajemství, neznáma.

Stotunové pískovcové bloky jsou překlenuty šedesátitunovými balvany zdíva. Obrovské kamenné kvádry se k sobě řadí vlasově tenkými spárami do hladkých ploch. Jsou spojeny měděnými svorníky, kuriozita, se kterou jsme se nikde jinde ve starověku nesetkali. Všechny kamenické práce jsou provedeny s mimořádnou pečlivostí. V desetitunových kamenných blocích nacházíme 2,5 metru hluboké vrty, jejichž smysl nebyl dosud vysvětlen. Ani pět metrů dlouhé, z jednoho kusu kamene tesané dlaždice nepřispívají k vyřešení hádanky Tiahuanaca. V zemi nacházíme části kamenných vodovodů,

dva metry dlouhé, půl metru vysoké a asi stejně široké, zpřeházené jakoby katastrofou nepředstavitelného rozsahu. Všechny nálezy ohromují přesností řemeslného vypracování. Cožpak naši předkové obývající Tiahuanac, neměli nic důležitějšího na práci, nežli — bez nástrojů — po celá dlouhá léta opracovávat vodovody, až bylo dosaženo takové přesnosti, že naše betonová potrubí jsou proti nim břídilskou fušeřinou?

Na jednom z dnes obnovených nádvoří můžeme spatřit přehlídku kamenných hlav, jež se při bližším pozorování ukáží být jakýmsi rendez-vous rozličných ras: obličej s úzkými nebo naopak odulými rty, s dlouhými i zahnutými nosy, drobnými odstávajícími boltci, jemnými nebo ostře řezanými rysy. Několik hlav nese zvláštní přílby. Nesdělují nám snad tyto podivné postavy poselství, jemuž, spoutáni vlastními předsudky, nerozumíme nebo snad lépe řečeno rozumět nechceme?

Jedním z největších archeologických zázraků Jižní Ameriky je monolitická Brána Slunce v Tiahuanacu — obrovitá skulptura tři metry vysoká a čtyři metry široká, vytesaná z jediného balvanu. Její váha je odhadována na deset tun. Ve třech řadách tu stojí osmačtyřicet čtvercových figur kolem bytosti představující létajícího boha.

Co vyprávějí o tajuplném městě Tiahuanacu pověsti?

Zachovaly zprávy o zlaté vesmírné lodi, která se snesla z hvězd. Z lodi vystoupila žena jménem Orjana, aby splnila svou povinnost stát se pramáti Země. Orjana měla na ruku toliko po čtyřech prstech, opatřených plovací blanou. Pramáti Orjana porodila sedmdesát pozemských dětí — pak se vrátila zpět k hvězdám.

V Tiahuanacu skutečně nacházíme skalní kresby a sošky bytostí se čtyřmi prsty. Jejich stáří je neznámé. Žádný člověk žijící v historických a nám známých dobách nespátl Tiahuanac jinak než v rozvalinách...

Jaká tajemství ukrývají trosky města? Jaké poselství cizích světů čeká na bolivijské náhorní planině na dešifrování? Neznáme uspokojivé vysvětlení ani počátku, ani konce této kultury — což ovšem nijak nebrání

několika sebevědomým archeologům, aby ne-prohlásili zříceniny za 3000 let staré, a to díky několika směšným keramickým figurkám, jež ovšem nemusí mít s epochou megalitů zhola nic společného. Je až příliš snadné slepit pár starých střepů, poohlédnout se po sousedních kulturách, nalepit na restaurované nálezy štítky a tak — jako mávnutím čarodějného proutku — všechno nádherně vřadit do osvědčeného myšlenkového schématu*¹⁰. Tento způsob je přirozeně daleko jednodušší než svědomitý rozbor obdivuhodné techniky nebo dokonce riskování domněnek o pradávné návštěvě nepozemšťanů. To vše by totiž celou záležitost docela zbytečně komplikovalo...

Nezapomeňme však na Sacsayhuaman! Nejde o fantastické incké opevnění, prostírající se několik metrů nad dnešním Cuzcem, o monolitické stotunové kamenné bloky, ani o pět set metrů dlouhé a osmnáct metrů vysoké terasy, kde se dnes s oblibou fotografují turisté. Jde nám nyní o takřka neznámý Sacsayhuaman, ležící sotva kilometr od zmíněné incké pevnosti.

Naše fantazie selhává, chceme-li si představit, jakými prostředky naši předkové vyvezli z lomu, přepravili a na vzdáleném místě zpracovali stotunový kamenný blok*¹¹. Dostává však, ačkoli je díky technickým vymoženostem současnosti značně otrlá, naprostý šok, jestliže jsme postaveni před asi 20 000 tun těžký kus opracovaného kamene...

S touto obludou, megalitem velikosti čtyřpatrového domu, se setkáme při návratu od opevnění Sacsayhuamanu již po několika stech metrech. Leží na svahu jakéhosi kráteru. Řemeslně je vzorně opracován, opatřen schodišti a římsami, ozdoben otvory a spirálami. Pochybuje snad někdo, že opracování tohoto nevidaného kusu kamene nebylo pro Inky pouhou kratochvílí a že nejspíše sloužilo jakémusi nám dosud neznámému účelu?

¹⁰ Kultura Tiahuanaca je tak podivuhodná, že i odhady jejího stáří kolísají ve fantastických mezích. H. S. Bellamy tvrdí, že jde o rozvaliny města 250 000 let (!) starého, zatímco např. Gordon S. Willey datoval Tia-huanaco do 5. století n. l. a možná ještě později, což dokládá ne zcela průkaznými radiokarbonovými útesy.

¹¹ Adolf Hoffmeister hovořil při návštěvě Tiahuanaca s ředitelem vykopávek na dvou hlavních nalezištích Kalasasaja a Puma-punku. Ředitel mu ukázal oltář, tesaný a hlazený z jednoho kusu kamene, „černý, černokněžný a čarodějny“, veliký jak pokoj, važíci 150 tun. Pokoušel se prý balvan vyzvednout ze země, kam zapadl, největším americkým jeřábem, který v Bolívii je — ten však uzvedne pouze 20 tun. Závazně přislíbil, že tomu, kdo dodá archeologům osmkrát nosnější jeřáby, vyhradí celé naleziště... Je to tím podivuhodnější, že v Tiahuanacu nebylo otroků. Gigantickou, nesmírně obtížnou práci by prováděly tisíce svobodných mužů.

Aby řešení hádanky nebylo tak snadné, stojí obludný skalní blok vzhůru nohama. Schody tedy sestupují od střechy dolů, otvory, podobné následkům výbuchů granátů, směřují na všechny strany, zvláštní vyhloubení, ne nepodobná sedadlům, trčí opačně do prostoru.

Kdo je ochoten tvrdit, že to byly lidské ruce a lidské síly, jež tento nesmírný balvan vyprostily ze skály, přenesly a opracovaly? Jaká síla jej obrátila vzhůru nohama? Jaké titánské síly tu vstoupily do hry? A proč?

Návštěvník, ještě ohromený touto kamennou obludou, nalezne sotva 300 metrů zesklovatělé skály se stopami roztavení, jež mohlo vzniknout pouze vystavením horniny nejvyšším teplotám. Žasnoucím turistům je přímo na místě poskytnuto laskavé vysvětlení: skála

prý byla obroušena putujícími ledovci. Absurdní tvrzení! Ledovec by se, jako každá tekoucí hmota, pohyboval pochopitelně pouze jedním směrem, což se patrně stěží změní bez ohledu na dobu, kdy k tomuto procesu došlo. Proto je velmi obtížné připustit, že by ledovec na ploše asi 15 000 m² putoval celkem šesti zcela rozličnými směry...

Sacsayhuaman a Tiahuanaco skrývají celou řadu prehistorických otazníků, na něž byly až dosud nabídnuty pouze povrchní a nepřesvědčivé odpovědi. Ostatně — zesklovatění písku bylo nalezeno i v poušti Gobi a v blízkosti iráckých vykopávek. Kdo vysvětlí, proč jsou tato zesklovatění zcela totožná s těmi, která vznikla při jaderných výbuších v nevadské poušti?

Dáme se konečně do zásadního řešení pradávných záhad? V Tiahuanacu nacházíme zřejmě umělé pahorky, se zcela plochými temeny o rozměru kolem 4000 m². Nejpravděpodobněji jsou v nich ukryty budovy. Dodnes nebyla spuštěna do řetězu pahorků ani jediná sonda, ani jediná lopata se nepokusila prokopat k řešení hádanky. Pochopitelně — peněz není nazbyt. Cestující tu však nezdídka pozorují vojáky a důstojníky, kteří zřejmě nemají tušení, co s časem... Bylo by snad nemístné pověřit některou jednotku pod odborným dohledem vykopávkami?

Na co všechno bývá svět ochoten vyházovat peníze! A přece bádání pro budoucnost se stává naléhavou nezbytností. Dokud neznáme vlastní minulost, zůstává otevřena i položka v účetní knize budoucnosti. Což by nám minulost nemohla například pomoci při řešení technických otázek, již v dávnověku uspokojivě uvedených do praxe?

Nestačí-li samotná touha po poznání minulosti povzbudit cílevědomé moderní bádání, snad by mohla pomoci alespoň tato prostá obchodní úvaha. Až dosud nebyl vyzván ani jediný vědec, aby nejmodernějšími přístroji zjišťoval radioaktivitu Tiahuanaca, Sacsayhuamanu, pouště Gobi nebo míst, kde stávaly legendární Sodoma a Gomora. Klínopisy a hliněné

tabulky z Uru, nejstarší spisy lidstva, hovoří shodně o „bozích“, plujících v člunech oblohou, o „bozích“ přicházejících z hvězd, vlastnicích strašlivé zbraně a opět se vracějících do vesmíru. Proč, u všech všudy, tyto staré „bohy“ nehledáme? Naši radioastronomové vysílají do vesmíru signály ve snaze o navázání kontaktu s inteligentními nepozemšťany. Proč však nejprve nebo alespoň současně nehledáme známky činnosti nepozemšťanů na naší daleko bližší a dostupnější planetě? Vždyť přece netápeme v úplných temnotách — stopy jsou jasné a zřetelné.

Sumerové počali kolem roku 2300 před n. l. zaznamenávat slavnou minulost svého národa. Dodnes nevíme, odkud tento lid přišel, víme však, že Sumerové přinesli do nové vlasti rozvinutou, nadřazenou kulturu, kterou vnutili místním, zčásti ještě barbarským semitským kmenům. Víme též, že sídla svých bohů kladli na vrcholy hor a že — pokud v blízkosti žádné hory nebyly — uměle vršili na rovinách pahorky. Měli neuvěřitelně pokročilé hvězdářství; v sumerských observatořích se podařilo vypočítat dobu oběhu Měsíce, lišící se jen o 0,4 vteřiny od dnešních poznatků. Kromě proslulého eposu o Gílgamešovi, o němž se později zmíníme obšírněji, zanechali i malou, ale nepochybnou senzaci: v pahorku u Kujundžiku (bývalém Ninive) byl nalezen výpočet s konečnou cifrou, která se, převedena do naší desetinné soustavy, rovná 195 955 200 000 000. Pat-náctimístné číslo! Naši tolikrát vzpomínání a dokonale známi předkové, nositelé západní kultury, staří chytří Řekové, to ani v dobách vrcholného rozkvětu své kultury nedosáhli přes číslo 10 000. Všechno navíc bylo už „nekonečné“*¹².

Staré klínopisy připisují Sumerům přímo fantasticky dlouhé životy. Tak například deset prastarých králů prý vládlo dohromady celkem 456 000 let a třiatvacet dalších, ačkoli se po potopě trápili se znovuvýstavbou země, to ještě dotáhlo na celkovou dobu vlády 24 510 let, 3 měsíce a 3 1/2 dne.

Jsou to pro nás zcela nepochopitelné časové údaje, ačkoli jsou doloženy seznamy panovníků, opsanými z tabulek a mincí.

Jak by se asi celá věc jevila, kdybychom se i v tomto případě odvážili sejmut s očí klapky a znovu se podívat na staré události novými,

¹² Pro příklady se nemusíme vracet až do starého Řecka. Sám název známého souboru orientálních pohádek „Kniha tisíce a jedné noci“ vznikl mylným překladem. V Egyptě, ovládaném od poloviny 13. století turecky hovořícími mamlúckými sultány, odkud bylo (původně irácké) jádro sbírky přeneseno do Evropy, znamenala turecká číslovka binbir (1001) pouze „velký počet“, „více, než lze spočítat“. Správnějším názvem by tedy bylo např. „Kniha nespočetných nocí...“ Navzdory znamenité úrovni arabské matematiky a rozsáhlému obchodu se tedy nestala čísla přesahující tisíc, součástí obecného povědomí.

dnešními očima?

Dejme tomu, že před tisíciletími navštívili území Sumerů nepozemští kosmonauti. Připusťme, že položili základy sumerské civilizace a kultury a že se po poskytnutí této pomoci opět vrátili na svou mateřskou planetu. Předpokládejme, že je zvědavost a touha dozvědět se, jak se jejich pokus daří, vedla v každém pozemském století ke kontrolním exkurzím, kdy se vraceli k Zemi. Podle našich dnešních předpokladů se mohli cizí astronauti dožít snadno pěti set let — teorie relativity přece dokazuje, že by za tuto pozemskou dobu zestárli v raketě, pohybující se těsně světelnou rychlostí, sotva o čtyřicet let.

A Sumerové stavěli celá staletí věže, pyramidy a chrámy, vybavené veškerým komfortem, obětovali svým „bohům“ a očekávali jejich návrat. Za sto let se vskutku dočkali — „... Pak přišla potopa a po potopě sestoupilo opět království z nebes...“ čteme doslova v jednom ze sumerských klínopisů.

Jak si Sumerové své „bohy“ představovali? Vypovídá o tom sumerská mytologie a několik akkadských tabulek a vyobrazení. Sumerští „bohové“ neměli lidskou podobu a každý z nich byl zároveň symbolicky spojen s nějakou hvězdou. Na akkadských obrazových tabulkách jsou hvězdy zobrazeny právě tak, jak je kreslíme dodnes — je však zvláštní, že kolem těchto hvězd krouží rozličně veliké planety. Jak se asi Sumerové bez hvězdářských přístrojů, dozvěděli, že hvězdy mají své planetární systémy? Zachovaly se kresby, na nichž zobrazené postavy nesou hvězdy na hlavách, a jiné, kde jezdí na okřídlených koulích. Byla nalezena i kresba nápadně připomínající model atomu: kruh vzájemně spojených koulí, které střídavě září, avšak pouze navenek, ne dovnitř kruhu.

Žádná propast není tak temná a žádné nebe tak přeplněno zářkami, jako pozůstatky sumerské civilizace, plné otazníků; hádanek a tajemství, pokud je pozorujeme „vesmírným“ pohledem. Uveďme alespoň několik zajímavostí z této kulturní oblasti: v Geoy Tepe kresby spirál představující před 6000 lety naprostou výjimku a

v Gar Kobeh pazourkovou industrii, jejíž stáří je odhadováno na 40 000 let

v Baradostianu je stáří podobných nálezů odhadováno na 30 000 let

v Tepe Asiabu datovali archeologové figurky, hroby a kamenné nástroje do doby před 13 000 lety

na stejném místě byly nalezeny zkamenělé exkrementy, které patrně nejsou lidského původu

z Karim Šahariru pocházejí nástroje a klíny k opracování kamene v Barda Balka byly vykopány pěstní klíny a kamenné nástroje v jeskyni u

Šandiaru byly nalezeny kostry dospělých mužů a dítěte, jejichž stáří určila radiokarbonová analýza C 14 asi na , 45 000 let. Mohli bychom tento seznam libovolně rozšiřovat a doplňovat. Každá další skutečnost by nás však pouze utvrdila v přesvědčení, že v oblasti příštího sumerského osídlení žila asi před 40 000 lety směsice primitivních kmenů. Pojednou se, kde se vzali, tu se vzali, objevili Sumerové se svou astronomií, se svou kulturou a technikou.

Zatím jsou závěry, předpokládající předcházející přítomnost nepozemských vesmírných návštěvníků, ryze spekulativní. Lze si představit, že „bohové“ kolem sebe v oblasti obývané sumerskými kmeny shromáždili tamní polodivochy a předali jim části svých vědomostí. Figurky a sochy, zírající na nás dnes z vitrín muzeí, svědčí pro smíšení ras: velké oči, klenutá čela, úzké rty a většinou rovné, dlouhé nosy, což se jen velmi špatně hodí do schematického myšlenkového systému a do dosavadních představ o primitivech.

Byli zde v dávnověku opravdu návštěvníci z vesmíru?

— V Libanonu nacházíme sklu podobné kaménky, tzv. tektity, v nichž americký vědec dr. Stair objevil radioaktivní izotopy hliníku*¹³.

— V Iráku a Egyptě byly nalezeny čočky, vybrušené z křišťálu, jaké bychom dnes dovedli zhotovit pouze pomocí kysličníku cezia, tedy látky, k jejíž výrobě je nezbytné přinejmenším ovládat elektrotechnické procesy.

— V Heluanu je uložen útržek látky tak jemné a tak dokonale tkané, že

¹³ Nejznámější a první naleziště tektiků je v Čechách — jde o známé vltavíny. O jejich původu je celá řada teorií — nejčastěji je přijímána domněnka českoamerického seleno-loga Kopala o jejich vzniku při dopadu obrovských meteoritů, které vytvořily hluboké rány v zemské kůře — tzv. astroblémy. Horniny roztavené teplotou výbuchu (až 2500 °C) pod obrovským tlakem „vystříkly“ a vytvořily naleziště vltavínů, australitů, bedianistů, filipinitů atd. Zbytky mohutných kráterů byly skutečně objeveny — pro vltavíny je to např. Riess Kessel poblíže Steinheimu, pro australity obrovský astroblém o průměru 230 km ve Wilkesově zemi v Antarktidě atd. Otazníky však zůstávají. Na jeden z nich jsem před několika léty v tisku upozornil: vltavíny jsou dvojího stáří — 30 a 14 miliónů let. Lze to bezpečně, zjistit geochronologickými metodami. Je však možné, že by před dvojnásobnou dobou zasáhl tutéž oblast za naprosto stejných podmínek (vždyť naleziště v jižních Čechách a na jižní Moravě jsou nepatrných rozměrů a vltavíny obojího stáří tam nalézáme vedle sebe), jiný nebeský projektil? Pravděpodobnost je prakticky nulová. Již tehdy jsem víceméně žertem nabízel zastáncům domněnky o přistání nepozemšťanů na naší planetě zdarma argument: přistáli zkrátka na témže místě dvakrát...

by její zhotovení bylo dnes možné pouze ve specializované tkalcovně s rozsáhlými technologickými zkušenostmi.

— Bagdádské muzeum chová elektrické suché články pracující na principu galvanických baterií.

— Tamtéž jsou uschovány i elektrické články s měděnými elektrodami a s neznámým elektrolytem*¹⁴.

— Londýnská universita vlastní ve svém egyptologickém oddělení pravěkou loketní kost, odborně a v pravém úhlu hladkým řezem amputovanou asi deset centimetrů nad zápěstím.

— V předoasijské hornatině poblíže Kohistánu byla nalezena jeskynní kresba, zachycující přesné podoby souhvězdí, jak vypadala před 100 000 lety. Venuše a Země jsou na kresbě spojeny čarami.

— Na peruánské vysočině byly nalezeny ornamenty odlévané z platiny.

— V hrobě v čou-čou (ČLR) byly objeveny hliníkové součásti opasku.

-U Dillí existuje starý sloup, který nebyl zničen ani vlivem fosforu, ani působením síry nebo povětrnostní korozi*¹⁵. Tento soubor „nemožností“ by nás měl aspoň zneklidnit a podnítit naši zvědavost. Jakými prostředky, jakou intuicí dospěli primitivní, jeskynní lidé k zachycení správné polohy a tvaru souhvězdí? Z jakého závodu přesné mechaniky a optiky pocházejí broušené křišťálové čočky? Jak bylo možno odlévat a tvarovat platinu, tavící se při teplotě 1800 °C? A kde se asi vzal čistý hliník, kov, který dnes s mimořádnými chemicko-technickými obtížemi vyrábíme z bauxitu?

¹⁴ Těchto podivných předmětů bylo na světě nalezeno již několik — nejznámější z nich vykopal německý archeolog Wilhelm König y pahorku Khujut Rabuea. Podobají se nádobě, v níž je upevněn válec z měděného plechu, řemeslně vzorně spojený lehkotavitelnou slitinou. Izolována asfaltem, je do měděného válce zasunuta železná tyčinka. Bagdádští zlatníci dodnes používají prakticky totožného zařízení k pozlacování stříbrných šperků. Stáří těchto článků je odhadováno do doby parthské říše, tedy několik století před n. 1.

¹⁵ Jde o známý láth na dvoře mešity Kuwat-ul-islam (Moc islámu), sedm metrů vysoký a několik tun těžký. Jeho vzdornosi proti korozi je podivuhodná tím spíše, že nejde — jak se můžete občas dočíst — o čisté nebo dokonce meteorické železo. Obsah železa je ovšem mimořádně vysoký — 99,7 % — téměř zcela chybí mangan, křemík, měď a nikl, obvykle v železu i oceli obsažené. Metalurgické expertizy se až komicky liší, někdy bývá dokonce podivná schopnost sloupu vysvětlována rituálním natíráním máslem posvátných krav — jenže nikdo po láthu nešplhá až na vrchol. Zcela nedávno byly v Indii nalezeny další železné předměty podobných vlastností: deset metrů dlouhý sloup v chrámu Konarak u města Puri a zlomky pravého obra, 13,2 m dlouhého sloupu poblíže města Indaur. Jejich původ, technologie výroby a úfel nebyly dosud uspokojivě vysvětleny.

Připusťme, že tyto otázky jsou bizarní — ale což si je můžeme nepoložit? Nejsme ochotni připustit a tím méně předpokládat, že před naší kulturou existovala na Zemi kultura jiná, a vyšší, před naší technikou technika jiná, přinejmenším stejně dokonalá. Zbývá tedy jen hypotéza o návštěvě z vesmíru. Pokud však bude naše archeologie používat dosavadních způsobů výzkumu, máme jen malou naději dozvědět se, zda temný dávnovek byl opravdu tak temným nebo zda byl naopak docela zajímavým...

Na pořadu dne je zkrátka velmi aktuální světový rok archeologické utopie. Alespoň v tomto jednom jediném roce by se měli archeologové, fyzikové, chemikové, geologové, metalurgové a všichni ostatní představitelé blízkých vědeckých oborů společně zabývat jednou jedinou otázkou: navštívili naše předky nepozemšťané?

Metalurg dokáže například rychle a stručně archeologovi vysvětlit, jak svízelná je výroba hliníku. Není vyloučeno, že fyzik na první pohled pozná ve skalní kresbě vzorec či schéma ze svého oboru. Chemik by mohl za pomoci svých dokonalých přístrojů rozhodnout, zda byly kamenné obelisky vylamovány ze skal smáčenými dřevěnými klíny nebo snad za použití neznámých kyselin. Geologové nám dluží celou řadu vysvětlení zvláštností jistých náplavů z ledové doby.

Do týmu roku archeologické utopie patří samozřejmě i skupina potápěčů, pátrající v Mrtvém moři po radioaktivních stopách případného atomového výbuchu, který zničil Sodomu a Gomoru.

Proč jsou vlastně všechny nejstarší knihovny světa tajnými knihovnami? Čeho se báli jejich majitelé? Snad toho, že po tisíciletí skrývaná a obezřetně střežená pravda konečně vyjde najevo?

Bádání a pokrok nelze zastavit. Egyptané považovali celá čtyřtisíciletí své „bohy“ za reálné bytosti — my ještě ve středověku popravovali ve svatém nadšení a pevně přesvědčení o správnosti tohoto počínání „čarodějnice“. Domněnka důvtipných Řeků o možnosti spolehlivě věštit budoucnost z husího žaludku je dnes stejně překonaná jako včerejší skálopevné a obecné přesvědčení, že nacionalismus je přece jen užitečný.

čeká nás náprava tisíce a jednoho minulých omylů. Okázalá jistota, kterou tak zdůrazňujeme, je ošumělá, a ke všemu představuje jen skrytou pokornou úctu před autoritami. Stále ještě straší blud o nutnosti nejprve tvrzení dokázat, nežli se jim „seriózní“ člověk může — nebo smí — zabývat.

Tím se ovšem mnohé zjednodušuje a ulehčuje. Dříve musel každý kdo přišel s novou, dosud nikde nevyslovenou myšlenkou, počítat s klatbou a s pronásledováním církevními úřady i vlastními kolegy. Zdálo by se, že se

poměry změnilo k lepšímu. Buly, obsahující prokletí a exkomunikace, se už nevydávají a ani hranice kacírů už ne-podpalujeme. Dnešní metody jsou zkrátka sice méně okázalé, avšak sotva méně účinné v boji proti, pokroku. Vše se vyřizuje nenápadněji, elegantněji. Hypotézy a nesnesitelné odvážné myšlenky jsou spolehlivě pohřbeny a zmrazeny osvědčenými výroky, které Američané nazývají „killer-phrases“, zabijácké obraty. Možností je celá řada:

Vždyť to odporuje předpisům! (Vždy dobré!)

Není to klasické! (Spolehlivě imponující!)

Příliš radikální! (Co do odstrašujícího účinku bez konkurence!)

Toho se university nezúčastní! (Přesvědčující!)

O to se už pokoušeli jiní! (Bezpochyb. Ale s jakým úspěchem?)

Nechápeme vůbec smysl! (A je to!)

Náboženství to zakazuje! (Co na tohle odpovědět?)

Není to dokázáno! (Quod erat demonstrandum!)

„Zdravý lidský mozek nás sám přesvědčuje,“ horlil před pěti sty léty vědec v soudní síni, „že Země nemůže být koulí prostě proto, že by se lidé, žijící na její spodní polovině, zřítili do prostoru.“

„Bible se nikde nezmiňuje,“ prohlásil jiný, „že by Země kroužila kolem Slunce. Z toho vyplývá, že takové tvrzení je dílem d'ábla!“

Jak se zdá, omezenost odjakživa hlídá práhy nových myšlenkových oblastí. Na přelomu 20. století by však měl být bádatelů intelekt připraven přijmout fantastickou realitu. Měl by dychtit po revizi

zákonitostí a představ; ač platily po celá staletí za nedotknutelné, byly přece jen novými poznatky zviklány. Pokusí-li se kdokoli tento nový duchovní přívalec spoutat, bude třeba ve jménu pravdy a pod vlajkou reality dobýt novému světu místo navzdory všem nepoučitelným. Kdo se před dvaceti léty odvážil ve vědeckých kruzích mluvit o umělých družicích, spáchal jednu z možností akademické sebevraždy. Dnes krouží umělé družice kolem Slunce, fotografovaly Mars a snad již v okamžiku, kdy čtete tuto větu, měkce přistály na Marsu i na Venuši, aby svými fotografickými přístroji pořídily a na Zemi odeslaly dokonalé záběry krajiny. První snímky, odeslané na jaře roku 1965 z Marsu, byly přeneseny výkonem 0.000 000 000 000 01 wattu, tedy proudem takřka nepředstavitelně slabého výkonu.

Dnes již zkrátka není vůbec nic nepředstavitelné. Slovo „nemožné“ by se mělo ve slovníku moderních badatelů doslova znemožnit. Kdo se dnes k tomuto proudu nepřipojí dobrovolně, bude již zítra samotnými skutečnostmi přinucen.

Zůstaňme tedy důsledně věrni naší hypotéze, podle které před

neznámým počtem tisíciletí navštívili Zemi cizí astronauté. Víme, že si naši prostí a primitivní předkové nevěděli s jejich rozvinutou technikou rady. Uctívali je jako „bohy“, obývající cizí hvězdy, a ne-pozemšťanům posléze nezbylo nic jiného, než toto zbožňování strpět. Ostatně i naši pozemští cestovatelé vesmírem musí být při návštěvě cizích planet na podobné uctívání připraveni.

V některých oblastech naší planety žijí ještě přírodní národy, pro něž je kulomet d'ábelskou zbraní. Čím jiným pro ně mohou být trysková letadla než dopravním prostředkem andělů? Což neslyší z rozhlasového přijímače boží hlas? Také tito primitivové přenášejí z generace na generaci naivní zkazky o technických vymoženostech, jež se nám zdají zcela samozřejmé. Ještě dnes ryjí do skal a na stěny jeskyní božské postavy a zázračné létající lodi, snášející se z nebes. Tito divoši nám vlastně nepřimo potvrzují, že jsme na správné stopě¹⁶.

Jeskynní kresby v Kohistánu, ve Francii, Severní Americe, Jižní Rhodesii, na Sahaře a v Peru i Chile zcela odpovídají řetězu našich domněnek. Henri Lhote, francouzský badatel, objevil v saharské Tasili stovky pomalovaných skalních stěn s mnoha tisíci kreseb zvířat i lidí, mezi nimi i postavy v krátkých, elegantních pláštích, třímající hole a na nich nevysvětlitelné čtyřhranné skříňky. Kromě zvířecích podob tu nacházíme udivující kresby bytostí v jakýchsi potápěčských skafandrech. Velký marťanský bůh — jak kresbu pokřtil Lhote¹⁷ — byl původně šest metrů

¹⁶ Domnívám se, že by nepřeborné množství analogií a zajímavých podnětů poskytlo tzv. šílenství vailala, nazývané v dnes již rozsáhlé odborné literatuře, vzniklé k tomuto tématu, obvykle „hnutí kargo“ (od cargo — náklad). Rozšířilo se před několika léty po celé Nové Guineji a ještě dnes se tu a tam ve vnitrozemí nebo na severním pobřeží objevuje a vede k výtržnostem nebo dokonce ke krveprolévání. Šlo o zbožnění letadel, jež se asi před třiceti léty poprvé objevila a přinášela do vnitrozemí bílé cizince s mnoha překrásnými věcmi. Po dlouhých letech posvátné úcty se domorodci počali domnívat, že všechny dobré a zřejmě zázračné věci, přivážené v nebeských ptácích, pocházejí od jejich zesnulých předků z říše mrtvých Anabaga a že běloši jsou jen nevítanými prostředníky. Počali je tedy napodobovat; z bambusu zřídili „vysílačky“ a „antény“, volali do nich tak, jak vídali bělochy, vytyčili letiště, prováděli cvičení s holemi místo pušek a hlavně úplně přestali pracovat v naprosté a nezlomné důvěře, že „nebeští ptáci“ přiletí, přetíženi nejvybranějším nákladem. Podobné krize zažil v posledních letech i Nový Zéland, ostrovy Viti, Jáva, Celebes atd.

¹⁷ Lhote tak pokřtil postavu na skalní kresbě žertem — přesto se však brzy stala jedním z až dosud nejsilnějších argumentů nepozemské návštěvy.

vysoký. „Divoch“, jehož dílem malba je, mohl však sotva být tak primitivní, jak bychom si snad přáli, aby vše pěkně zapadlo do staré soustavy myšlení. V každém případě potřeboval tento „divoch“ alespoň nějaké lešení, aby mohl vůbec obraz perspektivně provést; v posledních tisíciletích totiž v jeskyních Tasili nedošlo k posunům půdy. Zdá se nám — a nemusíme proto ani příliš namáhat fantazii — že Velký marťanský bůh je zpodoben v potápěčském nebo kosmickém skafandru. Na mocných neohrabaných ramenou spočívá přilba, spojená jakýmsi těsněním s trupem. V místech úst a nosu má přilba rozličné otvory. Snad by bylo možné uvěřit v náhodu nebo ve tvůrčí fantazii pravěkého „umělce“, kdyby bylo takové zobrazení ojedinělé. V Tasili je však těchto stejně oděných neohrabaných postav několik a podobné byly nalezeny na skalních stěnách i v USA, v oblasti Tulare v Kalifornii.

S obvyklou velkorysostí, s níž o těchto problémech uvažujeme, jsme ochotni diskutovat i o případné neobratnosti tvůrců, kteří produkovali tyto nepodařené figury prostě z neumělosti. Jak je pak však možné, že titíž jeskynní obyvatelé dovedli zcela věrně a výstižně zpodobit zvěř i jiné lidské postavy?

Domníváme se spíše, že tito „umělci“ byli dokonale schopni zobrazit to, co skutečně spatřili. V kalifornské Inyo County nacházíme jeskynní kresbu geometrického obrazce, v níž — bez pracného domýšlení — lze rozeznat logaritmické pravítko v jakémsi dvojitém rámu. Archeologové naproti tomu tvrdí, že jde o postavy bohů...

Na kameninové nádobě ze Siyalku (Írán) se skví zvíře neznámého druhu s rohy podobnými svícím. Proč ne? Oba rohy však vykazují vpravo i vlevo pět závitů. Představíme-li si dvě tyče s velkými porcelánovými izolátory, odpovídá naše představa do značné míry kresbě. Co tomu říká archeologie? Velmi jednoduše tvrdí, že jde o — symbol boha. Bohové jsou vůbec k nezaplacení. Mnohé — a zcela určitě všechno nejasné — lze vysvětlit poukazem na je jich nezbadatelnou mnohotvárnost. Tam, kde vládne nedokazatelné, je život celkem pohodlný. Každou nalezenou figurku, každý rekonstruovaný předmět, každou postavu, jakmile se je jen podaří ze stěpů doplnit, lze rázem „přidělit“ tomu či onomu starému náboženství. Jestliže se nález kupodivu ani násilím do některého již známého náboženství nevtěsná, je vykouzlen — jako králík z manipulátorova cylindru — další pošetilý starověký kult. A všechno je zase v nejlepší pořádku.

Co když však fresky v Tasili, ve Spojených státech nebo ve Francii opravdu přesně reprodukuje, co primitivní tvůrce viděl? Co když spirály na tyčkách opravdu představují izolátory antén, kterých si pravěký malíř povšiml mezi ostatním majetkem cizích „bohů“? Nemůže snad tomu tak být

jen proto, že se to nesluší? „Divoch“, schopný pohotově vytvořit nástěnné malby, nemůže být ostatně tak příliš „divokým“. Nástěnná malba Bílé paní z Brandbergu (Jižní Afrika) by mohla být docela dobře výtvozem 20. století: s modelem v pulóvu s krátkými rukávy, v přiléhavých kalhotách, rukavicích a sandálech. Dáma není sama; stojí za ní vyzábělý muž s podivným bodcem v ruce a s velmi složitou přilbou, opatřenou jakýmsi průzorem. Jako výtvor moderního malířství lze Bílou paní bez váhání přijmout — je jen trochu trapné, že jde o jeskynní umění...

Všichni bohové zobrazení na jeskynních kresbách ve Švédsku a Norsku mají bez výjimky takřka nepopsatelně shodné hlavy. Zvířecí — podle tvrzení archeologů. Je však paradoxní uctívat „boha“, který je zároveň porážen a pojídán. Často se na těchto kresbách vyskytují i okřídlené lodi a velmi zhusta zcela typické antény.

Ve Val Camonica (Brescia, Itálie) jsou opět postavy v neohrabaných oblecích a jako na zlost také s rohy. Nechceme zacházet příliš daleko a nehodláme raději tvrdit, že italští jeskynní pralidé udržovali čilý cestovní ruch a styk se Severní Amerikou nebo Švédskem, Saharou nebo Španělskem (Ciudad Real) za účelem výměny výtvarných poznatků a tvůrčích výbojů. Ve vzduchu se daleko spíše vznáší nepříjemná otázka: proč primitivní tvůrcové zcela nezávisle kreslili shodné postavy v neohrabaných oblecích a s anténami na hlavě...

Neztratili bychom o těchto zajímavých otázkách ani slovo, kdyby byly takové kresby nalezeny jen na jednom jediném místě. Setkáváme se s nimi však bezmála všude*¹⁸.

Závoje zakrývající minulost se počínají zdvihát teprve tehdy, jestliže ji zkoumáme s fantazií našeho technického věku. Studium starých posvátných knih nám pomůže o krok dále ke změně naší hypotézy v uznanou realitu, jež už nikdy trvale nedovolí, aby se bádání o minulosti Země soustavně vyhýbalo vpravdě revolučním otázkám.

¹⁸ Zajímavou otázkou je, proč po celém světě mají čerti, démoni, prostě zlí duchové rohy, a to i tam, kde zvířata s rohy nejsou nebo naopak kde přinášejí dobrodiní a užitek. Kde a jak asi vznikla první „čertovská“ předloha?

4. kapitola

BIBLE MÁ ZCELA URČITĚ PRAVDU - BYL BŮH ZÁVISLÝ NA ČASE? - MOJŽÍŠOVA SCHRÁNKA ÚMLUVY BYLA ELEKTRICKY NABITA - VÍCEÚČELOVÁ VOZIDLA „BOHŮ" V POUŠTI - POTOPA BYLA PŘEDEM PLÁNOVÁNA - PROČ VYŽADOVALI „BOHOVÉ" ZCELA URČITÉ KOVY?

Bible je plná tajemství a zároveň protimluvů.

Geneze počítá stvořením Země, geologicky přesně popisovaným. Odkud asi autor věděl, že nerosty předcházely flóru a flóra faunu?

„Řekl opět Bůh: Učinme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho..." praví Mojžíšova první kniha.

Proč asi promlouvá Bůh v množném čísle? Proč říká výslovně „našemu", „našeho", místo „mému", „mého"? Bylo by zřejmě přirozenější a oprávněnější, kdyby jediný bůh hovořil k lidem v jednotném čísle místo v množném.

„Stalo se pak, když se počali množiti lidé na zemi a dcery se jim zrodily, že vidouce synové Boží dcery lidské, any krásné jsou, brali sobě ženy ze všech, kteréž obdivovali." (Mojžíšova kniha I, 6—1—2.)

Kdo nám vysvětlí, jací „synové Boží" si to brali pozemské dívky za manželky? Starý Izrael měl přece jen jednoho jediného, nevyzpytatelného a neviditelného Boha. Odkud se vzali jeho „synové"?

„Obrové pak byli na zemi v těch dnech; ani i potom, když vcházeli synové Boží k dcerám lidským, ony rodily jim. To jsou ti mocní, kteříž zdávna byli, muži na slovo vzatí." (Mojžíš I, 6—4.)

Opět se objevují „Boží synové", mísící se s lidmi. Poprvé se tu také dozvídáme o obrech. Obři se vynořují na všech stranách a takřka všude; v mytologii západních i východních národů, v pověstech o Tiahuanacu i eskymáckých hrdinských písních. Straší bezmála ve všech starých spisech — museli tedy existovat. Čím — nebo kým vlastně tito obři byli? Našimi předky, schopnými budovat gigantické stavby a hravě přemísťovat megality — nebo technicky pokročilými astronauty ze vzdálené hvězdy? Jedno je jisté: bible mluví o „obrech" jako o „synech Božích" a tito „Boží synové" se stýkali s pozemšťankami a měli s nimi potomky.

Mojžíš nám zanechal ve své I. knize (19,1) velmi obšírný a v jednotlivostech vzrušující obraz zkázy Sodomy a Gomory. Jestliže s tímto líčením zkonfrontujeme naše dnešní vědomosti, dospějeme k docela rozumným možnostem výkladu.

Otec Lot seděl před městskou branou Sodomy, když se u hradeb v podvečer objevili dva andělé. Lot patrně hosty očekával, protože oba „anděly“, kteří se brzy ukázali být pohlaví mužského, rázem poznal a pohostinně je pozval na noc do svého domu. Domáci zhýralci a zvrhlíci si velice přáli, jak vypráví bible, cizí muže „poznat“, ovšem v biblickém smyslu slova. Cizinci však jediným posunkem utlumili hárající vášně místních playboyů; rušitelé byli v okamžiku zneškodnění.

„Andělé“ vyzvali Lota, aby svou ženu, syny, dcery, snachy a zetě (Mojžíš I, 19, 12—14) ihned a co nejrychleji vyvedl z města, protože bude, jak varovně prohlásili, co nejdříve zničeno. Rodina nebrala toto zvláštní vyzvání vážně a považovala je za špatný vtip otce Lota. Citujme ostatně doslova:

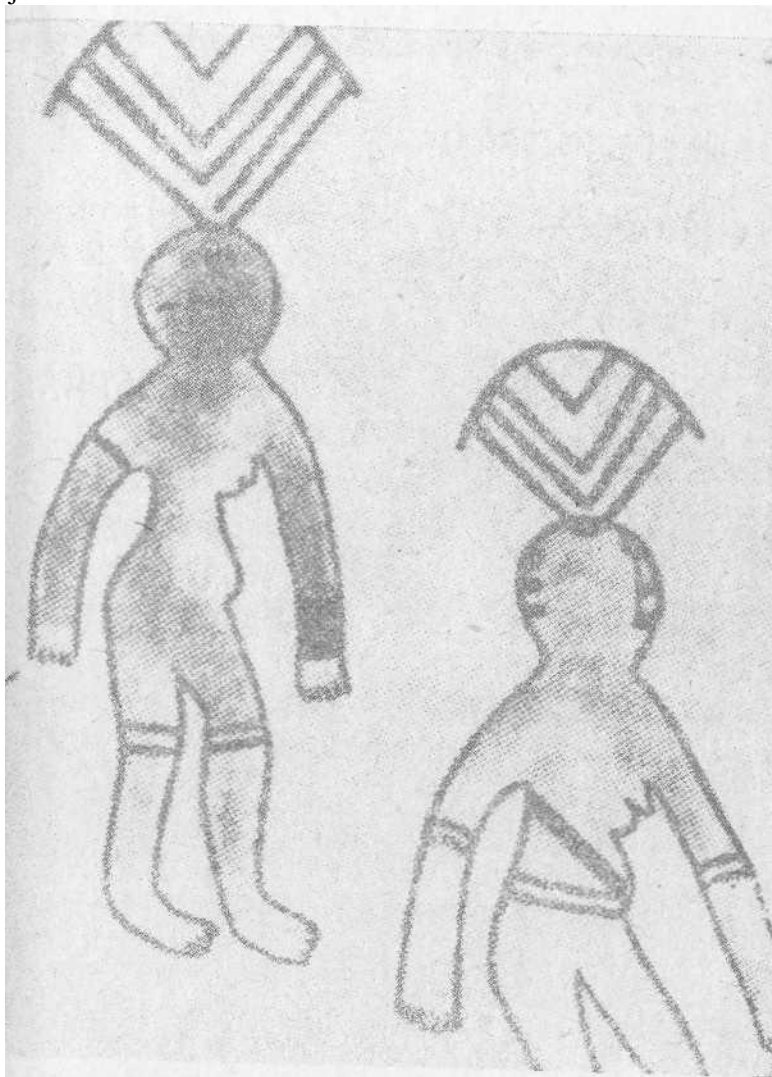
„A když svítalo, nutili andělé Lota, řkouce: Vstaň, vezmi ženu svou a dvě dcery své, kteréž tu jsou, abys nezahynul v pomstě města.“

Protože Lot stále váhal, popadli ho „andělé“ i se ženou a s oběma dcerami za ruce a vyvedli z města, poněvadž měl být podle vůle Pána zachráněn. Zde ho zanechali. Když to provedli, pravil jeden z andělů: „Zachovejž život svůj, neohléděj se zpět, aniž se zastavuj na vši té rovině: ujdí na horu, abys nezahynul... Pospěšiz, ujdí tam, neboť nebudu moci učiniti ničeho, dokud tam nedojdeš.“

Podle této zprávy je nepochybné, že oba cizinci — „andělé“ měli nad obyvatelstvem jakousi neznámou moc. K úvahám vybízí sugestivní nátlak a spěch, s jakými se snažili dostat Lotovu rodinu pryč. Když se otec Lot zdráhal, neváhali ho dokonce násilím odvléci. Šlo zřejmě o minuty. Lot se měl podle jejich pokynů odebrat do hor a neohlížet se. Papá Lot však, jak se zdá, neměl před „anděly“ příliš velký respekt, a tak neustával s náitkami: „... ale jáť nebudu moci ujíti na tu horu, aby mne nepostihlo to zlé, a umřel bych...“ Vzápětí andělé připustí, že pro něho nebudou moci zholat nic učinit, jestliže okamžitě neuposlechnou.

Co se vlastně v Sodomě stalo? Těžko si představit všemohoucího boha, odkázaného na nějaký přesný časový plán. Proč tedy ten spěch obou „andělů“? Bylo snad zničení města jakousi vyšší mocí na minutu naplánováno? Daly se snad ničivé síly do pohybu a „andělé“ o tom věděli? Pak by ovšem opravdu nebylo možné okamžik zničení města oddálit. A proč nebyla pro Lota a jeho rodinu jednodušší cesta k záchraně, do bezpečí? Proč musel odejít právě do hor? A proč, u všech všudy, se nesměl

ani jedinkrát ohlédnout?

Jedna z mnoha kreseb „nepozemšťanů“, nalezených v saharských skalních obrazárnách Henrim Lhotem

Otisk babylónského pečeti válečku s "dvoupohledovým" zobrazením téhož panovníka v létajícím stroji, podobném UFO

Dobrá — snad jsou to nenáležité otázky ve vážné záležitosti. Avšak od okamžiku, kdy byly na japonská města svrženy první dvě atomové bomby, víme, jaké škody natropí. Víme, že bytosti vystavené přímému záření, zemrou nebo nevyhléditelně onemocní. Předpokládejme tedy zkrátka a dobře, že by i Sodoma a Gomora byly plánovitě a úmyslně zničeny jaderným výbuchem. Snad — uvažujme dále — chtěli „andělé“ prostě odstranit nebezpečný štěpný materiál. Docela jistě se však rozhodli vyhladit nepřijemnou lidskou chamrad'. Okamžik zkázy byl přesně určen. Kdo měl uniknout — jako např. Lotova rodina — musel se vzdálit několik kilometrů od epicentra do hor: skály pochopitelně odstíní nebezpečné tvrdé záření. Jak je obecně známo. Lotova žena se přece jen ohlédla a zadívala se přímo do atomového slunce. Nikoho dnes neudiví, že se na místě zhroutila mrtva k zemi.

„A Hospodin dštil na Sodomu a na Gomoru sírou a ohněm od Hospodina s nebe.“

Takto Mojžíš svou zprávu o katastrofě končí (I, 19, 27—28):

„Vstav pak Abrahám ráno, pospíšil k místu tomu, kdež byl stál před

Hospodinem. A pohleděv k Sodomě a Gomoře i na všecku zemi té roviny, užel, a aj, vystupoval dým z země té jako dým z vápenice."

Snad nejsme o nic méně věřící než naši otcové; docela určitě jsme však méně lehkověrní. Při nejlepší vůli se nám nedaří představit si všemohoucího, vševědoucího, všudypřítomného a nadevše dobrotivého boha, pro něž čas neznamena zhora nic — a který současně netuší, co se stane. Bůh stvořil člověka a uznal své dílo za dobré. Zdá se, že později svého činu litoval; tentýž tvůrce se totiž rozhodl lidstvo zničit. Jako osvícení příslušníci svého věku si kromě toho ani při nejlepší vůli nedovedeme představit předobrého otce, dávajícího mezi všemi svými dítkami přednost vybraným oblíbencům, například právě Lotově rodině...

Starý zákon obsahuje řadu sugestivních líčení sestupů boha nebo jeho andělů z nebes za hromového hluku a v hustém dýmu. Jeden z nejoriginálnějších popisů takového zážitku zanechal prorok Ezechiel:

„Stalo se pak třicátého ledna, čtvrtého měsíce, dne pátého, když jsem byl mezi zajatými u řeky Chebar, že otevřina byla nebesa, a viděl jsem vidění Boží... I viděl jsem, a aj, vítr tuhý přicházel od půlnoci a oblak velký a oheň plápolající, a okolo něho byl blesk, a z prostředku jeho jako nějaká velmi prudká světlost, z prostředku toho ohně. Z prostředku jeho také ukázalo se podobenství čtyřzvířat, jichž takový byl způsob: Podobenství člověka měli. A po čtyřech tvářích jedno každé a po čtyřech křídlech jedno každé mělo. Jejichž nohy byly přímé, ale spodek noh jako spodek noh telecí, a blyštěly se podobně jako ocel pulérovaná."

Ezechiel velmi přesně datuje přistání tohoto vozidla. Přesně popisuje vůz, blížící se od severu, jiskřící, zářící a zdvihající mohutná oblaka pouštního písku. Pomysleme však na všemohoucího boha věřících: má snad tento všemohoucí bůh zapotřebí přiharcovat právě z určitého směru? Nebylo by jednodušší, kdyby se bez velkého pozdvižení a hluku prostě objevil tam, kde chce být?

Sledujme však zážitky proroka Ezechiela dále:

„A když jsem hleděl na ta zvířata, a aj, kolo jedno bylo na zemi při zvířatech u čtyř tváří jednoho každého z nich. Na pohledění byla kola a udělání jich jako barva tarsis, a podobnost jednostejnou měla všecka ta kola, a byla na pohledění i udělání jejich, jako by bylo kolo uprostřed kola. Na čtyři strany své jíti majíce, chodila a neuchylovala se, když šla. A loukotí své i vysokost měla, že hrůza z nich šla, a loukotě jejich vůkol všech kol byly plny očí. Když pak chodila zvířata, chodila kola podle nich a když se vznášela zvířata vzhůru od země, vznášela se i kola."

Popis je obdivuhodně výstižný. Ezechiel míní, že každé kolo mělo uvnitř ještě další kolo — což je optický klam. Podle našich dnešních

zkušeností soudě, neviděl nic jiného než hnací válce, opatřené závitnicemi, jak používají např. Američané v pouštích a bažinatých oblastech. Ezechiel také pozoroval, že se kola zvedla ze země zároveň s křídly. Samozřejmě. Kola univerzálního vozidla, řekněme, že obojživelného vrtulníku, určitě nezůstala trčet na zemi, když se stroj vznesl...

Vraťme se však znovu k Ezechielovi:

„Synu člověčí, postav se na nohy své, ať mluvím s tebou!“

Náš zpravodál uslyšel tato slova a padl v bázni a posvátné úctě tváří do prachu. Cizí zjevení oslovovala Ezechiela jako „syna člověka“ a přála si s ním pohovořit. Ve zprávě se dále dočítáme:

.....slyšel jsem za sebou hlas hřmotu velikého... A hlas křidel těch zvířat, kteráž se vespolek dotýkala, a hlas kol naproti nim a hlas hřmotu velikého."

Kromě poměrně přesného popisu vozidla si povšiml Ezechiel i hřmotu, doprovázejícího start nikdy nevidané obludy. Není toto

líčení očitého svědka důvodem k zamyšlení? „Bohové“ mluvili s Ezechielem a vyzvali ho, aby pečoval o pořádek a čistotu země. Vzali ho do svého vozidla a dokázali tím, že se ještě nechystají kraj navždy opustit. Na Ezechiela celý zážitek zapůsobil neobyčejně silně. Neúnavně znovu a znovu popisuje tajuplné vozidlo — ještě třikrát se dozvídáme, že „kolo bylo uprostřed kola“ a že se kola „neuchylovala, když šla“. Nejvíce užasl nad skutečností, že celé vozidlo, jeho trup, křídla a dokonce i sama kola byla posázena očima. Smysl a vlastní cíl cesty zjevili „bohové“ a teprve později oznámili Ezechielovi, že žije uprostřed vzpurného pokolení, které má oči k vidění a přece nevidí a uši k slyšení a přece neslyší. Po tomto stýskání následovaly — jako ostatně ve všech líčeních podobných setkání — rady a návody k pořádku a k čistotě, zkrátka jakési typy do vínku slušné civilizace. Ezechiel pojímal své poslání velmi vážně a opravdu předával pokyny „bohů“ dále.

Opět stojíme před celým souborem otázek.

Kdo mluvil s Ezechielem? A kým byly záhadné bytosti?

Bohové, jak si je obvykle představujeme, to jistě nebyli. Ti přece nepotřebují vozidlo, chtějí-li se dostat z místa na místo. Jsme přesvědčeni, že takový způsob dopravy je s představou všemohoucího boha neslučitelný.

V bibli nalezneme ostatně ještě další technický vynález, o kterém je vhodně se nezaújatě zmínit právě v této souvislosti.

Ve II. knize, kap. 25, 10 vypráví Mojžíš o přesném návodu, který obdržel od „boha“ pro stavbu schránky úmluvy. Rozměry jsou udány v pravém smyslu slova na centimetr, je přesně určeno, kde a jak mají být upevněny tyče a kruhy a dokonce z jakých slitin mají být vyrobeny.

Pokyny zřejmě mají zaručit přesné provedení; právě takové, jaké si „bůh“ přeje. Však také Mojžíše několikrát varoval, aby se nedopustil žádné chyby:

„Hleďž pak, abys udělal podle podobenství toho, kteréž tobě ukázáno jest na hoře.“ (II, 25, 40.)

„Bůh“ Mojžíšovi přislíbil, že s ním bude osobně hovořit z víka schránky. Přísně nařídil Mojžíšovi, aby nedovolil nikomu třeba jen se schránce přiblížit. Pro její transport vydal přesné pokyny, týkající se i oděvu a vhodné obuvi nosičů. Přes veškerou péči došlo přece jen k nehodě (Samuel, II, 6): když David nechal archu úmluvy převážet, kráčel poblíže vozu, taženého voly jakýsi Uza. Nanerovné cestě se volové odchýlili, vůz se naklonil a hrozilo překocení. Uza přiskočil a podepřel schránku rukou; jako zasažený bleskem padl mrtev k zemi.

Schránka úmluvy byla nepochybně nabitá elektrinou...

Jestliže bychom ji totiž dnes rekonstruovali podle údajů zachovaných Mojžíšem, vznikl by kondenzátor o napětí několika set voltů. Koruna obepínající schránku měla sloužit k nabití kondenzátoru, vytvářeného zlatými deskami a kladným a záporným vodičem. Jestliže jeden z cherubínů, umístěných na víku, byl magnetický, pak byl reproduktor — ne-li dokonce jakýsi druh přístroje pro oboustranné spojení mezi Mojžíšem a kosmickou lodí — hotov. Konstrukční detaily schránky úmluvy popisuje s nádhernou podrobností sama bible. Nemusíme ostatně ani dlouho vzpomínat, abychom si uvědomili, že schránka byla podle líčení často obklopena sršícími jiskrami a že Mojžíš, kdykoli právě potřeboval radu a pomoc, používal tohoto „vysílače“. Slyšel sice hlas svého Pána, nikdy se s ním však nesetkal tváří v tvář. Když jednou prosil, aby se mu bůh zjevil osobně, odpověděl Pán:

„Nebudeš moci viděti tváří mé, neboť neužrj mne člověk, aby živ zůstal. I to řekl Hospodin: Aj, místo u mne, a staneš na skále. A když tudy půjde sláva má, postavím tě v rozsedlině skály a přikryji tě rukou svou, dokudž nepřejdu. Potom odejmu ruku svou, i uzerš hřbet můj, ale tvář má nikdy nebude spatřina.“ (II, 33, 20)

Podivuhodné shody! V sumerském eposu o Gílgamešovi, který je daleko starší než bible, nacházíme na páté tabulce kupodivu tutěž větu:

„Nikdy smrtelný nevystoupí na horu, obývanou bohy. Kdo pohlédne bohům do tváře, musí zahynout.“

Velmi podobná líčení jsou i v mnoha ostatních starých spisech, reprodukujících do jisté míry dějiny lidstva. Proč se „bohové“ nikdy neodhodlali ukázat lidem tváří v tvář? Proč nesňali masky? Čeho se obávali? Či snad má zmíněná část II. knihy Mojžíšovy původ v eposu o

Gílgamešovi? Není to vyloučeno, vždyť Mojžíš byl prý vychováván na egyptském královském dvoře. Kdoví, zda tenkrát neměl přístup do knihoven a zda se tam nedozvěděl i o prastarých tajemstvích.

Snad musíme přezkoumat i naše datování vzniku Starého zákona. Mnohé totiž nasvědčuje, že ještě David, žijící značně později, bojoval proti obrům se šesti prsty na rukou i na nohou (II. kniha Samuelova, 21, 18—22). Nelze zavrhnout ani možnost, že všechny nejstarší dějepisné záznamy, ságy a zprávy byly shromažďovány a shrnuty na jednom jediném místě, odkud později trochu pomíchány a navzájem ovlivněny putovaly světem.

Biblická Geneze byla podivuhodně doplněna nálezy kumránských svitků, k nimž došlo v minulých letech u Mrtvého moře. Opět se objevila řada až dosud neznámých textů o nebeských vozech, o synech nebes, o kolech a o oblacích dýmu, která kolem sebe tato létající zjevení šíří. Ve 33. kapitole Mojžíšovy apokalypsy pohlédne Eva k nebi a uží tam přijíždět zářící vůz, taženými čtyřmi lesknoucími se orly. Žádný smrtelník nepopíše tuto nádheru, tvrdí Mojžíš. Konečně dojel vůz k Adamovi a mezi jeho koly vystoupil dým...

Tato historka nám, mimochodem řečeno, nevypráví nic nového — v každém případě se však setkáváme s nádherným zjevením světelného vozu, kol a dýmu již v souvislosti s Adamem a Evou.

V tzv. Lámechově svitku byla nalezena fantastická příhoda. Svitek je bohužel zachován pouze v útržcích, v textu chybějí celé věty a odstavce, ale to, co zbylo, je i tak dost podivuhodné, aby bylo uvedeno.

Nuže: jednoho krásného dne byl Lámech, otec slavného Noea, při návratu domů neobyčejně překvapen přítomností novorozeného dítěte, chlapce, který na první pohled postrádal jakékoli rodinné rysy. Lámech zahrnul svou manželku Bat-Enoš výčitkami a rozhodně odmítl tvrzení, že by dítě sám zplodil. Bat-Enoš se zapřísahala při všem, co jí bylo svaté, že sémě opravdu patřilo, jak se sluší, legitimnímu otci Lámechovi, a nikoli nějakému vojákovi, cizinci nebo „synovi nebes“.

Jen tak mimochodem: o jakém druhu „nebeských synů“ vlastně paní Bat-Enoš mluvila? Buď jak buď, toto manželské drama se odehrálo dávno před potopou!

Lámech přísahám své manželky neuvěřil a vydal se hluboce znepokojen za svým otcem Metuzalémem o radu. Hned po příchodu mu vyprávěl zarmucující rodinnou historii. Metuzalém Lámecha vyslechl, zadumal se a konečně se sám vydal na cestu za dobrou radou moudrého Henocha. Již skutečnost, že starý pán podstoupil štrapáce daleké cesty, svědčí o rozruchu, který v rodině kukaččímládě vyvolalo... Původ mladého pána zkrátka musel být objasněn.

Metuzalém vyličil Henochovi situaci. Vyprávěl mu, že se v rodině jeho syna objevil chlapec podobající se spíše synům nebes nežli člověku. Jeho oči, vlasy, pleť, zkrátka celé vzezření se jaksi nehodí do rodiny.

Moudrý Henoch vyslechl celý příběh — a poslal starého Metuzaléma zase domů s mimořádně znepokojivou zprávou: nad světem a nad lidmi se vznáší blížký velký soud. Všechno „maso“ bude zničeno, protože je špinavé a zkažené. Jen malý, cizí chlapec, tolik podezíraný celou rodinou, je vyvolen být praotcem všech, kteří nevyhnutelný soud nad světem přežijí. Proto nechť Metuzalém poručí synu Lámechovi, aby děcko pokřtil jménem Noe.

Metuzalém se vrátil domů. Svěřil Lámechovi, co je všechny vbrzku čeká. A Lámechovi nezbylo nic jiného, než uznat podivné dítě za vlastní a napříště je nazývat — Noe.

Na této rodinné historii nás uvádí v úžas především sdělení, že již Noeovi rodiče věděli o nevyhnutelné potopě světa a že dokonce sám děd Metuzalém byl na strašlivý zážitek připraven Henochem, Henochem, který podle pověsti zkrátka navždy zmizel ohnivým vozem.

Naskytá se tu docela vážná otázka, zda lidská rasa není výsledkem záměrného „šlechtění“ cizími bytostmi, přicházejícími z vesmíru. Jaký jiný smysl by mohlo mít opakované oplodňování lidí obry a „syny nebes“ s následujícím vyhubením nepodařených exemplářů? Pod tímto zorným úhlem se nám potopa jeví jako předem plánovaný projekt neznámých bytostí, jehož cílem bylo až na několik čestných výjimek lidstvo vyhladit. Byla-li však potopa — o jejíž reálnosti nelze díky historickým pramenům pochybovat — předem chladnokrevně, důkladně plánována a připravována již stovky let před smlouvou, zavazující Noea ke stavbě archy, pak ji ani při nejlepší vůli nelze přijímat jako „boží soud“.

Možnost zušlechtovat inteligentní lidskou rasu dnes už zdaleka není absurdním tvrzením. Pověsti Tiahuanaca a nápis na klenbě Sluneční brány vyprávějí o kosmické lodi, která vysadila na Zemi, pramatku, rodičku dětí. Staré náboženské spisy vytrvale hovoří o člověku, kterého stvořil „bůh“ ke svému obrazu. Existují texty zmiňující se o rozličných nezbytných pokusech, jež předcházely, než se člověk „bohům“ podařil a nežli splňoval jejich představy. S přijetím hypotézy návštěv nepozemských inteligencí na naší zemi bychom měli zároveň vzít na vědomí, že jsme utváření podobně, jako ony bájně cizí bytosti*¹⁹.

¹⁹ Von Danikenova teorie je poněkud ponižující ve svých eugenických důsledcích, kde předpokládá víceméně veterinární šlechtitelské manipulace nepozemšťanů s našimi praprotomky. Ať je však náš názor na eugeniku jakýkoli,

V řetězu důkazů představují kuriózní hádanku i obětiny, které „bohové“ vyžadovali od našich prapředků. Zdaleka to nebyl jen posvátný dým a porážená zvířata! Na objednávce se často ocitly např. i mince z přesně předepsaných slitin. Největší kovohuť starého Orientu byla nalezena právě v oblasti Ezeon-Geber; zcela moderní tavicí pec se systémem vzduchových kanálů, lapačů a účelně umístěných vsadkových otvorů. Hutní odborníci dosud nevysvětlili, jak mohla být v této prastaré huti získávána čistá měď. O ni totiž bezpochyby šlo, protože v jeskyních a štolách poblíž Ezeon-Geberu byla objevena vydatná ložiska měděných rud. Podle odhadu jsou všechny tyto nálezy nejméně 5000 let staré.

Setkají-li se naši kosmonauti jednoho dne na cizí planetě s místními primitivními obyvateli, budou se jim jevit také jako „synové nebes“ nebo „bohové“. Není vyloučeno, že budou nepozemšťany převyšovat právě tak, jako bájně návštěvy z vesmíru převyšovaly kdysi po všech stránkách naše prapředky. Jaké však bude zklamání, jestliže se čas nezastavil ani v místech budoucího přistání a bu-dou-li naši kosmonauti přivítání docela jinak; ne jako „bohové“, ale jako zaostalé bytosti, a snad i s posměchem...

zůstává faktem, že dnešní prudký, takřka zázračný vzrůst a fyzický rozvoj lidského rodu, kdy děti pravidelně přerůstají rodiče a každý ročník je opět o něco větší a silnější, nastal po tisíciletí stagnace nebo dokonce úpadku teprve v okamžiku, kdy rozvoj společnosti a zejména komunikační prostředky učinily konec dříve samozřejmým ustavičným a vzájemným sňatkům v rámci jedné vesnice nebo nepatrné oblasti — nehledě ovšem na další faktory výživy, lékařské péče atd. O účinnosti eugenických zásahů, byť i by nešlo právě o umělé oplodnění, nelze tedy pochybovat.

5. kapitola

BOHOVÉ A LIDÉ SE S OBLIBOU SPOJUJÍ - DALŠÍ PŘEHLÍDKA NOVÝCH VOZIDEL - PRVNÍ POPIS ZRYCHLENÍ - PRVNÍ REPORTÁŽ Z KOSMICKÉ LODI - VYPRÁVĚNÍ MUŽE, KTERÝ PŘEŽIL POTOPU - CO JE „PRAVDA“?

Na přelomu století byl v pahorku u Kujundžiku učiněn nález, který vzbudil všeobecnou pozornost: hrdinský epos, zapsaný na dvanácti hliněných tabulkách. Toto velmi působivé dílo náleželo kdysi knihovně asyrského vládce Ašurbanipala. Epos byl napsán akkadsky; od té doby byl nalezen další exemplář, připsaný králi Chammurapimu.

Je nepochybné, že za vznik eposu o Gílgamešovi vděčíme tajemnému národu Sumerů, jenž přišel neznámo odkud a zanechal nám obdivuhodné číselné řady a velkolepou astronomii. Zřejmě je i souvislost hlavní dějové linie eposu o Gílgamešovi s biblickou Genezí.

První hliněná tabulka, nalezená u Kujundžiku, vypráví o zdi, kterou vítězný hrdina Gílgameš vystavěl kolem města Uruku. Dozvídáme se, že „nebeský bůh“ bydlel ve vznešeném domě, že vlastnil sýpky a že na městských hradbách stály strážě. Gílgameš byl zčásti člověkem, zčásti bohem — ze dvou třetin „bůh“, z jedné člověk. Poutníci, přicházející do Uruku, žasli; nikdy nespatriili nikoho, kdo by se mu mohl krásou a silou rovnat. Již na samém počátku vyprávění se tedy setkáváme s myšlenkou vzájemného oplodnění „boha“ a člověka...

Druhá tabulka vypráví o stvoření další postavy eposu, Enkidua, bohyní nebes Aruru. Enkidu je popisován velmi podrobně: je na celém těle pokryt srstí, neví pranic ani o zemi, ani o lidech, odívá se do kůží, živí se polními bylinami, pije společně s dobyt看em a plove v řekách se vši vodní havěti.

Když se urucký král Gílgameš dozví o tomto málo přitažlivém stvoření, nařídí, aby byla divochu Enkiduovi přivedena krásná žena; pak snad zanechá života s dobyt看em. Divoch Enkidu — epos nevypráví, zda s potěšením nebo ne — upadne do králem nastrojené léčky a stráví šest dní a šest nocí s polobožskou kráskou.

Toto malé královské kuplířství stojí za přemýšlení: v barbarském světě přece není obvyklé uvažovat o křížení poloboha s polozvířetem!

Třetí tabulka popisuje staré známé mračno prachu, které se přiblížilo z dálky: nebesa burácela, země se třásla a konečně se objevil sám bůh Slunce

a zmocnil se mocnými křídly a spáry Enkidua.

S překvapením čteme, že na Enkidua jako by lehlo olovené závaží a že se mu váha vlastního těla zdála být vahou celé skály.

I když přiznáváme starým vyprávěčům přinejmenším stejnou dávku fantazie, jakou jsme schopni uplatňovat my sami, i když si odmyslíme přídavky překladatelů a opisovačů, přece jen zůstává ve zprávě skryta utopie: jak a odkud se mohli staří kronikáři dozvědět o pocitu přírůstku tělesné váhy při jistém zrychlení? My ovšem známe zákony tíže a setrvačnosti. Jestliže kosmonauta tiskne při startu do jeho křesla síla několika g, je jistě předem vypočítána. Jaká fantazie však vnukla tuto myšlenku autorům prastarého eposu?

Pátá tabulka podává zprávu o cestě Gílgameše a Enkidua na společnou návštěvu „božích“ sídel. Již zdaleka spatřili zářit věž, v níž žila bohyně Irinīs. Šípy a prakové náboje, které jako opatrní cestující prozřetelně předem vypálili na strážce, se bez účinku odrazily k zemi: Když konečně dosáhli hájemství bohů, zaburácel jim vstříc hlas:

„Obraťte se! žádný smrtelník nesmí vstoupit na posvátnou horu, obývanou bohy. Kdo pohlédne bohům do tváře, musí zahynout.“

„Nesmíš popatřit do mé tváře, neboť žádný člověk nezůstane živ, jestliže mne uzří...“ čteme v II. Mojžíšově knize.

Sedmá tabulka obsahuje první očitou kosmonautickou reportáž, jejímž autorem je Enkidu: čtyři hodiny letěl v železných orlích drápech. Toto je doslovná zpráva:

„Pravil ke mně: „Podívej se dolů na zemi! Jak vypadá? Podívej se na moře! Jak se ti jeví?“ A země byla jako vrch a moře jako malý rybník. A znovu letěl výš a výš, čtyři hodiny stoupal, a pravil: „Podívej se dolů na zemi! Jak vypadá? Podívej se na moře! Jak se ti jeví?“ A země byla jako zahrada a moře jako zahradníkův potok. A znovu letěl výš a výš, čtyři hodiny stoupal, a pravil: „Podívej se dolů na zemi! Jak vypadá? Podívej se na moře! Jak se ti jeví? A země byla jako moučná kaše a moře jako vodní žlab.“

V tomto případě musel kdosi — ať už kdokoli — pozorovat zeměkouli ze značné výšky! Popis je příliš přesný, než aby mohl být pouhým plodem fantazie. Kdo by mohl popisovat zemi podobnou moučné kaši a moře vodnímu žlabu, jestliže by chyběla sebemenší představa o krajině, viděné z „ptačí perspektivy“? Země totiž z dostatečné výšky skutečně vypadá doslova jako skládanka z moučné kaše a vodních žlabů...

Jestliže se na téže tabulce dozvídáme, že dveře promluvily lidským hlasem, poznáváme v tomto podivném jevu bez velkého přemýšlení reproduktor. A na osmé tabulce umírá Enkidu, týž Enkidu, jenž spatřil

Zemi z obrovské výše, nemocí tak tajemnou, že se sám Gílgameš táže, zda snad nebyl zasažen jedovatým dechem souhvězdí Býka. Odkud se vzalo Gílgamešovo tušení, že by jedovatý dech souhvězdí Býka mohl vyvolat nevléčitelnou, smrtelnou chorobu?

Devátá tabulka líčí Gilgamešovo oplakávání smrti svého přítele Enkidua a jeho rozhodnutí podstoupit dalekou cestu k bohům. Trápí ho totiž utkvělá představa, že by mohl skonat stejnou nemocí jako Enkidu. Tabulka zaznamenává, že Gílgameš přišel ke dvěma horám, nesoucím oblohu, mezi nimiž se klenula nebeská brána. Před touto branou se setkal s obry, kteří jej po delší diskusi nechali projít — byl přece sám ze dvou třetin bohem. Konečně našel Gílgameš božský sad, za nímž se rozlévalo nekonečné moře. Během pouti varovali bohové dvakrát našeho hrdinu:

„Gílgameši, kam pospícháš? Nenalezneš život, který hledáš! Když bohové stvořili lidské pokolení, určili mu smrt. Život si ponechali pro sebe.“

Gílgameš nedbá varování. Bez ohledu na nebezpečí se chce setkat s Utnapištimem, otcem lidí. Utnapištim však bydlí až na druhé straně oceánu, nevede k němu žádná cesta a kromě vozu slunečního boha není prostředku, jímž by bylo lze se k němu dostat. Po překonání mnohých nebezpečí se Gílgameš přece jen přepraví přes moře, takže jedenáctá tabulka může již vyličit jeho setkání s Utnapištimem.

Gílgameš shledá, že otec lidí není postavou ani větší, ani statnější, nežli on sám a míní, že si jsou podobní jako otec se synem. Utnapištim pak Gílgamešovi vypravuje svou minulost, kupodivu

— jako složka eposu — v první osobě.

S údivem se z Utnapištimových úst dovídáme přesné vyličení biblické potopy; jak ho bohové před blížící se povodní varovali a přikázali mu vystavět loď, na níž by skryl své ženy, děti i příbuzné a řemeslníky i umělce všeho druhu. Ještě dnes nás vypravěčskou silou strhuje popis nepohody, temnot, stoupajících vod a zoufalství nešťastníků, které už Utnapištim nemohl vzít na palubu. Také zde — podobně jako v biblickém líčení osudů Noea — vyslechneme příběh o havranu a holubici, kteří byli nad vodami vypuštěni, i o přistání lodi na vrcholu hory, když posléze potopa opadla.

Souvislost zpráv o potopě v eposu o Gílgamešovi a v bibli je nepochybná a žádný badatel se ji ostatně ani nepokouší popřít. Fascinující v této souvislosti je, že máme pokaždé tu čest s jinými hrdiny a s jinými „bohy“...

Jestliže byla biblická pověst o potopě převzata z druhé ruky, pak „ich-forma“ Utnapištimova vyprávění naznačuje, že se v eposu o Gilgamešovi

dostal ke slovu očitý svědek, který katastrofu přežil.

Víme zcela bezpečně o katastrofální záplavě, kterou byl starý Orient před několika tisíci lety postižen*²⁰. Starobabylónské klínopisy uvádějí dokonce velmi přesně místo, kde by měly být objeveny zbytky lodí. Na jižním svahu Araratu opravdu byly nalezeny tři kusy dřeva, jež snad označují místo přistání. Naděje na objevení zbytků dřevěné lodí, jež před více než šesti tisíci léty vzdorovala potopě, je ovšem mimořádně nepatrná.

V eposu o Gilgamešovi tedy nacházíme nejen nejstarší zprávy, ale i utopická ličení, na něž prostě úroveň vzdělanosti v době vzniku tabulek nestačila a kterou nemohli ani v průběhu dalších století přibásnit překladatelé a opisovači. V popisech jsou totiž ukryty skutečnosti, jež, nahlíženo dnešními očima, musely být autorům eposu o Gilgamešovi osobně známy.

Pokusme se vnést novou otázkou trochu světla do okolních temnot. Je možné, že se epos o Gilgamešovi vůbec neodehrál ve starém Orientu, ale v prostoru Tiahuanaca? Lze připustit, že Gilgamešovi potomci přišli z Jižní Ameriky a přinesli epos s sebou? Kladná odpověď na tuto otázku by přinejmenším vysvětlila zmínky

o Bráně Slunce (nebes), o překonání oceánu a zároveň i náhlé vynoření se Sumerů v dějinách. Je přece známo, že právě jim vědčí

i mladší Babylón za všechny své tvůrčí úspěchy! I vrcholná egyptská kultura doby faraónů nepochybně měla k dispozici knihovny, uchovávací, zkoumající, vyučující a opisující tato stará tajemství. Zmínili jsme se již, že Mojžíš vyrostl při egyptském vladařském dvoře a že směl jistě vstoupit i do úctyhodných prostor knihoven. Mojžíš byl učenlivý a učený pán, tvrdí se, že dokonce sám a osobně napsal pět svých biblických knih — ačkoli dodnes zůstává nerozřešenou hádankou, jakou řečí je asi mohl sepsat...

Jestliže tedy připustíme domněnku, že se sumerský epos o Gilgamešovi dostal prostřednictvím Asyřanů a Babyloňanů do Egypta, že ho zde mladý Mojžíš našel a upravil tak, aby odpovídal jeho záměrům, pak docházíme opět ke zjištění, že právě sumerská a nikoli biblická báje o potopě je pravá, původní,...

Což snad nesmíme klást takové otázky? Zdá se nám, že klasické metody bádání o starověku uvázly na mēlčině, že už nejsou schopny dopomoci nám ke správným a nesporným výsledkům. Jsou příliš poplatné původnímu

²⁰ Byly totiž nalezeny mohutné náplavy, přerušující souvislý průřez kulturními vrstvami. Archeologové datují tuto mohutnou potopu, postihující takřka celou Mezopotámii, asi do roku 4200 před n. 1.

myšlenkovému modelu, neponechávají dostatek prostoru fantazii a spekulacím — ačkoli právě jen ony mohou přinášet nové tvůrčí podněty.

Mnohé možnosti výzkumů ve starém Orientě nepochybně zůstaly neuskutečněny pro nedotknutelnost a svatost biblických knih. Nikdo se neodvážil klást k těmto tabuizovaným záležitostem všetečné otázky nebo o nich dokonce hlasitě pochybovat. Zdánlivě tolik osvěcení badatelé 19. a 20. století vězeli ve skutečnosti stále v zajetí tisíce let starých omylů jenom proto, že se obávali dotknout se neomylnosti některých částí bible. Ale vždyť i hluboce věřící křesťan musí připustit, že mnohé události, líčené Starým zákonem se rozhodně neshodují s představou dobrotivého, všemohoucího a všudypřítomného boha! Právě ten, jemuž leží zachování nedotknutelnosti biblických líčení nejvíce na srdci, musí, nebo by alespoň měl usilovat o objasnění, kdo starověké obyvatele vychovával, kdo jim určil první pravidla společenského styku, kdo je seznámil se základy hygieny a pak kdo ničil hříšníky?

Těmito otázkami se přece nestáváme bezbožnými. Jsme ostatně přesvědčeni, že i po jejich správném a přesvědčivém zodpovězení zůstane i nadále cosi, co budeme patrně z nedostatku lepšího označení nazývat bohem.

Hypotéza, že nepředstavitelný bůh se při pohybu z místa na místo neobešel bez vozidel s koly a křídly, že tělesně obcoval s primitivními lidmi a že nesměl sejmout masku, však je a zůstane pro nás — pokud pro tato tvrzení nebudou nalezeny důkazy — obludnou a opovážlivou. Odpověď teologů o nevyzpytatelné moudrosti boží, znemožňující vytušit, v jaké podobě se Hospodin projeví, aby vládl svému lidu, se vymyká způsobu, jakým otázky klademe, a je proto neuspokojivá. Budoucnost však i tak den ze dne hryže na naši minulost. Přibližně za dvanáct let přistanou první lidé na Marsu. Naleznou-li tam třeba jen jednu jedinou, prastarou, celé věky opuštěnou stavbu, jeden jediný předmět, na jehož vzniku se účastnili dávní nepozemšťané, jednu jedinou zachovalou skalní kresbu — pak se naše náboženství rázem stanou spornými a naše minulost se ocitne ve víru. Jeden jediný takový nález bezesporně vyvolá největší revoluci a reformaci, jaké kdy lidské dějiny poznaly. Nebylo by vzhledem k nevyhnutelné konfrontaci s budoucností moudré zabývat se již dnes novými myšlenkami, plnými fantazie, o naší minulosti? Ačkoli rozhodně nejsme nevěřící, nemůžeme si už dovolit být lehkověrnými. Každé náboženství vytvořilo podobu svého boha tak, aby rámcově omezovala myšlení a tu či onu víru. S věkem kosmických letů se však stále blíží *duchovní* soudný den. Teologická mračna budou odvaňuta, a rozletí se v cárech. Současně s rozhodujícím krokem do vesmíru nás čeká poznání, že

neexistují dva milióny rozličných božstev, dvacet tisíc sekt a deset velkých náboženství, ale jen jedno jediné.

Nuže — rozvíjeme teď dál naši hypotézu utopické minulosti lidstva. Až dosud vypadá asi takto:

Před dávnými a dosud neurčenými věky objevil cizí kosmický koráb naši planetu. Posádka korábu velmi brzy zjistila na Zemi všechny předpoklady vzniku duchovního života. Tehdejší obyvatelé samozřejmě ještě nebyli *homo sapiens*, ale něco zcela jiného... Nepozemšťané uměle oplodnili několik ženských exemplářů bytosti, obývajících naši planetu, uvedli je. — jak vyprávějí staré legendy — do hlubokého spánku, a opět odcestovali. Po tisíciletích se vrátili a našli na Zemi první ojedinelé exempláře druhu *homo sapiens*. Opakovali tento genetický zásah ještě několikrát, až konečně vznikly inteligentní bytosti, schopné přijmout společenský řád. Lidstvo bylo ovšem v té době stále na stupni barbarství. Vzhledem k nebezpečí zpětného vývoje, regrese a opětovného páření s před-lidmi a mutanty, zničili nepozemšťané nepodařené jedince nebo je odvezli s sebou a usadili na jiných kontinentech. Vytvořila se první společnost, objevily se první zručnosti; skalní a jeskynní stěny byly pomalovány, bylo vynalezeno hrnčířství a došlo i k prvním stavitelským pokusům.

První lidé měli před nepozemšťany obrovský respekt. Byli to pro ně „bohové“, přicházející z neznáma a opět do neznáma mizející. Z jakéhosi nevysvětlitelného důvodu záleželo „bohům“ na předání inteligence lidstvu. Chránili své chovance, bránili je před zničením, veškerým nebezpečím a zlem. Dokázali posléze dosáhnout i pozitivní evoluce lidských společenstev — zmetky a zrůdy odstraňovali

a o zbytek pečovali tak, aby dosáhl předpokladů vývojové perspektivní společnosti.

Připusťme, že předivo našich spekulací má hodně děr. Dozvíme se záhy, že nám „chybí důkazy“. Teprve budoucnost ukáže, kolik trhlin v předivu našich domněnek budeme moci zacelit. Tato kniha se zabývá hypotézou, utkanou z mnoha spekulací, nemusí být tedy v žádném případě „pravdivou“. Ve srovnání s jinými teoriemi, díky nimž za ochrannou hradbou tabu klidně žijí mnohá náboženství, se však domníváme, že naší hypotéze můžeme také přiřknout jisté minimální procento pravděpodobnosti.

Snad bude dobré ztratit na tomto místě slovo o „pravdě“. Pochybností prostý věřící je přesvědčen, že má „pravdu“. To neplatí jen o křesťanech, ale stejně tak o příslušnících všech ostatních velkých i malých náboženských skupin. Také filosofové, teologové a teosofové přemítali o

své nauce a o učení svých mistrů, také oni jsou přesvědčeni, že našli „pravdu“. Každé náboženství má samozřejmě své dějiny, své boží sliby, smlouvy s bohem, své proroky a učitele, kteří pravili že... Zkrátka — důkazy „pravdy“ pramení vždy v nitru samotného náboženství. Výsledkem je zaujatost myšlení, v níž od dětství žijeme a v níž jsme vychováváni k víře; celé generace však zato žijí v přesvědčení, že mají „pravdu“...

My se domníváme poněkud skromněji, že „pravdu“ nelze mít. Nejvýš v ni lze věřit. Kdo hledá skutečnou pravdu, nemá a nesmí se do hledání pustit pouze z hlediska a v rámci vlastního náboženství. Vždyť co je konec konců cílem a smyslem života? Věřit v „pravdu“ nebo ji hledat? I kdyby byla vykopávkami v Mezopotámii prokázána věrohodnost příběhů Starého zákona, nijak by to ještě nedokazovalo „pravdu“ dotyčného náboženství. Budou-li někdy odkryta prastará města, vesnice, studně nebo spisy dokazující tyto nálezy toliko pravost dějin národa, který tato místa kdysi obýval. Není však jimi dokázáno, že bůh právě tohoto národa byl jediným bohem a ne — například — kosmonautem z jiné planety.

V celém světě dokazují dnes vykopávky shodu pověstí se skutečnostmi. Napadlo by však například křesťana nechat se vykopávkami v Peru přesvědčit, že i bůh tamní staré předincké kultury byl *pravým* bohem? My se zcela prostě domníváme, že vše je buď mýtem nebo opravdu prožitými dějinami národa. Nic víc. Zdá se nám však, že i to je více než dost.

Hledači pravdy nesmí odmítat nové, odvážné aspekty jen proto, že se nehodí do schémat myšlení nebo víry. Naši otcové a dědové pochopitelně nemohli přemýšlet o tom, zda Zemi navštívili nebo nenavštívili nepozemšťané, vždyť tehdy po kosmonautice nebylo ani vidu ani slechu...

Připusťme na okamžik strašlivou, bohužel však zcela reálnou možnost zničení naší civilizace termonukleární válkou. Uplyne pět tisíc let, než jakýsi archeolog objeví trosky newyorské Sochy svobody. Podle dnešního schématu musí archeologové této epochy prohlásit, že jde o neznámé božstvo — patrně o bohyni ohně (drží pochoděň), nebo Slunce (má paprsky kolem hlavy). Že jde zcela prostě o Sochu svobody, by se nikdo — přinejmenším při našem současném způsobu myšlení — neodvážil ani nadhodit.

Dnes už není možné, aby příkázání zahrazovala cesty do minulosti.

Chceme-li se vydat na obtížnou cestu za pravdou, musíme především sebrat všechnu odvalu, opustit koleje pomáhající nám až dosud myslet, a vše, co jsme až dosud považovali za jediné správné a pravdivé, vystavit pochybnostem. Což bychom si mohli dovolit zavřít oči a zacpat uši jen proto, že se nové myšlenky zdají kacířské a nerozumné?

Ostatně — i myšlenka o přistání na Měsíci byla před padesáti léty

dokonale nerozumná...

6. kapitola

SHODOVALA SE FANTAZIE VŠECH KRONIKÁŘŮ? - ZNOVU „NEBESKÉ VOZY?“ - TERMONUKLEÁRNÍ.VÝBUCHY VE STAROVĚKU? - PLANETY OBJEVENÉ BEZ DALEKOHLEDŮ? - PRAPODIVNÝ KALENDÁŘ PODLE SIRIA - NA SEVERNÍ FRONTĚ KLID - KDE JSOU STARÉ KNIHY? - POZDRAV ROKU 6965 - CO Z NÁS ZBUDE PO ÚPLNÉM ZNIČENÍ?

Měli Jsme příležitost zjistit a pozorovat, že se ve starověku odehrály věci, které se podle obecných představ rozhodně odehrál neměly. Naše sběratelská pile však nezná mezi a rozhodně nebyla vyčerpána.

Tak například i eskymácké mýty tvrdí, že první kmeny byly odneseny na daleký sever „bohy“, opatřenými železnými křídly. Nejstarší indiánské pověsti vyprávějí zase o „hromovém ptáku“ (Thun-derbird, bouřňák), jenž přinesl oheň a rozličné plody. A konečně mayská mytologie nás v knize Popol Vuh ujišťuje, že „bohové“ znali vše: vesmír, čtyři světové strany ba dokonce i kulový tvar Země.

Cože to vlastně blouzní Eskymáci o kovových ptácích? Proč hraje v indiánských bájích takovou úlohu „hromový pták?“ A jak se mohli předkové Mayů dozvědět, že je Země kulatá?

Vzdělání Mayové vytvořili nadmíru rozvinutou kulturu. Nezanechali jenom svůj proslavený kalendář, ale i takřka neuvěřitelné výpočty. Znali délku oběhu Venuše kolem Slunce — tzv. Venušin rok — 585 dny, pozemský rok zpřesnili na 365, 2420 dne (přesně a podle současných výpočtů 365,2422!). Zanechali nám i časové kalkulace až do 64 miliónů let a nově objevené nápisy se pravděpodobně zabývají dokonce chronologickými jednotkami, odpovídajícími 400 miliónům let. Rovnici oběhu Venuše může pochopitelně velice snadno vyřešit elektronický počítač stroj — je však velmi těžké pochopit, že pochází od obyvatelů džungle...

Mayská rovnice pro Venuši vypadá asi takto:

Tzolkin má 260, pozemský rok 365 a rok Venuše 584 dní. V těchto číslech se skrývá překvapující dělitelnost: 73 je v 365 pětkrát, v 584 osmkrát. Vzorec tedy nakonec vypadá takto:

(Měsíc) $20 \times 13 = 260 \times 2 \times 73 = 37960$

(Slunce) $8 \times 13 = 104 \times 5 \times 73 = 37960$

(Venuše) $5 \times 13 = 65 \times 8 \times 73 = 37960$.

Po 37960 dnech se tedy všechny cykly setkají. Mayské pověsti tvrdily, že se pak všichni bohové shromáždí k velkému zasedání.

Předíncké národy zachovaly ve svých zkazkách zprávy, že hvězdy jsou obydleny a že k nim „bohové“ kdysi sestoupili ze souhvězdí Plejád. Stále znovu tentýž obraz jako v sumerských, asyrských, babylónských nebo egyptských záznamech: „bohové“ se snesli z hvězda opět se vrátili zpátky, létali na ohnivých korábech a člunech nebesy, vlastnili hrozné zbraně a slíbili jednotlivým pozemšťanům nesmrtelnost.

Chápeme, že staré národy hledaly své bohy na nebesích. Chápeme také, že popustily otěže fantazii, aby nádheru jejich nepochopitelných zjevení vylíčily co nejskvostněji. I když však to vše akceptujeme, přece jen zůstává celá řada nesrovnalostí.

Odkud se například dozvěděl autor Mahabharáty o zbrani, která může potrestat zemi dvanácti léty neplodnosti? O zbrani tak mocné, že zabíjí i plod v matčině těle? Tento staroindický epos je obsáhlejší než bible; i velmi opatrné odhady připisují jeho hlavním Častem stáří nejméně 5000 let. Určitě se vyplatí přečíst ho znovu — s novými brýlemi.

Sotva se pak můžeme divit, dozvíme-li se z Ramajány o vimanech, létajících strojích, schopných pohybovat se ve značných výškách díky použití rtuti a mocného vichru, který je poháněl. Vimany byly schopny překonávat nekonečné vzdálenosti a pohybovat se seshora dolů, zdola nahoru, dopředu i dozadu. Pro kosmické plavidlo je to jistě záviděníhodná pohyblivost! K dokreslení několika citátů:

„Na Rámův rozkaz vystoupil nádherný vůz s mocným burácením nad mraky...”

Nepřehlédněme, že se ani zde nemluví pouze o létajícím objektu a že kronikář znovu zdůrazňuje mocné burácení. Na jiném místě z Mahabharáty čteme:

„Bhima letěl se svým vimanem na mocném paprsku, který zářil jako slunce a jehož hluk se podobal rachotu bouře.”

I fantazie se musí opírat o fakta. Jak mohl autor vylíčit děj, který buď jak buď předpokládá nejen znalost raket, ale i faktu, že takový létající stroj může létat na proudu výtokových plynů a že při tom způsobuje hrozný hluk? Samsaptakabádha dokonce rozlišuje mezi vozy létajícími a takovými, které létat nemohou.

První kniha Mahabharáty prozrazuje intimní příběh neprovdané Kunti, kterou navštívil nejen sám bůh Slunce, ale vzápětí i jeho syn, zářící jako

Slunce samotné. Kunti se — již tehdy! — obávala společenského skandálu. Položila v patričním čase zrozené dítě do košíku a pustila je po řece. Adhiráta, hodný muž, příslušník kasty Suta, vylovil košík i s dítětem z vody a dítě vychoval.

Tato epizoda by nám sotva stála za zmínku, kdyby se tak nápadně nepodobala příběhu z Mojžíšova životopisu! A kdyby se i zde neobjevil sláse znovu se tvrdošijně vynořující poukaz na oplodnění lidí „bohy“...

Podobně jako Gílgameš podnikne i hrdina Mahabharáty Ardžuna dalekou cestu, aby vyhledal bohy a vyprosil si od nich zbraně. Po překonání mnoha nebezpečí konečně bohy nalezne, a setká se dokonce se samotným Pánem nebes Indrou, doprovázeným manželkou Sachi. Setkání ovšem není ledajaké — oba bohové jedou ve svém nebeském válečném voze a pozvou i statečného Ardžunu, aby je doprovázel na nebesa.

V Mahabharátě nalézáme tak podobné údaje, že se přímo vnucuje myšlenka o přesné informovanosti autora. Líčí s hrůzou zbraň, schopnou usmrtit všechny válečníky, kteří nesou na těle kov. Dozví-li se včas, že této zbraně má být použito, strhají vše kovové, co na sobě nesli, s těla, vskočí do řeky a důkladně omyjí sebe i vše, čeho se dotkli. Není to rozhodně zbytečné; autor totiž ví, že účinkem této zbraně vypadají vlasy i nehty na ruku a na nohu. Všechno živé — tvrdí s lítostí — bledne a slábne*²¹.

S Indrou a jeho nebeským vozem, letícím na paprsku, se opět setkáváme v VIII. knize. Vyvolil si tentokrát Judhisthiru, který s ním smí jako jediný smrtelník vystoupit na nebesa. Podobnost se zprávami o Henochovi a Eliášovi je i zde očividná.

V této knize nacházíme — a je to patrně první zpráva o svržení vodíkové bomby — líčení, jak Gurkha vymrštil s paluby mocného vimanu jednu jedinou střelu proti kvetoucímu trojměstí. Zpráva používá stejných výrazů jako očití účastníci exploze první vodíkové bomby na atolu Bikini: oslnivě zářící oblak, desettisíckrát jasnější Slunce, se zdvihl v nekonečné záři a proměnil město v popel. Když Gurkha opět přistál, podobal se jeho vůz svítícímu kusu antimonu.

A něco pro filosofy: Mahabharáta praví, že čas je semenem vesmíru...

²¹ Pro dávnou znalost následků radioaktivního ozáření svědčí v Mahabharátě sice velmi odlehlá, avšak přesto svrchovaně zajímavá prastará pověra o schopnosti štíra odolat ohni. Jde pochopitelně pouze o pověru — jen jadernému ohni, pronikovému záření, vzdoruje škorpion jako jediný až dosud známý tvor až do dávky 10 000 r. Dvacetina této dávky nesrovnatelně většího člověka zabíjí. Jak došli naši předkové k tomuto poznatku, předávanému ve formě koruptely, nepochopeného a zkresleného zjištění, z generace na generaci?

Také tibetské posvátné knihy Tandžur a Kandžur se zmiňují o pravěkých létajících strojích a nazývají je „perlami na nebesích“. Obě knihy výslovně zdůrazňují, že jejich znalost je utajovaná a že není určena veřejnosti. V knize Semarangana Sutradhara je věnována celá kapitola popisu vzducholoď, z jejichž zádě tryská oheň a rtuť. Slovo „oheň“, použité ve starých spisech, nemusí vždy znamenat oheň hořící, planoucí. Celkem lze totiž rozlišit čtyřicet druhů „ohně“, označujících převážně esoterické nebo magnetické jevy. Těžko uvěříme, že staré národy znaly způsob získávání energie pomocí těžkých kovů. Neměli bychom si však příliš ulehčovat život prohlášováním starých sanskrtských textů za pouhé mýty. Většina právě uvedených citátů mění takřka v jistotu tušení, že se lidé ve starověku opravdu s létajícími „bohy“ setkávali. Nadále už nevystačíme se starými, bohužel dosud platnými argumenty: „Nic takového přece neexistuje... chyby v překladu... fantastické přehánění autorů nebo opisovačů!“ Oponu, skrývající naši minulost, musíme rozhrnout novým způsobem, myšlením, odvozeným ze současných technických znalostí. Zjevování se kosmických lodí v dávnověku i často líčené strašlivé zbraně, které bohové kdysi alespoň jednou jedenkrát použili, jsou pak docela dobře vysvětlitelné. Text Mahabharáty přece přímo nutí k zamyšlení:

„Zdálo se, jako by byly živly vypuštěny z řetězu. Slunce kroužilo. Svět, ožehlý plamenem strašlivé zbraně, se potácel v horečce. Sloni, popáleni žářem, divoce pobíhali sem a tam, aby našli ochranu před hroznou silou. Voda vřela, zvěř zmírala, nepřítel byl skosen a planoucí stromy se jeden za druhým kácely jako při lesním ohni. Sloni příšerně řvali a tu i tam klesali mrtví k zemi. Koně a válečné vozy, vše shořelo společně — vše vypadalo jako po požáru. Tisíce vozů bylo zničeno, pak se sneslo nad moře veliké ticho. Větry počaly znovu dout a nad zemí se rozsvětlo. Objevil se strašlivý pohled. Mrtvoly padlých byly ohněm tak znetvořeny, že se již nepodobaly lidem. Nikdy dříve jsme tak strašlivou zbraň neviděli a nikdy dříve jsme o takové zbrani ani neslyšeli.“ (Podle překladu C. Rove, Drona Parva, 1889.)

Ti, kteří vyvázli životem, se prý řádně vykoupali a omyli svou výstroj i zbraň, pokryté smrtelným dechem „bohů“. Jak je to psáno v eposu o Gílgamešovi? „Postihl tě snad jedovatý dech souhvězdí Býka?“

Někdejší vedoucí egyptologického oddělení vatikánského muzea Alberto Tullii našel fragment spisu, pocházející z dob Tuthmosise III., žijícího asi roku 1500 před n. l. Sděluje v něm, že učenci spatřili ohnivou kouli, snášející se z nebes; sám Tuthmosis a jeho vojáci pozorovali toto divadlo tak dlouho, dokud ohnivá koule nevzlétla směrem k jihu a nezmizela zrakům pozorovatelů.

Všechny citované texty jsou tisíce let staré. Jejich autoři žili na rozličných kontinentech, v oblastech různých kultur a náboženství. Zpravodajství tehdy neexistovalo, mezikontinentální cesty nebyly právě na denním pořádku. A přesto ze všech světových stran a z nespočetných zdrojů se scházejí pověsti, vypravující takřka totéž. Byly snad mozky autorů postiženy epidemií shodné fantazie? Byli snad všichni pronásledováni stejnými vidinami maniaků? Je myslitelné a je vůbec možné, aby autoři Mahabharáty, bible, eposu o Gilgamešovi, eskymáckých mýtů, Indiáni, severské národy, Tibetané a další a další vyprávěli stejné příběhy o létajících „bozích“, o podivných letadlech a o strašných katastrofách, spojených s jejich přiletem, jen náhodou a bez hlubšího důvodu? žádná fantazie nemůže beze změny obletět svět. Téměř totožné zprávy musí vycházet ze skutečnosti, z dávnověkých událostí, hovořit o tom, co se skutečně stalo. I když — a v tomto ohledu se patrně pramálo změnilo — dávnověký zpravodaj svou zprávu řádně „nafoukl“, přece jen zůstává ústředním bodem každé sebeexkluzivnější reportáže fakt, přesně popsany zážitek. A ten se sotva shodně přihodil na tolika místech a v nejrozličnějších obdobích,

Doložme naše tvrzení příkladem:

V africkém buši přistane poprvé vrtulník. Nikdo z domorodců jaktěživo takový stroj nespatriil. Vrtulník se spustí se strašlivým rachotem na mýtinu, vyskáče posádka v bojových kombinézách a přilbách, ozbrojena kulomety. Zmámený a oněmělý divoch s rouškou kolem beder stojí v ustrnutí před věcí spadlou s nebes, i před neznámými „bohy“, které přinesla. Za nějaký čas se vrtulník opět zvedne a zmizí za obzorem.

Divoch osaměl. Musí se nějak vyrovnat se zjevením. Druhům, kteří nebyli svědky události, bude vyprávět o ptáku nebo o nebeské lodi, hlučící a páchnoucí, o bytostech s bílou pletí a se zbraněmi plivajícími oheň... Zázračná návštěva bude už navždy zachována v kmenové paměti a znovu a znovu vyprávěna. V otcově vyprávění synovi se ovšem nebeský pták rozhodně nezmenší a bytosti, které z něho vystoupily, budou stále podivnější, velkolepější a mocnější. To a ještě mnohé bude dodatečně přibásněno — předpokladem vzniku úžasné historiky však byla skutečnost: na mýtině v buši vrtulník přistál a jeho posádka vystoupila. Díky tomu existuje toto vyprávění jako součást kmenové mytologie*²².

Jsou věci, jež nelze jen tak zholat vymyslet. Neoprohábávali bychom se

²² Kromě již zmíněného hnutí kargo nalézáme doklady na četných kresbách domorodců. Všechny se snaží zpodobit moderní techniku co nejakázaleji.

pravěkem lidstva v honbě za kosmonauty a letadly, kdybychom o nich našli zprávy jen ve dvou nebo třech starých spisech. Jsme však povinni pokusit se přijít věci na kloub, -jestliže ve skutečnosti takřka všechny texty dávných národů celého světa vyprávějí totéž.

„Synu člověčí, uprostřed domu vzpurného ty bydlíš, kteříž mají oči, aby viděli, však nevidí, uši mají, aby slyšeli, však neslyší, protože dům vzpurný jsou..." (Ezechiel, 12,1)

Jak dnes víme, odpovídá každému ze sumerských bohů některá hvězda. Marduk, Mars, nejvyšší bůh, byl poctěn sochou z ryzího zlata, vážící osm set talentů, což odpovídá, uvěříme-li Herodotovi, 24 000 kg zlata. Ninurta, Sírius, byl soudcem všehomíra, vynášejícím rozsudek nad smrtelníky. Také některé klínopisy se obírají Marsem, Síriem a Plejádami. V sumerských hymnech a modlitbách se stále opakují zmínky o božských zbraních, jejichž podstata a účinek musely být tehdy naprosto nepochopitelné. Óda na Mars líčí, jak nechal pršet oheň a jak zničil své nepřátele zářivým bleskem. Inana opět vystoupila na nebesa, odkud vyslala oslepující, hrozný záblesk, ničící sídla nepřátel. Byly nalezeny kresby a dokonce i model obydlí, dost podobného prefabrikovanému atomovému krytu — je kruhové, bytelné a jen s jedním jediným podivně obroubeným vstupním otvorem. Ž této epochy, asi 3000 let před n. L., pochází však i sousoší představující spřežení s vozem a vozatajem a dvěma potýkajícími se sportovci, dokonale provedené a řemeslně čistě zpracované. Sumerové tedy nepochybně perfektně ovládali řemesla. Proč tedy stavěli neohrabané „bunkry"? Vždyť mnoho dalších vykopávek v Babylóně nebo v Uruku odkrývá daleko diferencovanější stavitelská díla!

Už dosti dávno byla ve městě Nippuru, 150 km na jih od Bagdádu, nalezena celá sumerská knihovna s asi 60 000 popsanými hliněnými tabulkami. Díky tomu známe dnes nejstarší historii potopy světa, vepsanou do šestisloupcové tabulky. Klínopis uvádí pět předpotopních měst: Eridu, Badtibiru, Larak, Sitpar a Šuruppak. Dvě z těchto měst nebyla dosud nalezena. Na těchto nejstarších, teprve nyní přečtených tabulkách se sumerský Noe jmenuje Ziusudra:

bydlel v šuruppaku, kde také vystavěl svou archu. Máme tedy dnes starší líčení potop nežli z eposu o Gígamešovi. A nelze říci, zda nové nálezy nepřinesou ještě starší zpracování této látky.

Představitelé starých kultur se zdají být přímo posedlí myšlenkami na nesmrtelnost a znovuzrození. Sluhové a otroci se ukládali zřejmě zcela dobrovolně do hrobů se svými pány; v hrobní komoře Šut-at leželo vedle sebe v naprostém pořádku neméně než sedmdesát koster, všechny bez jakýchkoli známek násilí. Tito ubožáci, odění do nádherných rouch, zřejmě

očekávali vsedě nebo vleže rychlou a bezbolestnou smrt, kterou jim pravděpodobně přinesl jed. Byli nezvratně přesvědčeni, že je na onom světě čeká další život po boku pánově. Kdo asi nasadil těmto pohanským národům do hlavy představu o zmrtvýchvstání?

Neméně spletitý je svět egyptských bohů.

Již nejstarší texty národů kolem Nilu znají bytosti křižující svými čluny nebeskou klenbu. Hieroglyfický text, opěvující slunečního boha Ré, obsahuje tato slova:

„Mísíš se s hvězdami a s Měsícem, vlečeš Atonovu loď na nebesích i na Zemi jako neúnavně obíhající hvězdy a jako hvězdy, které nad severním pólem nikdy nezapadají.“

A teď nápis z pyramidy:

„Tys' ten, kdo milióny Jet stojí na přídi slunečního korábu.“

Jakkoli nepopíráme, že staří Egyptané dovedli s čísly znamenitě čarovat, přece jen se zdá zvláštní, mluví-li v souvislosti s hvězdami a s nebeskou lodí o miliónech let. Jak to říká Mahabharáta? „Čas je semenem vesmíru...“

V Memfidě předal otec bohů Ptaħ faraónovi dva návody oslav výročí své vlády s příkazem, aby toto výročí bylo slaveno šestkrát sto tisíc let. Nemusíme snad ani dodávat, že otec bohů Ptaħ s návody přiletěl v zářícím nebeském korábu poháněném atomovou energií, aby s ním posléze opět zmizel za obzorem. V Edfu nalézáme ještě dnes nad branami a na chrámech obrazy okřídleného slunce nebo vznášejícího se sokola, nesoucího znaky věčnosti a nekonečného života. Nikde na probádaných místech světa ostatně nebylo nalezeno tolik zpodobení okřídlených božských symbolů, jako právě v Egyptě.

Každý turista zná asuánský ostrov Elefantinu s proslulým niloměrem. Vzhledem k podobě ostrova se slonem nacházíme toto jiné-no už v nejstarších spisech. Souhlasí: ostrov se skutečně obrysem podobá slonovi. Ale jak se to dozvěděli staří Egyptané? Vždyť tento tvar lze rozeznat jen při pohledu z vysoko letícího letadla! V okolí není jediný pahorek, poskytující pohled, jenž by sváděl k takovému srovnání!

Dávno objevený nápis na stavbě v Edfu hlásá, že budova je nadpozemského původu; půdorys prý nakreslil sám mezi bohy povolany Im-hotep. Zmíněný Im-hotep je mimořádně tajemná a moudrá postava — jakýsi Einstein své doby. Byl zároveň knězem, spisovatelem, lékařem, architektem a filosofem. Starým časům, časům Im-hótepa, připisují naši archeologové jako jediné nástroje pro zpracování kamene dřevěné klíny a měděná dláta — ani jedno, ani druhé se však nehodí pro řezání granitových bloků. A přesto vystavěl důvtipný Im-hotep svému panovníkovi Džóserovi

stupňovou pyramidu v Sakkáře! Šedesát metrů vysoká stavba je provedena s mistrovstvím, jež bylo napříště už jen nedokonale napodobováno. Stavbu, obklopenou deset metrů vysokou a 1600 metrů dlouhou zdí, nazval Imhotep „Domem věčnosti“. Nechal se zde posléze sám pohřbit, aby jej bohové při svém návratu mohli probudit.

Víme, že všechny pyramidy jsou situovány podle astronomických hledisek. Nepůsobí tato vědomost tváří v tvář skutečnosti, že o staroegyptské astronomii nevíme prakticky vůbec nic, trochu trapně? Jednou z mála hvězd, o které se staří Egyptané starali, byl Sírius. Zájem o tuto hvězdu však vypadá tak trochu komicky — při pozorování z Memfidy se totiž objeví Sírius nad obzorem pouze na počátku nilských záplav, a to ještě za ranního svítání. Aby byl zmatek úplný, našel se v Egyptě přesný kalendář, počínající rokem 4221 před n. l. Řídí se právě východy Síría (počíná 19. červnem) a vytváří cykly o délce 32 000 let.

Připusťme, že staří hvězdáři měli rok za rokem dost a dost času k pozorování Slunce, Měsíce a souhvězdí, takže konečně zjistili, že přibližně po 365 dnech se souhvězdí opět vrací na stará místa. Není však očividně protismyslné odvozovat první kalendář právě od Síría, když by bylo daleko snazší a také přesnější spolehnout se na Slunce a na Měsíc? Kalendář podle Síría byl, jak se zdá, fiktivním výtvorem, spoléhajícím na pravděpodobnost, protože sám nemohl a neuměl předpovědět východ hvězdy; současný počátek nilských záplav a východ Síría byly zcela náhodnou shodou okolností,

Záplavy se ostatně neopakovaly každý rok a ne každá záplava počínala na den přesně. K čemu tedy kalendář podle Síría? Jde snad i zde o starou tradici? Existoval snad spis nebo slib, bedlivě chráněný kněžstvem?²³

V hrobě patřícím patrně králi Udimovi byl nalezen zlatý náhrdelník a kromě něho kostra zcela neznámého zvířete. Kde se tu asi vzalo?

Jak vysvětlit, že Egyptané už na začátku Prvé dynastie znali desetinný systém? Jak vznikla v tak dávných dobách tak znamenitě rozvinutá civilizace? Odkud jsou předměty z bronzu a mědi, nalézané už u kolébky egyptské kultury? Kdo dal starým Egyptanům neuvěřitelné matematické znalosti a již hotové písmo?

Nežli se budeme zabývat monumentálními stavbami, vyvolávajícími nesčetné otázky, podívejme se ještě krátce do starých spisů:

²³ Egyptané používali Síría jako korektiv měsíčního roku — jeho tzv. heliakický východ byl pro ně zároveň ukazatelem agrotechnické lhůty setby. Zátopy teprve pak následovaly.

Odkud čerpal vyprávěč pohádek Tisíce a jedné noci ohromující bohatství nápadů! Jak dospěl k vyprávění o lampě, z níž podle přání mluví kouzelník?

Jak smělá fantazie vymyslela „Šezame, v otevři se!“, kde se skrýje Ali Baba se svými loupežníky?

Dnes, kdy nám televize přináší na pouhé stisknutí knoflíku mluvící obrazy, nás už takové nápady pochopitelně neohromují. Ani „Šezame otevři se!“ není celkem žádnou hádankou díky automatické obsluze dveří každého většího obchodního domu fotobuňkou. Představivost starých vyprávěčů ovšem musela být tak nepředstavitelná, že proti ní vypadají současní spisovatelé utopických románů jako břídilové. Snad je to tím, že staří vyprávěči „nastartovali“ svou fantazii zčásti již známým, viděným, prožitým...

Ve světě ság a legend neprozkoumaných kultur, jež nám dosud neposkytly dostatek záchytných bodů, se půda pod nohama kymácí ještě více a rozpaky narůstají.

Islandské a staronorské pověsti pochopitelně také znají „bohy“ létající po nebesích. Bohyně Frigga má služku jménem Gna. Na koni, vznášejícím se ve vzduchu nad pevninou i nad mořem, pošle jednoho dne bohyně svou služku po rozličných světech. Oř se jmenuje „Vrhač podkov“ a jednou, jak líčí sága, potkala Gna v jeho sedle vysoko v povětří několik nezvyklých víl.

V jiné písni jsou Zemi, Slunci, Měsíci a Vesmíru dávana rozličná jména podle toho, zda jde o pohled ze stanoviska člověka „bohů“, obrů nebo skřítků. Jak jen, u všech všudy, bylo možné dospět v nejdávnější minulosti se značně zúženým obzorem k rozlišování různých postojů k jedné a téže věci?

Starogermánské ságy a hrdinské písně jsou staré několik tisíc let, ačkoli je učený Sturlusson zapsal teprve kolem roku 1200 n. l. V těchto zápisech nacházíme velmi často Zemi symbolizovanou kotoučem nebo koulí — což je dost zvláštní — a Thor, nejvyšší z bohů, je ustavičně vyzbrojen kladivem, „drtičem“. Podle profesora Kühna znamená slovo kladivo původně „kámen“ a pochází až z doby kamenné; teprve později byl název přenesen i na kladiva bronzová a železná. Pak by ovšem museli být Thor i jeho symbolické kladivo velmi staří a jejich původ by patrně sahal až do kamenné doby. Ostatně výraz „Thor“ má ekvivalent v sanskrtském „Tanayitnu“, což lze přeložit nejspíše jako „hromový“. Nordický Thor, bůh bohů, je pánem germánských víl, které ohrožují vzdušný prostor...

V diskusi o zbrusu nových aspektech, jež vnášíme do bádání o minulosti, se může objevit námitka: kdejakou tradici o jevech na obloze nelze přece snášet do řetězu důkazů pro pravěkou kosmonautiku! Nic

takového nás ani nenapadá. Upozorňujeme pouze na ty odstavce prastarých spisů, které v dosud používaném myšlenkovém modelu neměly místa. Míříme svými otázkami do — možná až nepříjemně citlivých — míst, jejichž autoři, překladatelé a opi-sovači nemohli mít ani tušení o vědeckých faktech a z nich vyplývajících možnostech. Jsme rázem ochotni uznat překlady za chybné a opisy za nepřesné — pokud ovšem nebudou tyto chybné a fantaziemi vyšperkované legendy od A do Z okamžitě přijímány všude, kde jen je lze vtěsnat do rámce nějakého náboženství. Pro vědce je nedůstojné odmítat vše, co jeho teorie ruší, a naopak nadšeně přijímat, co je podporuje. Jak silná a přesvědčivá by teprve byla naše tvrzení, kdybychom je dokládali novými, vlastními překlady, pořízenými pod „vesmírným“ zorným úhlem!

Pokračujeme však v trpělivém sestavování dalších článků do řetězu našich názorů. U Mrtvého moře byly nedávno nalezeny nové svitky a fragmenty apokalyptických a liturgických textů. V Abrahamově a Mojžíšově apokalypse se tu opět píše o nebeském voze s koly chrlícími oheň, zatímco podobné údaje v tzv. etiopské nebo slovanské Henochově knize chybí.

„Za oněmi bytostmi spatřil jsem vůz s ohnivými koly, a každé kolo bylo kol dokola plno očí, a na kolech byl trůn, a tento trůn byl pokryt ohněm, kterýž z trůnu stékal.“ (Abraham, Apokryfy, 18, 11/12).

Podle výkladu profesora Scholema odpovídají trůny a vozy ve spisech židovských mystiků myšlenkám helenistických a raných křesťanských mystiků, líčících tzv. pleroma, „naplnění světlem“. Nepochybně důstojné vysvětlení — smíme je však přijmout i jako vědecky dokázané? Což jestli opravdu někteří lidé tyto ustavičně ohnivé vozy spatřili? V kumránských svitcích je velmi často používáno tajného písma: mezi dokumenty, nalezenými ve čtvrté jeskyni, je dokonce i astrologický spis se čtyřmi rozličnými druhy písma. Jiný, astronomický svitek je nazván „Slova moudrého, určena všem synům svítání“.

Co vlastně tak absolutně a přesvědčivě vyvrací názor, že ve starých textech byly líčeny — a míněny — skutečně ohnivé vozy? Doufejme, že ne pouhé všední a navíc sporné tvrzení, že zkrátka ve starověku žádné ohnivé vozy být nemohly! Taková odpověď by byla nehodna těch, které bychom chtěli svými otázkami donutit k přemýšlení o nových možnostech. Není tomu ostatně tak dávno, co nejpovolanější místa popřela možnost padání kamenů (meteoritů) z nebe prostě proto, že v nebi jak známo, žádné kameny nejsou... Ještě matematikové 19. století dospěli k tehdy velmi přesvědčivým závěrům: jakmile překročí rychlost vlaku 34 km/hod., bude všechn vzduch z vagónů vytlačen a cestující nevyhnutelně zahynou

udušením... Před necelými sto lety bylo „dokázáno“, že předměty těžší vzduchu nikdy nemohou létat...

Recenzent váženého časopisu označuje dnes knihu Waltera Sullivana „Signály z vesmíru“ za vědeckofantastické dílo a prohlašuje, že se bezesporu ani v nejbližší budoucnosti nepodaří dosáhnout například hvězdy Epsilon-Eridana nebo Tau-Velryby. Přehradu nepředstavitelných vzdáleností prý nepřekoná ani časový posun, tím méně pak „zimní spánek“ podchlazených astronautů.

Díky bohu, že se v minulosti našlo vždycky dost a dost odvážných a k dobové kritice hluchých fantastů! Bez nich by dnes naši planetu nepokrývala síť železnic, umožňujících rychlost 200 i více kilometrů v hodině (ačkoli při překročení rychlosti 34 km/hod, cestující zahynou!)... bez nich by nevzlétala trysková letadla, protožezkrátka musí spadnout (neboť co je těžší než vzduch, nemůže létat!)... a konec konců nebylo by ani raket k cestě na Měsíc (člověk přece nemůže opustit svou planetu!). Vskutku, bez velebných snů bychom toho neměli nekonečně mnoho...

část vědců chce za každou cenu vytrvat u takzvané reality. Zároveň však příliš lehce a rádi zapomínají, že dnešní realita byla ještě včera bláhovým snem fantastů. Za docela slušný podíl všech epochálních vynálezů, jež jsou dnes pro nás naprostou realitou, vdčíme šťastným náhodám, nikoli systematickým výzkumům. A některé jsou dokonce zapsány na konto „vážných fantastů“, kteří odvážnými úvahami překonali pouta předsudků. Jedno je však jisté: hranice budoucích možností se v tomto smyslu denně zužují. Heinrich Schliemann nepovažoval Homérovy knihy za pouhé pohádky a bajky — a objevil Tróju...

O naší minulosti víme zatím příliš málo, než abychom byli oprávněni pronášet konečné úsudky. Nové vynálezy však mohou rozluštit neslychaná tajemství, četba prastarých spisů může zvrátit nespočet dnešních reálných faktů. Víme velmi dobře, že více starých knih bylo zničeno, než zachováno. V Jižní Americe prý existovalo dílo shrnující všechnu vědu starověku; 63. incký vládce Pachacuti IV. je přikázal zničit. 500 000 svazků alexandrijské knihovny učeného Ptolemaia Sotera obsahovalo všechny pověsti a tradice lidstva; knihovnu však zčásti zničili Římané, zbytek byl o několik století později spálen na rozkaz kalifa Omara. Nedovedeme si dnes téměř představit nenahraditelné, nejbádnější rukopisy, sloužící jako otop v alexandrijských veřejných lázních...

Kde je knihovna jeruzalémského chrámu? Kde knihovna z Per-gamonu, obsahující prý 200 000 děl? Kolik pokladů a tajemství vzalo za své spolu s historickými, astronomickými a filosofickými knihami, zničenými z politických důvodů roku 214 n. l. na rozkaz čínského císaře Thi-huanga?

Kolik textů rozkázal zničit osvícený Pavel z Efezu? Nelze si vůbec představit, jak nesmírné bohatství písemných dokladů všeho druhu má na svědomí náboženský fanatismus. Kolik tisíců nenahraditelných spisů nakázali ve slepé a svaté horlivosti spálit mniši a misionáři jenom ve Střední a Jižní Americe...

To vše se stalo před stovkami a tisíci let. Zmoudřelo snad lidstvo? Ještě před půlstoletím nechal Hitler pálit knihy na veřejných prostranstvích a teprve roku 1966 se tento čin díky Maově dětské kulturní revoluci opakoval v Číně. Ještě štěstí, že dnes už neexistují knihy, jako kdysi, jen v jednom jediném exempláři...

Zachované texty a zlomky nám však i tak umožnily dozvědět se mnohé o našem dávnověku. Nejmoudřejší mužové odjakživa věděli, že budoucnost přinese války a revoluce, krev a požáry. Vывodili z toho závěry a ukryli v kolosálních stavbách svých epoch tajemství a zprávy před luzou? Uchránili je na bezpečných místech před zničením? Uschovali dokumenty a zprávy v pyramidách, chrámech a sochách nebo je tu zašifrovali tak, aby odolaly bouřím věků? Touto myšlenkou se musíme zabývat. Vždyť předvídaví současníci si dnes počínají právě tak — pro budoucnost.

V roce 1965 spustili Američané do země pod New Yorkem dvě schránky vybavené tak, aby až do roku 6965 bez úhony vydržely vše, čím může být naše planeta postižena. Schránky obsahují zprávy pro ty, kteří snad jednou budou usilovat o objasnění temné minulosti svých předků. Dozví se z nich, jak jsme žili. Schránky jsou odlity z kovu tvrdšího než ocel, schopného odolat i jadernému výbuchu. Kromě denních zpráv do nich byly vloženy snímky měst, lodí, automobilů, letadel a raket, skrývající vzorky kovů a plastických hmot, tkanin a vláken, zachovají potomkům naše předměty denní potřeby jako např. mince, nástroje, a toaletní potřeby. Mikrofilmy obsahující knihy o matematice, lékařství, fyzice, biologii a astronautice. Aby byl servis schránek, určených vzdálené a neznámé budoucnosti, úplný, je k ostatním předmětům přiložen velkorysý „klíč“, s jehož pomocí bude možné přeložit všechny písemné dokumenty do jazyka roku 6965.

Myšlenku obdarovat budoucí svět tak bohatě vybavenými „schrámkami času“ napadla skupinu inženýrů koncernu Westinghouse-Electric. John Harrington vypracoval geniální dešifrovací kód pro generace neznámých potomků... Ubozí blázni? Fantastové? Nám připadá uskutečnění této myšlenky naopak velmi šťastné a uklidňující: přece jen existují dnes lidé, kteří myslí 5000 let dopředu! Úloha archeologů vzdálené budoucnosti nebude o nic lehčí než naše. V atomovém požáru shoří všechny knihovny světa a vymoženosti, na něž jsme tak pyšní, pozбудou veškerou cenu,

protože zmizí, budou zničeny, atomizovány. Pro ospravedlnění fantazie a činu mužů z New Yorku není ostatně třeba ani jaderné katastrofy; posunutí zemskéosy o několik málo stupňů by samo postačilo vyvolat strašné a neodvratné záplavy neslýchaných rozměrů, v každém případě ničící každé psané nebo tištěné slovo.

A kdo se odvažuje tvrdit, že staří mudrcové nebyli schopni pojmut stejnou myšlenku jako předvídaví Newyorčané?

Stratégové jaderné a termonukleární války určitě nezamíří své zbraně na Zulukafry a na neškodné Eskymáky. Zasadí je proti civilizačním centřům. Obětí radioaktivního chaosu se stanou pokročilé, nejvyvinutější národy. Zůstanou zaostalé národy, divoši, primitivové, vesměš daleko vzdálení od středisek civilizace. Nepodíleli se na naší kultuře — proto by ji nejen nemohli rozvíjet, ale ani o ní podat zprávy. Ani chytráci nebo snilkové, snažící se zachránit podzemní knihovny, nemohou budoucnosti prospět. „Normální“ knihovny budou zničeny a primitivové, kteří přežili, nevědí o ukrytých a tajných knihovnách zholá nic. Celé oblasti zeměkoule se změní ve žhavé pouště, protože staletí trvajících radioaktivita vyhubí veškeré rostlinstvo. Potomstvo těch, kteří uniknou, se stane patrně obětí mutací, a po zničených městech nezůstane za dva tisíce let ani stopy. Nespoutaná síla přírody se prohryže troskami, železo i ocel zrezavějí a rozpadnou se v prach.

A všechno začne znovu. Člověk se pustí do svého velkého dobrodružství podruhé, potřetí. Možná, že ani tentokráte včas nerozluští poselství starých spisů a legend. 5000 let po katastrofě budou moci archeologové tvrdit, že člověk 20. století ještě neznal železo, protože navzdory nejbedlivějšímu hledání žádné — pochopitelně — nenašli. Na sovětských hranicích budou nalezeny kilometry dlouhé pásy betonových tankových zátarasů, představující podle oficiálního vysvětlení jakési astronomické linie. S případně nalezenými kotouči magnetofonových záznamů si nikdo nebude vědět rady, nebude dokonce možné ani rozeznat, jsou-li nahané nebo prázdné. A přece tyto pásy mohou obsahovat řešení mnohých, přemnohých hádanek! Zachované texty, popisující obrovská města s domy vysokými několik set metrů, budou prohlášeny za nevěrohodné, protože taková města přece nemohla existovat. Šachty londýnské podzemní dráhu budou považovány za samoučelnou geometrickou kuriozitu nebo za podivuhodně dobře promyšlenou kanalizační síť. A pak se počnou stále znovu a znovu objevovat zprávy o lidech přeletujících na obrovských ptácích z kontinentu na kontinent a snad i o zvláštních lodích, sršících oheň a mizejících v nebesích. Bude to opět odbyto jako pouhá mytologie, protože, jak známo, žádní tak velcí ptáci a

žádné oheň chrlící nebeské nestvůry nemohou existovat.

Ani překladatelé roku 7000 nebudou mít právě lehký život: co ze zachovaných fragmentů o válce ve 20. století rozluštit, bude znít krajně nedůvěryhodně.

Mnohé však bude možno vyložit, zachovají-li se dostatečné záchytné body. 5000 let je dlouhá, předlouhá doba. Je pouhým rozmarem přírody, přetrvají-li kamenné kvádry těchto pět tisíciletí. Ani s nejrobustnějšími kolejnicemi nezachází matka příroda tak šetrně.

Na chrámovém dvoře v Dillí stojí, jak už jsme se zmínili, sloup, svařený z železných dílů, který je již přes 4000 let vystaven povětrnostním vlivům, aniž by jevil sebemenší stopy rezu. Není v něm fosforu ani síry. Ocitáme se tu tváří v tvář neznámé slitině z dávnověku. Snad sloup ulila skupina předvídavých inženýrů, kterým sice chyběly prostředky k vybudování kolosální stavby, přesto však chtěli potomkům zanechat viditelný a času vzdorující pomník své kultury.

Je to trapná historie: v zaniklých rozvinutých kulturách nacházíme stavby, které dnes nedovedeme napodobit ani nejmodernějšími prostředky. Obrovské kamenné bloky jsou zkrátka zde a nemůžeme je oddisktovat. Protože však nesmí existovat nic, co existovat nemůže, hledají se křečovitě „rozumná“ vysvětlení.

Nuže, odložme klapky s očí a hledejme také.

7. kapitola

TANEČNÍ PARKET PRO OBRY - Z ČEHO ŽILI STAŘÍ EGYPTĀNÉ? - BYL CHEOPS PODVODNÍKEM? - PROČ STOJÍ PYRAMIDY PŘÁVĚ NA SVÝCH MÍSTECH? - PODCHLAZENÉ ŽIVÉ MRTVOLY? - PŘEDHISTORIČTÍ TVŮRCOVÉ MÓDY - JE RADIOKARBONOVÁ ANALÝZA ZCELA SPOLEHLIVÁ?

Severně od Damašku leží Baalbecká terasa, plošina sestavená z kamenných bloků, z nichž některé jsou až 20 metrů dlouhé a váží téměř 2000 tun. Archeologie nebyla zatím schopna vysvětlit proč, jak a kým byla baalbecká terasa zbudována. Ruský profesor Agrest soudí, že by zbytky terasy mohly být pozůstatkem obrovské přístávací plochy.

Vezměme, jak se sluší, bez námitek na vědomí poznatky, jak nám jsou po řádné předchozí úpravě předkládány: podle nich se starý Egypt ocitl pojednou a bez přechodu uprostřed fantastické civilizace. Velkoměsta a obrovské chrámy, sochy v nadživotních velikostech s neobyčejnou silou výrazu, nádherné třídy, lemované okázalými plastikami, dokonalá kanalizační síť, luxusní hrobky vytesané ve skalách, úžasně veliké pyramidy... to vše a ještě mnohé jiné jako by spadlo z nebe. Takové výkony jsou v zemi bez předchozích dějin skutečným zázrakem.

Úrodná půda se prostírala jen v úzkém pruhu po obou březích Nilu a v deltě. Odborníci však odhadují počet obyvatel Egypta v době stavby velkých pyramid na 50 miliónů — což je ostatně v příkrém rozporu s 20 milióny, připisovanými roku 3000 před n. 1. všemu obyvatelstvu Země...

Při tak fantastických odhadech ovšem nezáleží na několika miliónech lidí více nebo méně; rozhodující je, že všichni museli být zaopatřeni. Vždyť tu žila nejen obrovská armáda stavebních dělníků, kameníků, inženýrů a námořníků, nejen statisíce otroků — ale i dobře vyzbrojené vojsko, početné a blahobytné kněžstvo, nespočetní obchodníci, rolníci, úředníci a ovšem — last not least — v přepychu tonoucí dvůr. Mohli všichni, skutečně všichni, žít ze skromných výnosů zemědělské nilské delty?

Tvrdí se, že kamenné kvádry pro stavbu pyramid byly posunovány na válcích — patrně tedy na dřevěných válcích! Těžko si však představit, že by hrstka stromů — převážně palem — rostoucích v Egyptě tehdy právě

tak jako dnes byla pokácena a zpracována jen pro tento účel. Vždyť datlové palmy poskytovaly nejen nezbytnou potravu, ale svými korunami a kmeny také jediný stín, chránící vysychající půdu. Nějaké dřevěné válce však přece jen existovat musely, jinak by byla stavba pyramid technicky absolutně nevysvětlitelná. Bylo snad dřevo dováženo? Takový dovoz z cizích zemí by vyžadoval početné loďstvo a po vyložení nákladu v Alexandrii další transport proti proudu do Káhiry. Jiné možnosti není; v době stavby velkých pyramid neznali Egypťané ani koně, ani vozy. Ty se objevily teprve za 17. dynastie, asi roku 1600 před n. l. Království za přesvědčivé vysvětlení transportu kamenných kvádrů! Nikdo přece nepochybuje o nezbytnosti dřevěných válců...

A stavba pyramid nabízí ustavičně další nerozluštěné hádanky.

Jak vytesávali Egypťané skalní hrobky? Jakými prostředky vytvářeli bludiště chodeb a vnitřních prostor? Stěny jsou hladké, většinou pokryté malbami, šachty, strmě pronikají skalním podložím, mají řemeslně čistá a dokonale opracovaná schodiště, vedoucí k hluboko položeným hrobním komorám. Žasnou nad nimi zástupy turistů, ale není tu nikdo, kdo by vysvětlil záhadnou techniku staroegyptských barabů. Víme však určitě, že Egypťané ovládali ražení chodeb od nejstarších dob. Staré skalní hroby jsou opracovány právě tak dokonale jako hrobky daleko mladší. Není řemeslného rozdílu mezi hrobem Tetiho ze 6. dynastie a hrobem Ramesse I., vládce Nové říše, ačkoli mezi stavbou obou hrobek uplynulo nejméně 1000 let. Zřejmě nebylo čím zdokonalit starou, kdysi zvládnutou techniku — pozdější stavby byly spíše stále očividněji nevalnými kopiemi starých vzorů*²⁴.

Turista, jenž se dokolébá na hřbetě velblouda (podle národnosti cestovatele se jmenuje obvykle „Bismarck" nebo „Napoleon") k Cheopsově pyramidě, ležící na západ od Káhiry, pocítí v okolí žaludku podivný tlak, jaký vždy vyvolají památky nepochopitelné minulosti. Dozví se, že si tu nebo onde nechal ten či onen faraó zbudovat hrobku. Po tomto osvěžení školních vědomostí a po pořízení několika nezbytných upomínkových snímků se opět rozjede zpět.

²⁴ Starověké opracování kamene je vskutku záhadou. Vzhledem ke vzácnosti kovových nástrojů musíme předpokládat, že bylo používáno opět kamene — a přesto jsou spáry často naprosto neznatelné a povrchy sousedních kamenů si na zlomek milimetru odpovídají. Nejzkušenější mistři kameníci prohlašují, že taková přesnost je bez nejmodernější techniky, předpokládající přinejmenším ocel. zcela vyloučena. Tím spíše nelze věřit, že chodby byly např. tesány kamennými koulemi, upevněnými na provazech apod.

Zejména kolem Cheopsovy pyramidy vznikly celé stovky bláhových a neudržitelných teorií. V šestisetstránkové knize Charlese Piazzie Smytha „Our Inheritance in the Great Pyramid“, vydané roku 1864, se dočítáme o celé spoustě souvislostí mezi pyramidou a naší zeměkoulí, nad nimiž nám vstávají vlasy.

I po kritickém přezkoumání však zůstává několik fakt, nad nimiž se vyplatí trochu se zamyslet.

Víme, že ve starém Egyptě vládl kult Slunce: sluneční bůh Ré projížděl na svém člunu oblohou. Texty, objevené v pyramidách, líčí dokonce nebeské projížděky faraů, podnikané přirozeně za pomoci bohů a na jejich létajících člunech. I bohové a vládcí starého Egypta tedy létali. ...

Je zcela jistě jenom náhodou, že výška Cheopsovy pyramidy, násobena miliardou, odpovídá velmi přibližně vzdálenosti Země od Slunce, tedy 147 504 000 km? Je náhodou, že poledník, probíhající pyramidou dělí souše a oceány na dvě přesně stejné poloviny? Je náhodou, že základna pyramidy, dělena její dvojnásobnou výškou udává známé Ludolfovo číslo 3,1416? Je náhodou, že z rozměrů pyramidy lze odvodit i hmotu Země a že skalní podklad, na němž je postavena, byl pečlivě a přesně nivelován? *²⁵

²⁵ Nivelace Velké Chúfeowovy (Cheopsovy) pyramidy není záhadou, jen důkazem důvtipu stavitelů. Kolem staveniště byl vykopán příkop a naplněn vodou — hladina určila horizontální rovinu. Dokazují to nejen nalezené nivelační kůly, ale i (poněkud trapná) nedopatření; starověcí zeměměřiči totiž zapomněli na trvale vanoucí severní vítr, díky němuž se na jižní straně hladina zvýšila a základna Velké pyramidy se tu o 10 cm odchyluje od ideální nivelační roviny... Tím se nic nemění na pravdivosti autorova tvrzení o nerozřešených záhadách starověké nivelace a zaměřování. Za nejcharakterističtější doklad považuji tunel, který před vpádem Asyřanů, vedených vládcem Senacheribem, dal v pravém slova smyslu za pět minut dvanáct vykopat v masivní skále judský král Eze-chiáš od vydatného vodního pramene ve Studni panen k Jeruzalému, rozkládajícímu se tehdy na hoře Ofel, kde kdysi stávalo město vzorných Jebúsitů. Zároveň nakázal zavalit všechny ostatní zdroje vody: „Vida pak Ezechiáš, že přitáhl Senacherib, a že tvář jeho obrácena jest k boji proti Jeruzalému, uradil se s knížaty a rytíři svými, aby zasypali vody studnic, kteréž byly vně za městem. I pomáhali jemu. Nebo shromáždilo se lidu množství, a zasypali všechny studnice i potok rozvodňující se uprostřed země, řkouce: Proč přijdouce králové Assyřtí, mají najíti vody tak mnoho?“ (Paralipomenon II, 32, 1—4) Taktika „žíznivé země“ se osvědčila, Jeruzalém (hebrejsky Jrušalajim — Domov míru) byl zachráněn. Zajímavější však pro nás je vodní tunel, dlouhý 534,80 m. Pracovali na něm současně z obou stran dvě skupiny izraelských barabů, a to rozličnou technikou. Tunel není rovný, naopak, kroutí se, zahýbá a vrací. Nakonec se — a to je záhada nad záhady — tunely setkaly tak, že rozdíl mezi jejich dnem obnášel sotva šířku lidské dlaně. V

Nikde nenalzááme vysvětlení, proč faraó Cheops, budovatel Cheopsovy čili Velké pyramidy, vybral pro stavbu právě tuto skálu v poušti. Možná, že využil přirozeného skalního podkladu. Vysvětlením, i když ubohým, může být i faraovo přání na vlastní oči pozorovat postup stavby ze svého letního paláce. Oba důvody se však přičí zdravému rozumu: pokud jde o první, bylo by jisté účelné umístit stavbu blíže východním lomům na kámen, aby byl zkrácen přísun materiálu. Ani druhý není pravděpodobný. Těžko si představit, že by faraovi dělalo obzvláštní potěšení být ve dne v noci rok za rokem rušen hlukem stavebních prací.

Vzhledem k tomu, že tak mnoho argumentů svědčí proti učebnicovým tvrzením, je snad dovoleno se otázat, zda se tu nedostali ke slovu i „bohové“, přinejmenším prostřednictvím požadavků sdělených ústy kněžstva. Jestliže takové vysvětlení připustíme, podepřeli jsme naši teorii o utopické minulosti lidstva dalším důležitým argumentem. Poledník pyramidy totiž dělí kontinenty a oceány na dvě stejné půle a kromě toho je pyramida právě v „těžišti“ kontinentu. Není-li to ovšem čirou náhodou — a my se velice zdráháme takovým náhodám uvěřit — pak určily stavební místo bytosti znamenitě informované o skutečném tvaru Země a o rozdělení souší a pevnin. Vzpomeňme na mapu Piri Reise! Všechno přece nemůžeme vykládat jen shodou okolností nebo báhorkami.

Ostatně — jakými silami, jakými „stroji“, jakou znamenitou technikou byl skalnatý terén vyrovnán? Jakým způsobem razili tehdejší stavitelé šachty? A čím je osvětlovali? Pochodně nebo podobná svítidla nebyla ani zde, ani ve skalních hrobkách údolí králů; stropy ani stěny nejsou začerněny sazemi a nikde není nejmenších známek, že by kdo stopy sazí a dýmu odstraňoval. Jak a čím byly v lomech vyřezávány obrovské kvádry s ostrými hranami a hladkými stěnami? Jak byly dopravovány a s

místě spojení vytesali Ezechiášovi kameníci do stěny starohebrejský nápis, který ovšem vzápětí ponechali věčným temnotám; PRORAŽENÍ JE DOKONÁNO A TOTOŽ ONOHO DÍLA SEPSÁNI: KDYŽ JEŠTĚ POZVEDAL ŠPIČÁK DRUH PROTI DRUHU A ZBÝVALY JEŠTĚ TŘI LOKTE, BYLO LZE SLYŠETI HLAS JEDNOHO VOLAJÍCÍHO DRUHÉHO, ANA VPRAVO VE SKÁLE BYLA TRHLINA, A V DEN PRORAŽENÍ DĚLNÍCI NA SE NARAZILI, DRUH NA DRUHA, NOSÁK NA NOSÁK. TU VODA JEST PROUDILA Z PRAMENE JEDEN TISÍC A DVĚ STĚ LOKET DO STUDNĚ, A JEDNO STO LOKET ČINILA VÝŠKA SKÁLY NAD HLAVOU KAMENOLOMCŮ. Židé pochopitelně připsali tento výjimečný měřičský úspěch Hospodinovi; aniž se pokusíme podivnou skutečnost vyložit, podotýkáme, že při stejném způsobu práce bychom dnes přes veškeré boží přispění měli v nejlepším případě tunely dva.

milimetrovou přesností sestaveny?

Předkládá se nám opět dost a dost vysvětlení: nakloněné roviny, šikmé písečné násypy, po nichž byly kvádry posunovány, lešení, rampy... A přirozeně práce staniců egyptských „mravenců" — feláhů, sedláků, řemeslníků.

Ani jedno z těchto vysvětlení při kritickém zkoumání neobstojí. Velká pyramida je — a kdoví, zda nezůstane — zjevným dokladem nikdy nepochopené techniky. Žádný současný architekt by Cheopsovu pyramidu nedokázal postavit, byť by mu byly k dispozici technické prostředky celého světa.

2 600 000 obrovských kamenných kvádrů bylo v lomech vyříznuto ze skály, ohlazeno, dopraveno na staveniště a tam s milimetrovou přesností sesazeno. V hloubce nitra pyramidy byly pak stěny chodeb ozdobeny barevnými malbami...

Místo, kde pyramida stojí, bylo zvoleno faraovým rozmarem...

Nedosažitelné „klasické" míry a proporce pyramidy napadly její stavitele čirou náhodou...

Statisíce dělníků strkaly a tahaly na (neexistujících) válcích a s pomocí (neexistujících) lan dvanáctitunové bloky po písečných rampách...

Tato armáda dělníků se živila (neexistujícím) obilím...

Přespávala v (neexistujících) chatrčích, které nechal farao postavit právě před svým letním palácem..

Díky (neexistujícím) tlampačům, z nichž zaznívalo povzbuzující „hej — rup!" byl sjednocen rytmus dělníků a dvanáctitunový kvádr stoupal do výše...^{*26}

Kdyby se stavitelům podařil obrovský, vpravdě údernický výkon, totiž umístit denně deset kvádrů, potom by ze dvou a půl miliónu kvádrů postavili pěknou pyramidu za pouhých 250 000 dní, což činí 664 let... Vypadá to jako žert tím spíše, že celé dílo prý vzniklo jako rozmar výstředního panovníka, který se ani nedožil slavnostního ukončení stavby. Jak tragické...

Není třeba dlouho dokazovat, že tato zcela vážně hlásaná teorie je prostě směšná. Kdo je dost pošetilý, aby uvěřil, že pyramida byla jen a jen hrobem jakéhosi krále?

²⁶ Ačkoli plně souhlasím s autorem, přece jen budiž ve prospěch pravdy uvedeno, že se takové pracovní písně ve starém Egyptě nejen zpívaly, ale i zachovaly, například velmi rytmická „Kráčej krásně, krásně kráčeť po krásných cestách, v míru, v míru..." atd.

Dnes se za inspirátora a budovatele Velké pyramidy autoritativně prohlašuje faraó Cheops, protože všechny nalezené nápisy a doklady svědčí pro něho. Považujeme však za vyloučené, aby byla pyramida postavena v průběhu jediného lidského života. Což jestli Cheops nařídil zfalšovat nápisy a doklady tak, aby hlásaly jeho slávu? Mnoho staveb by mohlo vyprávět o tomto ve starověku neobyčejně oblíbeném podvodu. Podobně si počínal každý diktátor, který chtěl veškerou slávu výhradně pro sebe. Kdyby tomu opravdu tak bylo, stála by pyramida už dávno před tím, než na ni Cheops připevnil své navštívenky...

V oxfordské knihovně je uložen rukopis, v němž koptický autor Mas-Uri tvrdí, že pyramidu rozkázal vystavět egyptský král Surid, vládnoucí v Egyptě kupodivu před potopou. Je zajímavé, že tento prozíravý panovník nařídil kněžím sepsat veškerou moudrost a zápisy skrýt do nitra pyramidy. Podle koptické pověsti byla tedy pyramida postavena před potopou.

Tento předpoklad potvrzuje i Herodot ve 2. knize své Historie: thébští kněží mu ukázali 341 obrovských soch, z nichž každá představovala, počínaje dobou před 11 340 léty, jedno velekněžské pokolení. Je známo, že každý velekněz nechal již za svého života zhotovit sochařem svůj portrét. Také Herodot ve své zprávě o cestě do Théb podotýká, že mu kněží ukazovali i své sochy na důkaz, že syn odevždy nastupoval po otci. Ujišťovali jej, že jejich údaje jsou velice přesné, protože už po dlouhé generace vedou podrobné záznamy, vysvětlili, že každá ze 341 soch představuje celý lidský věk a že před 341 generacemi žili mezi lidmi bohové. Od té doby již žádný z bohů v lidské podobě lidstvo nenavštívil.

Stáří Egyptanů je obvykle odhadováno asi na 6500 let. Proč tedy kněží turistovi Herodotovi tak nestydatě lhali o 11 340 přesně spočítaných rocích? A proč výslovně zdůrazňovali, že po 341 generací se mezi nimi už žádní bohové neobjevili? Přesné časové údaje, doložené sochami, by přece nebyly zholá k ničemu, kdyby „bohové“ před dávnými časy opravdu nežili mezi lidmi!

Pokud jde o stavbu pyramidy, nedovedeme takřka vůbec zodpovědět otázky po způsobu, smyslu a době stavby. Stojí před námi téměř 150 metrů vysoká a 31 200 000 tun těžká umělá hora, a tento kolos prý nemá být ničím víc, než hrobkou výstředního panovníka! Věř, kdo můžeš...^{*27}.

Jako magičtí poslové tajemství nejbzdálenější minulosti na nás zírají mumie, stejně nepochopitelné, stejně nevysvětlené. Techniku balzamování mrtvol znaly rozličné národy. Nálezy podporují domněnku, že pravěcí lidé

²⁷ Nejen to — podle tvrzení některých egyptologů dokonce jen kamufláží, jen trikem k odvedení pozornosti od... skutečné hrobky...

věřili v tělesné vzkříšení do nového života. Tento výklad můžeme přijmout, nalezneme-li alespoň náznak možnosti vtělit víru v tělesný návrat do života, do souhrnu starověkých představ. Kdyby naši prapředkové pomýšleli pouze na duchovní vzkříšení, sotva by byli věnovali zemřelým takovou péči. Nálezy v egyptských hrobech však poskytují příklad za příkladem, že balzamované mrtyoly byly připravovány pro tělesné znovuoživení.

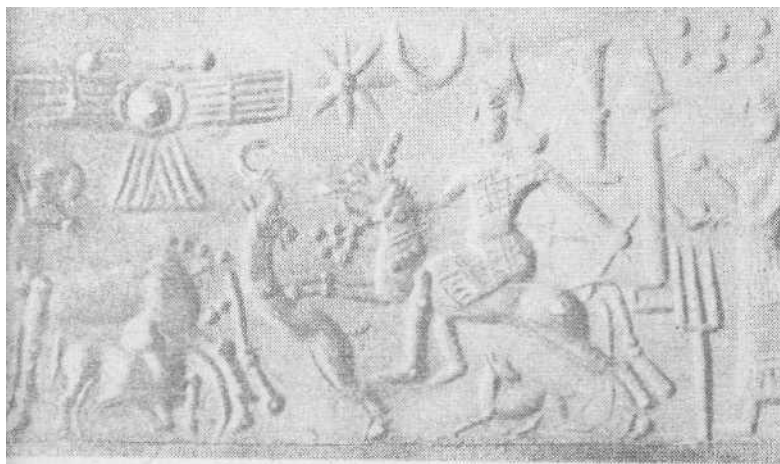
Tak zjevná a zřejmá skutečnost není zdaleka nesmyslem! Malby a pověsti skutečně poskytují oporu domněnkám, že „bohové“ přislíbili po opětovném návratu z hvězd vzkřísit dobře zachovaná těla mrtvým k novému životu. Snad proto bylo zaopatření balzamovaných mrtvol v hrobkách tak účelné pro život vezdejší. Co by si jinak počaly s penězi, se šperky, se svými oblíbenými tretkami? Pokračování starého života v životě novém mělo sloužit i pohřbívání části služebnictva současně s pánem, a to bezesporu zaživa. Hrobky byly jakoby „protiatomové“, nesmírně trvanlivé, solidně stavěné a schopné překonat všechny bouře času. Hodnoty do nich vložené — zlato a drahokamy — absolutně nepodléhaly výkyvům trhu a podržovaly svou cenu za všech okolností.

Nejde teď o to, vysvětlovat pozdější zlořády mumifikací. Jde o zodpovězení otázky, kdo vnukl pohanům myšlenku o možnosti tělesného vzkříšení? A odkud se vzala první odvážná domněnka, že tělesné buňky musí zůstat zachovány, má-li být mrtvola, uložená na stonásobně zajištěném místě, třeba po tisíciletí znovu vzkříšena k životu?

Zatím byl tento tajemný komplex zmrtvýchvstání posuzován pouze pod zorným úhlem náboženství. Faraó však věděl o „bozích“ zcela určitě více než jeho poddaní. Nemohl snad přijít na — možná zcela pošetilý — nápad vybudovat si hrobku, kterou ani tisíciletí nezničí a která bude zdaleka na první pohled patrná? Vždyť přece bohové slíbili, že se vrátí a že ho znovu oživí... Snad i lékaři naleznou v daleké budoucnosti možnost, jak jej přivést k životu...

Co můžeme dodat my, současníci kosmických letů? Hvězdář a fyzik Robert C. W. Ettinger naznačuje ve své knize „Vyhlídka na nesmrtelnost“, vydané doku 1965 — cestu, jak zmrazit naše těla, aby životní pochody v buňkách probíhaly z lékařského a biologického hlediska bilionkrát pomaleji, než obvykle. Snad tato myšlenka vypadá zatím jako utopie, ale již dnes má každá větší chirurgická klinika tzv. „kostní banku“, uchovávající po celá léta zmrazené lidské kosti, které lze pro transplantace opět kdykoli uvést do použitelného stavu. Všeobecně je také používáno zmrazení čerstvé krve; při —196 °C vydrží neomezeně dlouho. A skladovatelnost živých tkáňových kultur je při teplotě kapalného dusíku

bezmála neomezena*²⁸.

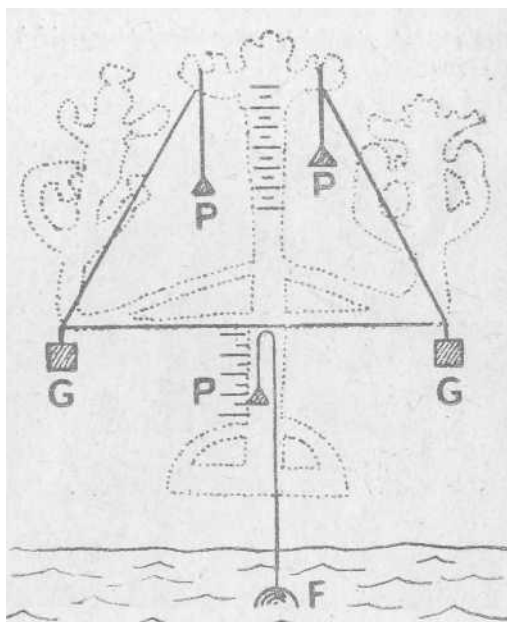

Jiná babylónská pečeť. — v levém horním rohu létající stroj, vpravo Slunce-, Měsíc, planety a cosi velmi podobného raketě, připravené ke startu

²⁸ Popsaná metoda není utopii — V USA bylo již provedeno na vlastní žádost hluboké podchlazení několika nevléčitelně nemocných pacientů, doufajících ve vzkříšení do doby pokročilejšího lékařství, schopného vyléčit např. i těžké formy zhoubných nádorů. Většina lékařů se k této metodě staví skepticky; až dosud totiž nebyla vypracována metodika probouzení vyšších organismů, jež by přešla nezvratným změnám mozkových buněk z nedostatku kyslíku v přechodné fázi pozvolného zvyšování teploty. Problém je značně složitý a má po biologické stránce řadu úskalí — čímž ovšem není řečeno, že nebude v budoucnosti uspokojivě vyřešen.

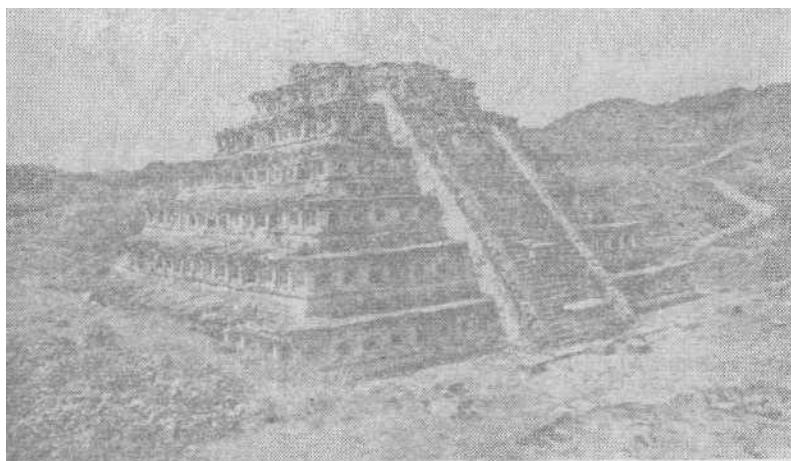
Sochy v Tule při úpatí Quetzalecoatlovy pyramidy

Jedna z možností původní funkce „trojzubce“ jako seismografu a zároveň registračního přístroje přílivu a odlivu

Dva příklady rituálních (kalendářových) máyských pyramid v Chichén Itza v Tajinu

Napadla snad i faraá utopická myšlenka, před jejímž uskutečněním právě stojíme?

Následující zprávu musíme přečíst dvakrát, abychom pochopili obrovský význam oznámeného objevu: biologové university v Oklahomě zjistili v březnu roku 1963, že buňky pokožky egyptské princezny Mene jsou schopny života! Princezny Mene, mrtvé již několik tisíc let!

Na mnoha místech byly nalezeny mumie tak dokonale zachované, že vypadaly jako živé...^{*29}. Incké mumie, ukládané do ledovců, přetrvaly věky a teoreticky jsou dnes schopné oživení. Utopie? Sovětská televize uvedla v létě roku 1965 program, v němž vystoupili dva psi po celotýdenním zmrazení. Sedmý den byli rozmrazeni — a žili vesele dál.

Není žádným tajemstvím, že se Američané zabývají v rámci svého rozsáhlého kosmického programu i problematikou zmrazení budoucích astronautů, podnikajících dálné mezihvězdné cesty...

Často posmíváný profesor Ettinger předpovídá doby, kdy se lidé nebudou ani spalovat, ani předhazovat červům. Mrtvolky zmrazené velmi nízkou teplotou budou na zvláštních mrazících „hřbitovech“ či v příslušně vybavených krytách očekávat den, kdy pokročilé lékařství bude schopno příčinu smrti odstranit a oživit je k novému životu. Kdo tuto utopii dosní až do konce, spatří patrně i armádu zmrazených vojáků, oživovaných pouze v

²⁹ Obzvláště pozoruhodné jsou nálezy tzv. „vietnamských princezen“, objevených v krytách, ukrytých džunglí, v hermetických rakvích a ve všech až dosud popsanych sedmi případech až úděsně živě vypadajících — ovšem jen do otevření rakví.

případě války. Opravdu — ohavné vidění!

Co však mají mumie společného s naší hypotézou o nepozemských kosmonautech v dávném pravěku? Nelovíme snad až příliš násilně nějaký argument?

Nuže: jak se naši dávní předkové dozvěděli, že vhodným způsobem ošetřené tělové buňky žijí dále, avšak s bilionkrát zpomalenými životními pochody?

Většina starých národů ovládala techniku mumifikování, a mrtvolky zámožných byly takto opatrovány. Teď však nejde o tyto prokazatelné skutečnosti, ale o rozřešení hádanky, odkud pramení myšlenka a znovuvzkříšení, o návratu do života. Napadla zcela náhodou nějakého krále nebo velmože — anebo spíše některý z těchto velkomožných pánů pozoroval „bohy“, jak složitým způsobem ošetřují své mrtvé a jak je poté ukládají do sarkofágů, vzdorujících i bombám? Či snad „bohové“ — (= nepozemští kosmonauté) dokonce prozradili obzvláště nadějnému a inteligentnímu princovi, jak lze po zvláštní proceduře znovu oživit mrtvé tělo?

Toto spekulativní vysvětlení lze podepřít dobovými argumenty. V několika nejbližších letech ovládne lidstvo kosmonautiku s dokonalostí, o jaké se nám dnes ani nesní. Cestovní kanceláře budou nabízet prospekty výletů k planetám s přesnými termíny odletu a návratu. Předpokladem této dokonalosti ovšem je, aby všechny vědní obory udržely krok s vývojem. Samotná elektronika a kybernetika na všechno nestačí — nalezením cest, jak zpomalit lidské životní procesy musí přispět i lékařství a biologie. Už dnes probíhá tato oblast budoucího výzkumu vesmíru na plné obrátky. Utopický závěr: znali již pravěcí kosmonauti to, co musíme teď znovu objevit? Znali už nepozemské inteligentní bytosti způsob, jak opatřit tělo, aby mohlo být za libovolný počet tisíciletí oživeno? Důmyslní „bohové“ snad chtěli zachovat alespoň jednoho jediného současníka, znalého všech vědomostí své doby, aby mohl jednou vyprávět dávné dějiny svého věku. Co o tom víme? Což není možné, že se chtěli vypyát sami navráťivší se „bohové“?

První mumie, preparované podle všech předpisů, se v průběhu století staly předlohou módní záliby. Pojednou chtěl být každý znovuoživen, každý se domníval, že právě on bude jednoho dne probuzen k novému životu, zachová-li se tak, jako jeho předkové. Ke všemu vysoké kněžstvo, uchováající vědění o skutečných možnostech oživení, ze všech sil tuto módu podporovalo. Vždyť mu přinášela znamenité obchody...

Hovořili jsme už o neuvěřitelné délce života sumerských vládců i biblických patriarchů a položili jsme si otázku, zda snad nešlo o kosmonauty, jejichž věk byl díky mezihvězdným letům těsně podsvětelnou

rychlostí a z toho vyplývajícím časovým posunům podstatně prodloužen.

Nepřišli bychom fantastickému stáří osob starých spisů na kloub přijetím domněnky, že tito jedinci byli mumifikováni nebo zmrazeni? Po rozvinutí této teorie docházíme k závěru, že nepozemští kosmonaute zmrazovali vůdčí osobnosti starověku — jinak řečeno uváděli je do umělého hlubokého spánku, o němž vyprávějí legendy, aby je při svých návratech opět „vyjmuli ze zásuvky“, vzkřísili a aby s nimi rozmlouvali. Po každé návštěvě nepozemšťanů bylo úlohou zasvěcených kněží tyto živé-mrtvé opět preparovat a uschovat v obrovských chrámech dotud, než se „bohové“ zase vrátí.

Nemožné? Směšné? Nejpošetilejší námitky většinou uvádějí ti, kteří se cítí co nejvíce spjati s přírodou a ohánějí se jejími zákony. Což však sama příroda neposkytuje přesvědčivé doklady takového „zimního spánku“ a opětovného oživení?

Existují druhy ryb, které, zmrzlé na kámen, za příznivé teploty znovu roztají a vesele se dál prohánějí ve vodě. Květiny, larvy a ponravy nejen procházejí zimním spánkem, ale dokonce se na jaře odějí novým krásným rouchem.

Buďme sami sobě *advocates diaboli*: odpozorovali snad Egyptané možnosti mumifikace samotné přírodě? Kdyby tomu tak bylo, museli bychom nalézt kult motýlů či chroustů nebo alespoň stopy po nich. S ničím takovým se však nesetkáváme. V podzemních hrobkách ovšem nalézáme obrovské sarkofágy s mumiiem býků — od býků však nemohli Egyptané ani při nejlepší vůli zimní spánek odpozorovat.

Asi osm kilometrů od Heluanu je více než 5000 hrobů nejrůznější velikosti, všechny z období 1. a 2. dynastie. Dokazují, že umění mumifikace je v Egyptě starší než 6000 let.

Roku 1953 odkryl profesor Emery na prastarém hřbitově severní Sakkáry velký hrob, připsaný vládci I. dynastie, pravděpodobně farau Uadžisovi. Kolem hlavního hrobu bylo seskupeno ve třech řadách dvaasedmdesát dalších, obsahujících těla služebníků, jež doprovázeli vládce na onen svět. Pozůstatky 64 mladých mužů a osmi žen nenesou stopy násilí. Proč se nechali zadržet a zahubit?

Nejobvyklejším a zároveň nejjednodušším vysvětlením je předpokládaná víra v další život na onom světě. Kromě šperků a zlataobdržel mrtvý farao do hrobu také obilí, olej a koření — zřejmě proviant pro záhrobí.

Hroby však bývaly otevírány, a to nejen vylupovači, ale i samotnými faraóny, kteří nacházeli u rakví svých předchůdců nedotčené zásoby. Mrtvý tedy nejedí a ani potravu na onen svět neodnesl. Při opětovném zavírání

hrobů byli pak mrtví pečlivě opatřeni novými zásobami, hrobky zajištěny proti vloupání a pro jistotu opatřeny četnými léčkami. To vše se zdá naznačovat, že se víra vg vzkříšení týkala, vzdálenější budoucnosti, nikoli okamžitého probuzení v záhrobní říši.

Také v Sakkáře byl v červnu 1954 objeven nevylouppený hrob, v jehož hrobní komoře ležela skříňka se šperky a zlatem. Sarkofág nebyl opatřen víkem, ale posuvnou deskou. 9. června otevřel dr. Goném slavnostně sarkofág. Uvnitř nebylo nic, zhola nic. Vytratila se snad mumie, aniž vzala své poklady s sebou?

Ruský badatel Roděnko odkryl 80 km od hranic Mongolské lidové republiky hrobku, zvanou Pátý kurhan. Je to kamenný pahorek, uvnitř vyložený dřevem. Všechny komory hrobu byly vyplněny věčným ledem, konzervujícím obsah hrobky zmrazením. V jednom z hrobů leželi balzamovaný muž a žena, opatřeni všemi náležitostmi pro další život: potravinami v mísách, šaty, šperky, hudebními nástroji. Vše, včetně nahých mumii, bylo díky mrazu dobře zachováno, V jiném hrobě bylo nalezeno znamení čtverhranu, rozděleného do čtyř řad po šesti čtvercích. Kresba by mohla být kopií vykládané podlahy asyrského paláce v Ninive. Potvrzují to i podivné, sfingám podobné bytosti se složitými rohy na hlavách, opatřené na zádech křídly a, jak se zdá, snažícími se vzlétnout.

Mongolské nálezy sotva poskytují motiv posilující představy o druhém, duchovním životě na onom světě. Použití chladicího zařízení — a o nic jiného přece v hrobech, vyložených dřevem a naplněných ledem, nešlo — je příliš pozemské a až příliš zjevně určeno pro tento svět. Znovu se otvírá stará otázka: proč se místní obyvatelé domnívali, že takto opatřeným mrtvolám vytvoří podmínky umožňující vzkříšení? Zatím stojíme před hádankou.

V čínské vesnici Wu-chuanu byl nalezen obdélníkový hrob se stěnami dlouhými čtrnáct a dvanáct metrů a v něm kostry sedmnácti mužů a čtyřiadvaceti žen. Ani v tomto případě nejví žádná z koster známky násilné smrti.

V Andách nacházíme ledovcové hroby, na Sibiři ledové, v Číně, v oblasti Sumerů a v Egyptě skupinové hroby i hroby jednotlivců. S mumii se setkáváme vysoko na vzdáleném Severu i v Jižní Americe, Všichni tito mrtví byli pečlivě opatřeni a připraveni na své pozdější vzkříšení. Všichni byli vybaveni nezbytnostmi pro nový život a všechny hroby byly založeny a vybudovány tak, aby vzdorovaly tisíciletím.

Je to náhoda? Jsou to jen rozmary — ovšem prazvláštní rozmary — našich předků? Nebo snad existoval nám neznámý starý slib tělesného vzkříšení? A kdo mohl tento slib dát?

V Jerichu byly odkryty 10 000 let staré hroby a v nich nalezeny 8000 let staré hlavy, modelované ze sádry. To je samo o sobě podivné, protože obyvatelé prý tenkrát ještě neovládali hrnčířství. V jiné části Jericha byly odkryty celé řady kulatých domů, jejichž zdi se na vrcholu k sobě sklánějí jako kopule klenby.

Všeobecný radioaktivní izotop uhlíku C14, umožňující určit stáří organických látek, oznámil v tomto případě nejvyšší stáří 10 400 let. Vědecky získané údaje se téměř dokonale shodují s výpovědí egyptských kněží. Ti prohlásili, že jejich předchůdci zastávali službu déle než 11 000 let. Také pouhá náhoda?

Za obzvláště apartní nález vděčíme předhistorickým skalním kresbám v Lussacu, ve francouzském Poitou. Jsou to kresby zcela moderně oděných lidí s klobouky, kazajkami nebo krátkými kalhotami. Abbé Breuil ověřil pravost kreseb a jeho prohlášení rázem rozmetalo celý systém prehistorických studií? Kdo ryl do těchto skal? Kdo má dostatečně bujnou fantazii, aby představil kůžemi oděného jeskynního člověka, kreslicího na skalní plochy postavy 20. století?

Nejvelkolepější malby, pocházející z doby kamenné, byly objeveny roku 1940 v jeskyni u Lascaux v jižní Francii. Obrazová galerie ohromující svěžestí, plastičností a neporušeností, vnuká dvě naléhavé otázky: jak byla jeskyně při namáhavé práci pravěkého umělce osvětlována a proč vlastně byly její stěny těmito úžasnými malbami ozdobeny?

Snad by nám mohli ti, kteří tyto otázky považují za stupidní, vysvětlit několik rozporů: buď byli obyvatelé jeskyň v době kamenné primitivní a divocí — pak ovšem nebyli schopni vytvářet na stěnách svých jeskyní nejužasnější obrazy. E'yl-li však jeskynní člověk schopen taková díla vytvořit, proč nebyl schopen postavit si chatrče, sloužící za přístřeší? Nejmoudřejší lidé přiznávají zvířatům milióny let starou schopnost stavět hnízda a skrýše. Do našeho myšlenkového modelu se však zřejmě tehdejší *homo sapiens*, jenž dokáže totéž... nehodí.

V poušti Gobi, nedaleko podivných ploch zesklivatělého písku, jaké mohly vzniknout jen působením vysokých teplot, našel profesor Kozlov hrob, skrytý hluboko pod zříceninami Chara-Chota. Jeho stáří je odhadováno asi na 14 000 let. V sarkofágu ležela těla dvou zřejmě bohatých lidí a na víku bylo odkryto znamení rozpůleného kruhu.

V Subijských horách na západním pobřeží Bornea byla objevena síť jeskyň, podobných katedrálám; nalezené předměty svědčí pro vznik stavby kolem roku 38 000 před n. 1. Mezi dalšími úžasnými nálezy je i tkanina tak jemná a dokonalá, že si nelze ani při nejlepší vůli představit, jak mohla být vyrobena divochy.

Otázky, otázky, otázky...

Tyto zprávy nejsou pouhými hypotézami a podobných je celá spousta: jeskyně, hroby, sarkofágy, mumie, staré mapy, bláznivé stavby, vyžadující obrovské architektonické a technické výkony, podivné údaje z nejrůznějších pramenů.

Do myšlenkového modelu archeologie se vplížily první pochybnosti — teď je na čase prorazit nové cesty pralesem minulosti, lépe umístit hraniční kameny a pokud možno určit řadu milníků pevných dat.

Aby bylo jasno: nepochybujeme o správnosti dějin posledních dvou tisíciletí! Naše názory se týkají jen a výhradně nejdávnějšího pravěku, nejhlubších temnot minulosti, jež se snažíme nově položenými otázkami osvětlit.

Nemůžeme posloužit letopočtem, kdy návštěvy inteligentních nepozemšťanů počaly ovlivňovat mladé lidstvo. Dovolujeme si však pochybovat o správnosti dosavadního datování pravěku. Domníváme se, že máme dobré důvody, abychom událost, o níž jde, umístili do doby mladšího paleolitu, tedy mezi léta 10 000 a 40 000 před n. l. Dosavadní chronologické metody, včetně proslaveného a blahoslaveného izotopu C 14 ponechávají značné mezery^ jakmile sotva o polovinu překročíme 45 600 let. Radiokarbonová metoda je tím nejspolehlivějším, čím starší látky zkoumá. Sami vážní vědci

nám sdělili, že považují metodu zkoumání stáří předmětů pomocí izotopu C 14 za vyslovený humbuk, protože datování organických látek mezi 30 000 a 50 000 lety může být docela libovolné.

Není třeba tyto kritické hlasy přijímat v plném rozsahu — nepochybně by však byla velmi žádoucí další metoda, používající nejmodernějších přístrojů a umožňující určovat stáří nálezů souběžně s radiokarbonovým testem.

8. kapitola

PONECHALI BOHOVÉ OBRY NA VELIKONOČNÍM OSTROVĚ OSUDU? - KDO BYL BÍLÝM BOHEM? - PĚSTOVÁNÍ BAVLNY BEZ TKALCOVSKÝCH STAVŮ - POSLEDNÍ POZNATEK LIDSTVA

První evropští mořeplavci, kteří počátkem 18. století přistáli u Velikonočního ostrova, nevěřili svým očím. Na malém kousku země, vzdáleném 3600 km od pobřeží Chile, spatřili stovky oblundně velikých soch, rozsetých křížem krážem po ostrově. Celé horské masívy byly přetvořeny, ocelové tvrdé sopečné balvany rozřezány jako máslo, desetišícet tun masivních skal ležely v místech, kde by nemohly být opracovány. Stovky obrovských postav podobných robotům, čekajícím na povel, zčásti deset i dvacet metrů vysokých a až 50 tun těžkých, vítají ještě dnes každého návštěvníka strnulým pohledem. Původně nesly tyto kolosy i jakési klobouky — ani ty však právě příliš nepřispěly k objasnění záhadného původu soch. Desetitunové balvany „klobouků“ byly dobývány v lomech, otevřených daleko od míst těžby kamene, z něhož byly vytesány samotné postavy, a ke všemu musely být nějakým způsobem vyzdvíženy do značné výšky.

U některých kolosů byly kdysi nalezeny dřevěné tabulky, popsané svéráznými hieroglyfy*³⁰. Všechna světová muzea dnes vlastní dohromady sotva deset tabulek a na těch, které se zachovaly, nebyl rozlušten ani jediný nápis.

Průzkum tajemných obrů provedený Thorem Heyerdahlem, rozlišil tři oddělené kulturní epochy, z nichž nejstarší se zdá být zároveň nejdokonalejší. Zbytky dřevěného uhlí, které Heyerdahl našel, pocházejí asi z roku 400 n. l. Není ovšem dokázáno, že by ohniště a kostní zbytky byly s kamennými kolosy v jakémkoli vztahu. Ve skalních stěnách a na okrajích kráterů objevil Heyerdahl stovky nedokončených soch. Tisíce

³⁰ Proslulé rongo-rongo, „popsané“ postavičkami lidí a zvířat pozoruhodným způsobem; po každé řádce bylo nutno při „psaní“ i čtení tabulku obrátit vzhůru nohama. Podobnost písma na tabulkách rongo-rongo s ranými egyptskými hieroglyfy přímo bije do očí.

kamenných nástrojů, jednoduchých seker, se povalovaly kolem, jako kdyby byla práce náhle a zcela neočekávaně opuštěna.

Velikonoční ostrov leží daleko od všech kontinentů, daleko od civilizace. Ostrované znají Měsíc a hvězdy důvěrněji než cizí země. Na ostrově, který je pouhou nepatrnou skvrnkou na mapě, složeném z vyvřelých hornin, nerostou stromy. Ani zde tedy nemůžeme přijmout obvyklé vysvětlení o dopravě kamenných obrů na místa vztyčení pomocí dřevěných kulatin, válců. Ostrov by byl sotva schopen uživit více než 2000 obyvatel (dnes tu žije pouze několik set domorodců). Stěží si představíme lodní linku, přivážející pravidelně starověkým kameníkům na ostrov potraviny a ošacení. Kdo tedy vydobyl sochy ze skály, kdo je opracoval a dopravil na místa určení? Jak se dostaly bez podložených válců přes celé kilometry nerovného, kamenitého terénu? Jak byly opracovány, hlazeny a vztyčovány? A jakým způsobem byly nasazovány „klobouky“, jejichž kámen pochází z jiného lomu?*

Sama bujná fantazie, schopná pokusu představit si práci mraveniště egyptských dělníků metodou „hej-rup“, na Velikonočním ostrově zcela

³¹ Te Pito O Te Henua, Oči hledící do nebe (a to je velice pozoruhodné jméno, které by mělo pana von Danikena potěšit) čili Velikonoční ostrov, zvaný též Matakiterani. měl v době rozkvětu nejvýše 4000 obyvatel — až do velikonoce roku 1722 kdy u ostrova přistály tři holandské řadové lodi admirála Roggeveena. Zakrátko se zcela vylidnil nájezdy otrokářů, odvlékajících obyvatelstvo do guanových farem v Peru. Díky tahitskému biskupovi Jans-sensovi byli zvláště odolní domorodci, kteří přežili, po létech repatriování. Novou pohromou — kromě strašné epidemie neštovic — byl roku 1870 samozvaný „král“ Dutroux Bournier, za jehož otcovské vlády se počet obyvatel snížil na 111 duší. Po nevyhnutelném zavraždění tyrana opět počet obyvatel poněkud vzrostl a udržuje se dnes na stále stejné výši, jejíž překročení nedopouštějí chudé zdroje potravy; 4000 lidí můžeme považovat za absolutní maximum. Pokud jde o kolosy, zvané v domorodé řeči Ma, zdá se, že jejich výroba byla dlouhodobým úkolem patnáctičlenné skupiny kameníků, kteří celé měsíce sochu vybavovali z lomu a opracovávali. Transport a vztyčení jsou opravdu hádankou — všude byl Thor Heyerdahl poněkud mystifikoval ve své knize *Aku-Aku* čtenáře tvrzením, že se domorodcům podařilo jednu ze soch vztyčit. Ano — ale jednu z nejmenších a jen díky tomu, že ji bylo možné sesunout se svahu. Jeho pokus, ovšem tentokrát se sochou průměrné velikosti a těžkou asi 20 tun, o několik let později opakovali dva rakouští novináři Hubert Herzog a Tony Saulnier. Podařilo se jim to pouze za pomoci početného týmu chilských a amerických techniků, buldozerů a jeřábů. Práce trvaly řadu dní. Herzogovi a Saulnierovi nebylo dopřáno své zážitky popsat — při návratu z ostrova Očí, hledících do nebe, zahynuli při leteckém neštěstí.

selhává, Chybí tu potřebné zástupy pracovníků. 2000 lidí — a to je nejvyšší odhad — v žádném případě nemohlo nejprimitivnějšími nástroji vytvořit z ocelově tvrdé vulkanické horniny tyto kolosální postavy, i kdyby všichni pracovali dnem i nocí. Vždyť část obyvatelstva musela obdělávat chudá políčka, věnovat se skromnému rybolovu, alespoň pár lidí muselo tkát látky, plést provazy. Ne — pouze 2000 lidí rozhodně tyto sochy nevytvořilo. Početnější obyvatelstvo si však na malém Velikonočním ostrově nedovedeme představit. Kdo je tedy autorem tohoto díla? A proč je vůbec prováděl? Proč stojí sochy kol dokola břehů ostrova, ve vnitrozemí je však nenacházíme? Jakému kultu sloužily?

Bohužel — i na tomto nepatrném kousku země přispěli evropští misionáři svým dílem k zatemnění i tak dost temné minulosti; spálili dřevěné hieroglyfické tabulky, zakázali uctívání starých bohů a vymýtili všechny tradice. Jakkoli se zbožné panstvo chopilo díla důkladně a energicky, přece jen nezabránilo domorodcům, aby svůj ostrov dodnes nenazývali „Země ptačích lidí“. Ústně předávaná pověst vypráví o létajících lidech, kteří se tu v pradávných časech snesli a zažehli zde oheň. Legendu potvrzují i skulptury létajících bytostí s velkýma, strnulýma očima.

Bezděčně se vnucují souvislosti mezi Velikonočním ostrovem a Tiahuanacem. Zde i tam nacházíme kamenné obry stejného slohu. Zde i tam se k sochám hodí vznešené obličej se stoickým výrazem. Když se Francisco Pizarro vypytał roku 1532 na Tiahuanaco Inků, odpověděli, že žádný člověk nespátril toto město jinak, než ve zříceninách. Bylo prý vystavěno ještě před svítáním lidstva. Pověsti označují Velikonoční ostrov za „Pupek světa“. Mezi Tiahuanacem a Velikonočním ostrovem je však vzdálenost více než 5000 km. Jak by mohla být jedna kultura ovlivněna kulturou druhou?

Odpověď by však mohla alespoň naznačit předíncká mytologie. Znala prastaré, prapůvodní božstvo, tvůrce Virakoču. Podle pověsti stvořil Virakoča svět temný a bez slunce. Vytesal z kamene pokolení obrů — protože se mu však práce příliš nezdařila, zaplavil je zase velkou povodní. Pak přiměl Slunce a Měsíc, aby vycházely nad jezerem Titicaca — bylo světlo. Konečně — a to si zasluhuje pozornosti! — uhněl v Tiahuanacu z hlíny podoby člověka a zvířat a vdechl jim život. Takto stvořený lidský rod naučil řeči, zákonům a uměním; několika poučeným bytostem nařídil odletět na různé kontinenty a osídlit je.

Po skončení tohoto úkolu se vydal Virakoča se dvěma pomocníky na cesty po četných zemích, aby se osobně přesvědčil, jak jsou jeho nařízení plněna a jaké plody nesou. V přestrojení za starce prý putoval Andami i

podél pobřeží a leckde byl špatně přijat. Jednou, bylo to v Cachá, jej hrubě přijetí tak rozlítlo, že ze samého hněvu zapálil skálu. Žár počal spalovat celou zemi. Zhasil plameny jediným pohybem ruky teprve tehdy, když jej nevědčným lid prosil o prominutí. Na dalších cestách uděloval pokyny a rady a v jeho stopách vznikaly četné chrámy. V pobřežní provincii Manta se konečně se svým lidem rozloučil. Zmizel ve vlnách širokého oceánu s příslibem, že se opět vrátí...

Španělští conquistadoři, dobyvatelé Jižní a Střední Ameriky, se všude setkávali s pověstmi o Virakočovi. Nikdy dříve neslyšeli o obrovských bílých mužích, kteří přiletěli odkudsi z nebes. Oněmělí údivem se dozvídali o rodu Synů slunce, kteří naučili lidstvo veškerému umění a poté opět zmizeli. Všechny legendy, které Španělé vyslechli, shodně ujišťovaly, že Synové slunce neodešli navždy...

Americký kontinent je nepochybně domovem velmi starých kultur; přesné vědomosti o Americe však nepřesahují dobu jednoho tisíciletí.

Je např. zcela nepochopitelné, proč už 3000 let před n. l. šlechtili Tnkové v Peru bavlnu, ačkoli neznali tkalcovský stav... Mayové stavěli silnice, avšak nepoužívali kol, ačkoli je znali... Anebo vzpomeňme na zázrak fantastického náhrdelníku z pěti řád jadeitových kamenů, nalezeného v náhrobní Tikalské pyramidě v Guatemale. Zázrak, protože veškerý jadeit pochází výhradně z Číny... Nepochopitelné olmecké sochy! Obrovské hlavy, opatřené přiléhavými přilbami...; Můžeme se jim obdivovat pouze na původních nalezištích, nikdy je neuvídíte v muzeích, protože žádný most v zemi by neunesl váhu těchto kolosů. Jen s „menšími“ megality o váze do 50 tun jsme schopni díky moderním jeřábům a tahačům pohnout. Naše technika selhává, jakmile jde o sto tun. Praobyvatelé je však dovedli přepravovat a opracovat. Jak asi?³².

Vypadá to, jako by starým národům působilo obzvláštní potěšení pohazovat si kamennými obry přes hory a údolí. Egypťané dopravovali své obelisky z Asuánu, architekti Stonehenge dobývali své obří kamenné balvany z Jihozápadního Walesu a z Malborough, kameníci Velikonočního ostrova vláčeli zcela hotové sochy ze vzdálených lomů na předem vyhlédnutá místa. Dosud nikdo nezodpověděl otázku, odkud pocházejí některé monolity v Tiahuanacu. Naši prapředkové museli být zkrátka prazvláštní nárudek, libující si v nepohodlí a stavějící své sochy zásadně na

³² Profesor fyziky na oděské universitě Matvěj Agrest např. považuje přepravu kvádrů, z nichž je složena baalbecká terasa, za úkol pro dnešní techniky neřešitelný.

nejnemožnějších místech. Že by z čistého potěšení nad životními obtížemi?

Nehodláme považovat umělce vlastní slavné minulosti za hlupáky: byli by uměli nepochybně stejně dobře stavět své chrámy a sochy v bezprostřední blízkosti lomů, kdyby jim místa staveb nepředpisovaly staré tradice. Jsme přesvědčeni, že incká pevnost Sacsayhuaman nebyla zřízena na ochranu blízkého Cuzca, ale spíše díky pověsti o posvátnosti tohoto místa. Dále jsme přesvědčeni, že všude, kde byly nalezeny nejstarší monumentální stavby, leží v zemi dosud skryté nejzajímavější a nejdůležitější doklady o naší minulosti. Doklady, které by ostatně mohly být neobyčejně důležité a snad i rozhodující pro další vývoj kosmonautiky.

Neznámí nepozemští astronauté, kteří před dlouhými tisíciletími navštívili naši planetu, byli asi sotva méně prozíraví nežli dnes — podle vlastního mínění — my sami. Předpokládali, že člověk jednoho dne vlastní silou a na základě vlastních vědomostí vkročí do vesmíru. V dějinách kosmu je patrně obvyklé, že planetární nepozemšťané neustále pátrají po příbuzných bytostech, po podobném vesmírném životě.

Antény našich vysilačů již odeslaly první elektromagnetické impulsy jako znamení cizím bytostem. Nevíme, kdy obdržíme odpověď, zda za deset, patnáct či za sto let. Nevíme ani, na kterou hvězdu anténu zamířit, protože netušíme, která z oběžnic může pro nás být nejzajímavější. Kdy vůbec dosáhnou naše signály nepozemšťany podobné lidem? Nevíme. Mnohé však naznačuje, že údaje, které nám chybí k dosažení cíle, jsou ukryty zde, na Zemi.

Snažíme se ovládnout gravitaci, experimentujeme s tryskovými motory nepředstavitelných výkonů, s elementárními částicemi, s antihmotou. Děláme dost i pro to, abychom podle údajů, ukrytých *pro nás* někde zde doma, na naší planetě, konečně určili svou dávnou pravlast?

Mnohé, co jsme až dosud pracně dosadili do mozaiky minulosti, je konec konců při bedlivém posouzení docela přijatelné; nejen závažné odkazy starých spisů, ale také nepochybná fakta, nabízející se kritickému pohledu po celé zeměkouli. Máme ostatně rozum, abychom přemýšleli.

Posledním poznatkem lidstva bude tedy pochopení, že veškerý smysl dosavadního vývoje, všechno úsilí a veškerý pokrok závisejí na poučení se z minulosti. Teprve pak uzraje pro skutečnou existenci a pro spojení s vesmírem a ve vesmíru. Jestliže tomu tak bude, musí i nejdůležitější, skalní individualista nahlédnout, že naší úlohou je osídlit vesmír a dále v něm předávat ducha, energii, zkušenosti. Tak se může splnit i příslib „bohů“ o mír na Zemi a o otevřené cestě do nebes...

Jakmile budou průzkumu vesmíru věnovány všechny dosažitelné síly, zdroje a schopnosti, ukáží výsledky přesvědčivě protismyslnost

pozemských válek. Jestliže se lidé všech ras, národů a národností spojí k nadnárodnímu úkolu, k uskutečnění letů ke vzdáleným planetám, ocitne se naše Země i se svými miniproblémy rázem ve správném vztahu a proporci ke kosmickému dění.

Okultisté budou moci zhasit své lampy, alchymisté rozbít své křivule a tajná bratrstva svléci kutny. Po celá tisíciletí znamenitě prodávané nesmysly už nenaleznou kupce. Jakmile se otevrou brány vesmíru, dosáhneme i bez nich lepší budoucnosti.

Svůj skeptický postoj k dosavadnímu výkladu naší nejdávnější minulosti opíráme o současné poznatky. Přiznáváme-li však, že jsme skeptikové, míníme toto označení ve smyslu formulovaném Thomasem Mannem na jedné z přednášek konaných ve dvacátých letech:

„Na skeptikovi je pozitivní víra, že všechno je možné!“

9. kapitola

pralesní města podle kalendáře - stěhování národů jako rodinný výlet? - bůh zmeškal schůzku - proč jsou observatoře kruhové? - starověké počítačí stroje - přehledka vzácných pošetilosti

Jakkoli opětovně zdůrazňujeme, že nemáme v úmyslu pochybovat o dějinách posledních dvou tisíciletí, přece jen věříme, že řecké a římské bohy i většinu postav legend a ság obklopuje dech velmi dávné minulosti. Od samého počátku lidstva žijí mezi národy prastaré pověsti. Také v pokročilejších kulturách nacházíme stopy, vedoucí nás do temné, neznámé minulosti*³³.

Zříceniny v pralesích Guatemaly a Yucatanu snesou jakékoli srovnání s kolosálními stavbami starého Egypta. Základna pyramidy v Cholule, sto kilometrů jižně od hlavního města Mexika, je rozlehlejší než základny Cheopsovy pyramidy. Padesát kilometrů severně od města Mexika pokrývá pyramidové pole v Teotihuakanu plochu bezmála 20 km. Všechny dosud odkryté stavby jsou orientovány podle hvězd. Nejstarší text o Teotihuakanu vypráví o radě bohů, kteří se zde shromáždili k rozpravě o lidstvu ještě dříve, nežli se vůbec objevil první *homo sapiens*...

Mluvili jsme už o nejdokonalejším kalendáři světa, o kalendáři Mayů, seznámili jsme se s rovnicí pro Venuši. Dnes je nezvratně, dokázáno, že všechny stavby v Chichén Itza, Tikalu, Copánu nebo Palenque byly založeny podle pověstného mayského kalendáře. Pyramida nevznikla proto, že jí bylo třeba, chrám nebyl postaven proto, že ho snad věřící postrádali. Pyramidy a chrámy byly stavěny, protože kalendář předpisoval přesný počet stupňů a teras budovy, jež musely být vždy do dvaapadesáti let dokončeny. Každý kámen je ve vztahu ke kalendáři, každá dokončená stavba je astronomicky orientována.

Je však nepochopitelné, co následovalo asi roku 600 n.l.! Celý národ náhle a bez zřejmého důvodu opustil svá pracně a důkladně budovaná města s bohatými chrámy, důmyslnými pyramidami, s náměstími,

³³ Skutečně — v pohádkách a bájích se skrývají mýty tak prastaré, že se ani neodvážíme odhadovat dobu jejich vzniku. Týká se to zejména astronomických pohádek o soutěži ježka se zajícem (tj. Slunce s Měsícem), o Červené karkulce (severském Slunci, mizejícím v zimě za obzor), o ubývající Luně atd.

lemovanými sochami a s velkolepými hřišti. Na stavby a ulice se vrhla džungle, rozrušila zdivo a záhy vytvořila nesmírná zbořeníště, *žádný* z původních obyvatelů se již nikdy nevrátil.

Zkusme si představit tuto událost, toto stěhování národů ve starém Egyptě: celé generace by budovaly podle kalendáře chrámy, pyramidy, města, vodní nádrže a silnice, primitivními nástroji by byly vytesány nádherné sochy, aby zdobily okázalé stavby. Když by konečně celá práce trvající déle než tisíciletí, skončila, byla by sídla opuštěna a všichni by odtáhli na nehostinný sever...

Něco takového se nám zdá neoprávněným nesmyslem, tím spíše, týká-li se doby, jež je nám pochopitelnější. Čím záhadnější však je událost, tím více se vyrojí pokus o vysvětlení a vratkých domněnek.

První z nich tvrdila, že Mayové mohli být zahrnutí cizími vetřelci. Kdo se však tehdy směl rovnat Mayům, nacházejícím se právě na vrcholu své civilizace a kultury? Nikde nebyly ostatně nalezeny stopy bojů.

Za úvahu rozhodně stojí myšlenka, že stěhování národů způsobila značná klimatická změna. Ani pro to však nemáme důkazy. Vždyť pouť Mayů ze Staré říše až k hranicím Nové říše není delší než 350 kilometrů vzdušnou čarou — taková vzdálenost by, sotva postačila k útěku před katastrofální změnou počasí.

Prozkoumat musíme i domněnku, že Mayové přiměla k odchodu zhoubná epidemie. Ani ona, jako jedna z mnoha, nepřináší jediný, byť sebemenší důkaz pro své tvrzení.

Šlo snad o generační spory? Vzbouřili se mladí proti starým? Došlo k občanské válce, k revoluci? Kdybychom přijali tuto hypotézu, museli bychom logicky předpokládat, že jen poražená část obyvatelstva musela opustit své domovy, zatímco vítězové zůstali. Výzkum vykopávek však nenalezl stopy dalšího pobytu ani jednoho jediného člověka! Celý národ odešel současně a ponechal své svatyně na pospas džungli.

Rádi bychom připojili také svůj hlas ke sboru nejrozdílnějších mínění, názor stejně nedokázaný jako všechny ostatní, jimž se nepodařilo nalézt na svou podporu žádná fakta. Činíme tak s opovázlivým přesvědčením, že naše vysvětlení není o nic nepravděpodobnější, než ostatní:

Velmi dávné předky Mayů navštívili kdysi „bohové“ (v nichž tušíme nepozemské kosmonauty). Snad se předkové amerických kulturních národů kdysi vystěhovali ze starého Orientu — svědčí pro to řada náznaků. V mayské říši byla přísně střežena svatá tajemství astronomie, matematiky a kalendáře. Protože „bohové“ slíbili, že se jednoho dne vrátí, chránili kněží vědění, jež převzali: vytvořili nové velkolepé náboženství Kukulkana, „Opeřeného hada“.

Podle tradic, udržovaných kněžstvem, se měli „bohové“ vrátit tehdy, až budou dokončeny velké stavby, projektované podle kalendářních cyklů. Kněží povzbuzovali národ, aby budoval pyramidy a chrámy ve svatém rytmu, neboť rok dokončení měl být rokem radosti. Bůh Kukulkan se vrátí z hvězd, přijme stavby za své a nadále bude žít ustavičně s lidmi.

Dílo bylo dokončeno, přišel rok božího návratu — a nic se nestalo. Marně lid po celý rok zpíval, modlil se a čekal. Marně byli obětováni otroci, šperky, olej a kukuřice. Nebesa zůstala němá. Neobjevilo se žádné znamení, žádný nebeský vůz, nikdo neuslyšel hukot a vzdálené burácení. Nic, zhola nic...

Jsme ochotní o této domněnce uvažovat, pak připustíme, že zklamaní kněží i lidu muselo být strašné. Staletá práce byla vykonána nadarmo. Ozvaly se pochybnosti. Není chyba ve výpočtu kalendáře? Nepřistanou snad „bohové“ na jiném místě? Nepykají snad všichni za nějaký strašlivý omyl?

Je třeba vědět, že mystický rok Mayů, jímž začíná jejich kalendář, byl podle našeho letopočtu rok 3111 před n. l. Dokazují to i mayské spisy. Jestliže toto datum přijmeme, pak mezi ním a počátkem kultury starého Egypta leží časový úsek pouhých několika století. Legendární chronologický údaj se zdá odpovídat skutečnosti, protože jej znovu a znovu potvrzuje velmi přesný mayský kalendář. Je-li tomu tak, pak nenalzáme důvody ke skeptickému přijímání nabízených domněnek pouze v kalendáři a ve zmíněném stěhování národa. Brouka do hlavy nám nasadila i zbrusu nová skutečnost.

Teprve roku 1935 byla v Palenque (Stará říše) objevena kamenná kresba, zpodobující s největší pravděpodobností boha Kukumace, nazývaného v Yucatánu Kukulkan. Postačí pozorovat tuto kresbu zcela nepředpojatě, ba dokonce naivně, aby byl přinucen k přemýšlení i nejzarytější skeptik, zcela postrádající jakoukoli fantazii: Na kresbě vidíme mužskou postavu s předkloněným trupem a v poloze řidiče. Jeho vozidlo by dnes každé dítě označilo za raketu. Na předku zahrocený trup přechází přes podivně tvarované prohlubně, podobající se nasávacím otvorům, rozšiřuje se a končí šlehajícími plameny. Sama předkloněná bytost obsluhuje oběma rukama řadu nedefinovatelných kontrolních zařízení a zároveň tiskne chodidlem levé nohy jakýsi pedál. Je účelně oděna krátkými kostkovanými kalhotami se širokým opaskem, vestou a s moderním japonským výstřihem a těsně přiléhajícími chrániči na ruku a nohou. Znalce podobných zobrazení by překvapilo, kdyby chyběl složitý klobouk. Je tu — s průzory a trubicemi, zkrátka opět jedna přilbě s anténami podobná pokrývka hlavy, činnost tohoto tak zřetelně zpodoběného

kosmonauta naznačuje nejen poloha těla — těsně před obličejem visí jakési zařízení, které upřeně a pozorně sleduje. Křeslo astronauta je od zadních prostor letadla, v nichž nalézáme pravidelně uspořádané truhly, kruhy, body a spirály, oddělené přepážkami.

O čem svědčí tato kresba? O ničem? Což je opět vše, co uvádím do vztahu s kosmonautikou, jen pouhou hloupou fantazií?

Bude-li kamenný reliéf z Palenque z řetězu indicií vyškrtnut, pak musíme vážně pochybovat o vůli k poctivému zkoumání souboru vynikajících nálezů. Nezabýváme se přece přízraky, analyzujeme-li to, co je možné doložit.

Pokračujme však ve výčtu dosud nezodpovězených otázek.

Proč asi stavěli Mayové svá nejstarší města v džungli, proč ne u řek nebo na břehu moře? Tikal leží například ve vzdálenosti 175 kilometrů vzdušnou čarou od Honduraského zálivu, 260 km na severozápad od zálivu Campeche a 380 km na sever od Tichého oceánu. Mayové byli s mořem bezesporu seznámeni. Dokazuje to spousta předmětů zhotovených z korálů, mušlí a krabích krunýřů. Proč tedy onen „útěk“ do džungle? Proč byly budovány vodní nádrže, bylo-li možné usídlit se poblíže vody? Jen v samotném Tikalu je 13 rezervoárů o celkovém obsahu 154 310 m³. Proč bylo třeba žít, stavět a pracovat právě zde a ne na „logičtějším“ místě?

Zklamaní Mayové založili po svém velkém pochodu na sever Novou říši. Znovu vznikla podle předem určených kalendářních dat města, chrámy a pyramidy. Jako ukázkou přesnosti mayského kalendáře uvedme zde jeho časové úseky:

20 kinu = unial neboli 20 dnů

18 unialů = 1 tun neboli 360 dnů

20 tunu = 1 katun neboli 7200 dnů

20 katunů = 1 baktun neboli 144 000 dnů

20 baktunů = 1 piktun neboli 2 880 000 dnů

20 piktunů = 1 kalabtun neboli 57 600 000 dnů

20 kalabtunů = 1 kinchultun neboli 1 152 000 000 dnů a

20 kinchiltunů — 1 alautun neboli 23 040 000000 dnů

Nad zelenou střechou džungle však neční jenom zkamenělé stupně kalendářních dat. Byly zřizovány i observatoře. Observatoř v Chichému je první a nejstarší mayskou kruhovou stavbou. Restaurovaná budova působí ještě dnes dojmem moderní hvězdárny. Kruhová stavba se zdvihá na třech terasách vysoko nad džungli. Uvnitř vede schodiště k nejvyššímu průhledu. V kupoli jsou umístěny průhledy a otvory, mířící ke hvězdám; v noci je odtud působivý pohled na hvězdné nebe. Zevní zdi nesou masky boha

deště... a zpodobení lidských postav s křídly. Samotný zájem Mayů

o hvězdářství přirozeně neposkytuje dostatečné opodstatnění naší domněnky o styku s inteligentními obyvateli cizí planety. Dosud nezodpovězených otázek je mnoho: odkud znali Mayové Uran a Neptun? Proč nemíří průzory observatoře v Chichénu k nejjasnějším hvězdám? O čem vypráví kamenný reliéf „raketového boha“ v Palenque? Jaký smysl měl mayský kalendář se svými 400 miliónů let dlouhými jednotkami času? Kde získali Mayové znalosti umožňující vypočítat sluneční rok i rok pro Venuši s přesností na čtyři desetinná místa? Kdo jim zprostředkoval nepochopitelné znalosti hvězdářství? Je každý z těchto faktů sám o sobě jen náhodným produktem ducha Mayů nebo za ním stojí, a tím spíše za všemi jmenovanými skutečnostmi dohromady, převratné poselství pro budoucnost, jež se tehdy zdála nesmírně vzdálenou?

I když všechny tyto skutečnosti přebereme a velkoryse oddělíme zrní od plev, zůstane nám otřesně mnoho nesrovnalostí a tolik „nemožností“, že by měly postačit k povzbuzení nového badatelského úsilí, řešícího alespoň zčásti většinu hádanek. Dnes by se přece neměla věda s tzv. „nemožnostmi“ smířovat...

Zbývá nám ještě vyprávět hrůzný příběh svaté studny v Chichén Itze. Edward Herbert Thompson vybral pomoci bagru z páchnoucího bahna této studně nejen šperky a umělecké předměty, ale

i kostry mladíků a dívek. Diego de Llanda, čerpající ze starých zpráv, tvrdil, že v obdobích sucha byla k posvátné studni pořádána prosebná procesí mající usmířit rozhořčeného boha deště. Tehdy byli za slavnostních obřadů shazováni chlapi a děvčata do studně,

Llandovo tvrzení potvrdily Thompsonovy děsivé nálezy, vynášející z hlubin studně stále nové otázky. Jak povstala tato jáma naplněná vodou? Proč byl právě tento rybníček prohlášen posvátným? Proč právě on, vždyť je více podobných!

Sotva sedmdesát metrů od mayské observatoře se v džungli skrývá přesný protějšek posvátné studny v Chichén Itza, strážný hady, jedovatými stonožkami a obtížným hmyzem, Jáma má tytéž rozměry jako „pravá“ studně stejně zvětřalé a zarostlé kolmé stěny, a jako ona je zakryta džunglí. Obě studně se navzájem nápadně podobají, dokonce i výškou hladiny. Voda v obou přechází ze zelené barvy do hnědé a rudé. Bezesporu jsou obě stejného stáří a snad obě vděčí za svůj vznik dopadu meteoritů. Dnešní badatelé nicméně hovoří vždy jen o posvátné studni v Chichén Itza; druhá studně, ačkoli tak podobná, se zřejmě nehodí do konceptu, ačkoli jsou obě jezírka shodně vzdálená 900 metrů od vrcholu nejvyšší z pyramid, Castilla, zasvěcené bohu Kukulkanovi, „opeřenému hadu“.

Had je ozdobou takřka všech mayských staveb. Je to zvláštní — vždyť národ, obklopený bujnou, bohatou vegetací, by měl na reliéfech zanechat i rostlinné motivy. Žádný však dosud nebyl nalezen — zato ohyzdného hada potkáme všude, kam se obrátíme. Hadi se od pradávna plazí v prachu země. Proč právě zde byli obdařeni schopností létat? Jako symbol zla byl had odsouzen plazit se — jak mohlo být toto odporné stvoření uctíváno jako bůh, a ještě ke všemu létat? Mayové to však provedli. Bůh Kukulkan (Kukumac) pravděpodobně odpovídá mnohem mladšímu bohu Quetzalcoatlovi. Co o něm vypráví mayská legenda?

Přišel ze vzdálené země vycházejícího slunce v bílém rouchu a měl plnovous. Naučil lid všem vědám, uměním a zvykům, dal mu nadevše moudré zákony. Pověst vypráví, že pod jeho vedením dorůstaly kukuřičné klasy velikosti vzrostlého muže a bavlna rostla v nádherných přirozených barvách. Když Quetzalcoatl splnil své poslání, putoval za stálého hlásání moudrosti zpět k moři, kde nastoupil na loď, aby odplul k Jitfence.

Je nám skoro stydno znovu opakovat, že i vousatý Quetzalcoatl najisto slíbil se vrátit...

Pro objevení se moudrého starého pána je samozřejmě celá řada vysvětlení. Připisuje se mu jakási úloha mesiáše; vousatý muž arci není v těchto zeměpisných šířkách všední podívanou. Existuje dokonce odvážná hypotéza, která ve starém Quetzalcoatlovi odhalila mladého Ježíše!

Tato domněnka nás patrně neuspokojí...

Jakýkoli návštěvník Mayů ze Starého světa by bezpochyby znal kolo a způsob, jak s jeho pomocí přepravovat lidi a břemena. Což když by mudrc, bůh Quetzalcoatl, vystupující jako misionář, zákonodárce, lékař a poradce v celé řadě životních záležitostí, zapomněl zasvětit Maye především právě do používání kola a vozu? Mayové však nikdy vůz ani kolo nepoužívali.

Dokončeme nyní zmatení duchů jakousi přehlídkou dávnověkých pošetilostí.

Řeční potápěči našli roku 1900 poblíže Antikythéry starý vrak, naložený bronzovými a mramorovými sochami. Umělecké poklady byly zajištěny a jejich další zkoumání ukázalo, že se loď potopila někdy počátkem n. 1. Při třídění získané vědecké kořisti byl nalezen i beztvářý úlomek, jenž se ukázal významnějším než všechny sochy dohromady. Po ošetření a bedlivém restaurování byla odkryta bronzová destička s kruhy, nápisy a ozubenými kolečky. Brzy se ukázalo, že nápisy naznačují jakousi spojitost předmětu s astronomií, ale teprve když všechny součástky byly očištěny, vyloupila se prazvláštní konstrukce, skutečný stroj s pohyblivými ukazateli, složitými stupnicemi a nápisy pokrytými kovovými destičkami. Podle rekonstrukce měl strojek více než dvacet koleček, jakýsi druh

diferenciálního rozvodu a korunové kolo. Na jedné straně byla umístěna hřídel. Když se otáčela, uváděla rozličnými rychlostmi všechny stupnice do pohybu. Ciferníky byly chráněny bronzovými štítky, opatřenými dlouhými nápisy.

Mohou být tváří v tvář „strojku z Antikythéry" ještě pochybnosti o tom, že starověku nechyběli prvotřídní jemní mechanici? Zařízení je ostatně tak složité, že patrně nebylo prototypem. Americký profesor Solla Price vyložil přístroj jako exemplář zvláštního počítačícího stroje, umožňující vypočítat polohy Měsíce, Slunce a nejspíše i planet.

Není tak důležité, že na stroji je označen rok výroby, odpovídající roku 82 před n. l. Zajímavější by bylo zjistit, kdo konstruoval první model tohoto miniaturního planetária!

Císař Bedřich II. Hohenstauf si prý, jak se tvrdí, přivezl z pátého křížáckého tažení do Orientu roku 1229 neobyčejně podivný stan: uvnitř byl hodinový stroj a na kupolovitém stropě bylo možné po jeho spuštění pozorovat pohybující se souhvězdí. Opět jedno starobylé planetárium... Věříme v jeho existenci protože víme, že řemeslné předpoklady zhotovení byly již tehdy dány. Dráždí nás sama myšlenka planetária; vždyť kolem počátku n. l. nebylo známo zhora nic o vztahu hvězdného nebe k zemské rotaci. Ani moudří a vzdělaní starověcí čínští a arabští hvězdáři nám v této nevysvětlitelné otázce nepomohou — a Galileo Galilei se zcela určitě narodil teprve podstatně později... Návštěvník Athén by si neměl nechat „strojek z Antikythéry" ujít; je vystaven v Národním archeologickém muzeu. O planetáriu Bedřicha II., umístěném ve stanu, se zachovaly jen písemné zprávy.

Ať byl dávnověk jakkoli temný, odkázal nám přece jen špásové věci: - Na skalách pouštní roviny Marcahuasi, 3000 metrů nad mořem,

kresby zvířat, která před 10 000 lety v Jižní Americe už dávno neexistovala — totiž velbloudů a lvů.

— V Turkestánu polokruhové útvary z jakéhosi druhu skla nebo keramiky.

Původ a smysl těchto předmětů je archeologům záhadou.

— V Death Valley, nevadském Údolí smrti, zříceniny města, které muselo být zničeno katastrofou velkého rozsahu. Ještě dnes lze nalézt kusy roztavených skal a písku. Teplota sopečného výbuchu by k roztavení skal nepostačila — kromě toho by v tomto případě žár ožehl především domy. Pouze laserový paprsek poskytuje dnes dostatečnou teplotu. Na celém území neroste dosud kupodivu ani stéblo trávy.

— Hadžaz el Guble, Kámen jihu z Libanonu, vážící 2 milióny kilogramů. Je opracován, ale lidské ruce jím sotva mohly pohnout.

- Na nepřístupných skalních stěnách v Austrálii, Peru a Horní Itálii umělé, dosud nevysvětlené značky.

— Texty na zlatých deskách, nalezených v chaldejském Uru, hlásající, že se lidem podobní „bohové“ snesli z nebes a těmito zlatými deskami obdarovali kněze.

— V Austrálii, Francii, Indii, Libanonu, Jižní Africe, Chile a jinde podivné černé „kameny“ bohaté hliníkem a beryliem. Nejnovější výzkumy ukázaly, že tyto kameny musely být v pradávných dobách vystaveny silnému radioaktivnímu ozáření a vysokým teplotám.

— Sumerské klínopisné tabulky, zobrazující hvězdy s planetami.

— V Sovětském svazu reliéf vzducholodí sestávající z deseti za sebou seřazených koulí, umístěných v obdélníkovém rámu, neseném na obou koncích silnými sloupy. Mezi sovětskými nálezy je ostatně i malá bronzová soška člověka podobného stvoření

v těžkém obleku, hermeticky spojeném s přilbou. Boty a rukavice jsou rovněž pevně spojeny s oblekem.

— Babylónskou tabulku, majetek Britského muzea v Londýně, umožňující určení minulých i budoucích zatmění Měsíce.

— V Kun-mingu, hlavním městě čínské provincie Jii-nanu, kresby raketám podobných, válcových „strojů“, stoupajících k nebi. Kresby se objevily na pyramidách, jež se při zemětřesení pojednou vynořily nad hladinou jezera Kun-ming.

Jak vysvětlit tyto a mnohé další hádanky? Je pouhou ubohou výmluvou, jsou-li všechny staré zprávy paušálně odmítány jako falešné, mylné, nejasné a bez jakýchkoli souvislostí. Je nedůstojné odmítat všechny překlady jako vadné, jsme-li zahrnutí do úzkých, a v příštím okamžiku se na ně odvolávat, hodí-li se nám do krámu. Zdá se nám trochu zbabělé zavírat oči a zakrývat si uši před skutečností — ba i před pouhými hypotézami — jenom proto, že by nás nové závěry mohly vytrhnout z důvěrně známého myšlenkového schématu.

Každý den, každou hodinu dochází na světě k novým objevům. Naše moderní komunikační prostředky je oznamují celému světu. Z náhod může být při dobré vůli vytvořen systém. Vědci všech oborů by měli věnovat svou badatelskou zvědavost se stejným elánem hlášení z minulosti, jako ji zasvěcují tvůrčímu podílu na výzkumech přítomnosti. První období dobrodružství s odhalováním naší minulosti skončilo. S vkročením člověka do vesmíru počíná druhé, neméně fascinující.

10. kapitola

MÁ KOSMONAUTIKA SMYSL? - KOMU PROSPĚJI INVESTOVANÉ MILIARDY? - VÁLKA NEBO CESTY DO VESMÍRU - JAK TOMU VLASTNĚ JE S TOLIK POMLOUVANÝMI LÉTAJÍCÍMI TALÍŘI - JADERNÝ VÝBUCH PŘED ŠEDESÁTI LETY - JE FOBOS UMĚLOU DRUŽICÍ?

Dosud se přetřásá otázka, má-li kosmonautika smysl. Částečná nebo úplná nesmyslnost výzkumu vesmíru se obvykle dokazuje banálním zjištěním, že nemáme ve vesmíru co pohledávat, dokud je u nás doma, na Zemi, tolik nevyřešených problémů.

Ve snaze nezavést laického čtenáře do bludiště vědeckých argumentů vypočítejme jen několik zcela zřejmých a podstatných důvodů naprosté nezbytnosti kosmického průzkumu.

Zvídavost a touha po poznání jsou od samého prvopočátku hnací silou neustávajícího lidského bádání. Obě otázky, totiž PROČ se co děje, a JAK se co děje, byly odjakživa motorem vývoje a pokroku. Za svůj dnešní životní standard vděčíme trvalému znepokojení, jež vyvolávaly. Pohodlné moderní dopravní prostředky nás zbavily námahy z cestování, která trápila ještě naše dědečky. Mnohá těžká tělesná práce byla díky strojům citelně ulehčena. Nové zdroje energie, chemické preparáty, ledničky, mnohoúčelové kuchyňské roboty atd. atd. nás dokonce osvobodily od celé řady činností, vyhrazených dříve výhradně lidské ruce. Plody vědy nejsou prokletím, ale požehnáním lidstva. Lidstvu dokonce pomůže i její hrozné dítě, atomová bomba.

Dnešní věda dosahuje cílů pohádkovým tempem. K vývoji fotografie od prvních pokusů až k použitelnému snímku potřebovala ještě 112 let. Telefon však byl schopen využití už za 56 let a na vývoj rozhlasu až k věrnému příjmu programů postačilo 35 let vědeckých výzkumů. Cesta radaru až k dokonalosti vyžádala již jen 15 let.

Jednotlivé etapy realizace epochálních vynálezů a objevů se stále zkracují, černobílá televize byla použitelná již po 12 letech výzkumů, zkonstruování první atomové bomby trvalo sotva šest let.

To bylo jen několik málo ukázek z posledních padesáti let technického rozvoje — velkolepých a na první pohled často až úděsných. Stupně vývoje povedou nyní k cíli stále rychleji a strměji. Příštích sto let splní valnou část

odvěkých lidských snů.

Lidský duch razí cestu navzdory varování a předsudkům. Navzdory archaickému *mene tekel*, že voda patří rybám a vzduch ptákům, dobyl člověk i tyto živly, ačkoli pro ně nebyl stvořen. Létá — na posměch všem takzvaným nezvratným zákonům — a- v atomových ponorkách žije celé měsíce pod hladinou. Svou inteligencí si stvořil křídla a žábry, které mu byly přírodou odepřeny. Když Charles Lindbergh startoval ke svému historickému letu, byla jeho cílem Paříž. Nešlo mu pochopitelně o pouhou návštěvu Paříže; chtěl dokázat, že člověk může sám a bez úhony přeletět Atlantik. Prvním cílem kosmonautiky je Měsíc. Také tento vědeckotechnický program má zejména ukázat, že se člověk dokáže vyrovnat i s vesmírem.

A proč vlastně kosmonautika?

Za několik málo století bude naše planeta beznadějně a bezvýhodně přelidněna. Statistikové odhadli počet obyvatel v roce 2050 na 8,7 miliardy. Za necelá dvě staletí to bude 50 miliard, což znamená, že by na jednom jediném čtverečním kilometru muselo žít 335 lidí. Nepředstavitelné! Uklidňující pilulky, nabízené ve formě teorií o potravě z moře, nebo dokonce o osídlení mořského dna se ve vztahu k populační explozi ukáží jako naprosto neúčinné rychleji, než bude statečným optimistům milé.

Na indonéském ostrově Lomboku zemřelo v prvních šesti měsících roku 1966 hladem více než deset tisíc lidí, ačkoli se v zoufalství snažili zachránit pojidáním plžů a rostlin. Generální tajemník OSN U Thant odhaduje, že pouze v Indii je hladem ohroženo dvacet miliónů dětí. Potvrzuje tak tvrzení curyšského profesora Mohlera: hlad se chystá uchvátit vládu nad světem...

Je dokázáno, že světová produkce potravin nedrží krok s přírůstkem obyvatelstva navzdory nejmodernějším technickým pomůckám a skvělým chemickým hnojivům. Chemii vděčíme i za přípravky umožňující kontrolu porodnosti K čemu však jsou, když je ženy nevyvinutých zemí zkrátka nepoužívají! Pouze v případě snížení celosvětové porodnosti v průběhu deseti let, tedy do roku 1980 na polovinu, je naděje dohnat produkci potravin přírůstekem obyvatelstva Země. V úspěch této rozumné cesty bohužel příliš nevěříme. Bariéra předsudků, skrývajících se pod rouškou etických důvodů a náboženských zákonů, podléhá jen pomalu. Tím rychleji vzrůstá hrozivé přelidnění. Je snad lidštější nebo dokonce bohubějšší, zemrou-li rok co rok milióny lidí hladem, než tyto ubohé bytosti vůbec před zrozením uchránit?

I kdyby se však ve vzdálené budoucnosti podařilo pod osudovým tlakem kontrolu porodnosti prosadit, i kdyby byly obdělávané plochy rozšířeny a jejich výnosy dosud neznámými prostředky zvýšeny, ba i kdyby bylo

rybářství zmnohonásobeno a kdybychom získávali potravu z plantáží řas na mořském dně, kdybychom učinili toto a ještě mnohem více, dosáhli bychom toliko zdržení a odsunutí konečného řešení — snad sto let. Lidstvo potřebuje nový životní prostor.

Jsme přesvědčeni, že lidstvo v daleké budoucnosti osídlí Mars a že se s místními klimatickými podmínkami vyrovná stejně snadno jako Eskymáci přesídlení do Egypta. Naši vnukové dosáhnou na obrovských kosmických korábech vzdálené planety a obydlí je tak, jako byla nedávno kolonizována Amerika a Austrálie. Proto musíme ve zkoumání vesmíru pokračovat. Musíme svým vnukům poskytnout příležitost žít. Každá generace, která tuto možnost zmaří, vystavuje celé budoucí lidstvo smrti hladem.

Nejde už o abstraktní bádání, zajímaví toliko vědce. Budiž řečeno na adresu všech, které starostí o budoucnost nepálí: výsledky kosmického výzkumu nás již zachránily před třetí světovou válkou! Což to snad nebyla hrozba úplné zkázy, jež zabránila velmocem řešit svá rozporná mínění, své požadavky a své konflikty velkou válkou? žádný Rus nemusí vstoupit na americkou půdu, a přece může být proměněna v poušť. Žádný Američan nemusí vtrhnout do Sovětského svazu, protože po zničení nukleárními výbuchy se tak jako tak stane radioaktivní země neobyvatelnou a neplodnou. Zdá se to absurdní, ale teprve mezikontinentální rakety zatím zajistily jakýs takýs mír...

Občas se ozývají hlasy, že by miliardy, investované do výzkumu vesmíru, měly být věnovány pomoci rozvojovým zemím. To je omyl. Průmyslové státy neposkytují rozvojovou pomoc z milosrdenství nebo z politických důvodů; snaží se pochopitelně a především nalézt nová odbytíště svému domácímu průmyslu. Ostatně i pomoc, kterou rozvojové státy potřebují, je — v delší perspektivě — bezvýznamná.

Roku 1966 žilo v Indii podle odhadu asi 1,6 miliardy krys, z nichž každá spotřebovala ročně kolem pěti kilogramů potravin. Stát však nesmí podniknout kroky ke zničení tohoto krysího moru — věřící Indové krysy chrání... V téže Indii pobíhá 80 miliónů posvátných krav, které nedávají mléko, nejsou používány k tahu a už vůbec ne poráženy. V zemi, jejíž vývoj je dosud svázán toliko náboženskými zákony a předsudky, budou ještě mnohé generace odklízet tyto životu nebezpečné rituály, zvyky a pověry. Také v těchto případech slouží pokroku a osvětě nejlépe komunikační prostředky kosmického věku — tisk, rozhlas, televize. Svět se zmenšil. Dozví-dáme se dnes více jeden o druhém. Abychom však konečně pochopili, že národní hranice jsou pozůstatkem dávno překonaných dob, potřebujeme kosmonautiku. Technika, kterou si vytvoří, bude oporou vědomí, že nicotnost národů i celých kontinentů proti vesmíru může být

nanejvýš podnětem, hnací silou společného úsilí o jeho průzkum. Lidstvo vždy potřebovalo vůdčí hesla, přesahující krátkodobé problémy a usilující o uskutečnění zdánlivě nemožného.

Významný argument pro výzkum vesmíru představuje v našem průmyslovém věku i vznik nových hospodářských oborů, poskytujících zaměstnání statisícům lidí, uvolněných racionalizací a automatizací původních pracovišť. Ve Spojených státech už předstihl „vesmírný průmysl“ dříve zcela bezpečně vládnoucí průmysl automobilový a ocelářský. Přes 4000 nových výrobků vděčí za svůj vznik kosmonautice — jsou to, řekněme, odpadové produkty bádání, směřujícího k nadřazenému cíli. Přijímáme tyto odpadové produkty se samozřejmostí a ani nás nenapadne přemýšlet o jejich vzniku. Elektronické počítače, miniaturní přijímače a vysílačky i tranzistory v rozhlasových a televizních přijímačích byly nalezeny jaksi na okrajích široké cesty výzkumů právě tak jako pánev, v níž se ani bez tuku jídlo nepřipalí. Výtěžkem zatracovaného průzkumu vesmíru jsou přenosné přístroje v letadlech, zcela samočinná kontrolní zařízení, automaty se zpětnou vazbou a především ovšem rychle zdokonalované elektrické počítací stroje. Dalších „odpadových produktů“, o nichž nezasvěcený nemá ani tušení, je ovšem spousta: nové metody svařování a mazání ve vysokém vakuu, fotoelektrické buňky a na revolučních principech zkonstruované nepatrné zdroje energie, schopné pomoci překonávat nekonečné prostory.

Z veletoků daňových odvodů, jimiž je kosmický výzkum živen, se poplatníkům této velké investice vrací potůčky úroků. Národy, jež se na kosmickém bádání nepodílejí, budou nelítostnou technickou revolucí rozdrceny. Jména a pojmy jako Telstar, Echo, Relay, Tiros, Mariner, Ranger a Syncom jsou milníky na cestě nezadržitelného pokroku.

Zásoby energetických zdrojů Země nejsou nevyčerpatelné. Také proto bude jednoho dne kosmický program životně důležitý: jeho úkolem bude dopravovat z Marsu, Venuše nebo jiné planety štěpný materiál, abychom mohli osvětlovat svá města a zahřívát své domovy. Velkopřůmysl bude odkázán na atomové elektrárny tím spíše, že již dnes vyrábějí energii nejlevněji — je tedy v jeho nejvlastnějším zájmu projekty podporovat.

Denně jsme zavalováni stále novými a novými výsledky bádání. Pokojné předávání vědomostí z otce na syna je už navždy za námi. Technik, opravující rozhlasový přijímač, obsluhovaný jednoduchými tlačítky, musí ovládat tranzistorovou techniku a složitá, často dokonce tištěná zapojení. Zanedlouho se bude muset zabývat zbrusu novými, titěrnými stavebními díly mikroelektroniky. Učňovské vědomosti musí tovaryš podstatně doplnit novými poznatky. Za doby našich dědečků

vystačil pan mistr s jednou provždy nabytými znalostmi po celý život — dnešní a zítřejší mistři musí však ustavičně přidávat nové a nové poznatky. Co platilo včera, je už zítra překonáno.

Naše slunce jednou dozáří a zahyne, i když tento proces bude trvat ještě stamilióny let. Ke katastrofě není ani třeba, aby v osudovém okamžiku některý státník ztratil nervy a uvedl do pohybu zničující soukolí atomové války. Země může být zničena i nepředvídatelnou a netušenou kosmickou katastrofou. Lidstvo se dosud nikdy myšlenkami na tyto možnosti nezabývalo, jakkoli věřící hledali naději v další život ducha a duše v lůně desítek tisíc církví.

Jsme proto přesvědčeni, že výzkum vesmíru není výsledkem pouhého svobodného rozhodnutí lidstva. Člověk se daleko spíše poddává silnému vnitřnímu tlaku *nutícímu* jej hledat perspektivy své budoucnosti ve vesmíru.

Prosazujeme-li domněnku, že nás v dávnověku navštívili nepozemšťané, připouštíme zároveň, že nejsme jediné myslící bytosti v kosmu a že zde dokonce velmi pravděpodobně existují bytosti starší a pokročilejší. Jestliže dále tvrdíme, že se dříve nebo později všechny kosmické bytosti pouštějí do výzkumu okolního vesmíru, a to z vnitřních pohnutek, vydáváme se na okamžik do říše skutečné utopie. A víme také, že pícháme do vosího hnízda!

Už dobrých dvacet let se stále znovu a znovu objevují „létající talíře“, v odborné literatuře nazývané UFO (Unidentified Flying Objects — neidentifikované létající předměty). Rozhořčené hlasy, že se vůbec hodláme tak pošetilými přeludy vážně zabývat, doufejme, umlknou, zatímco se nejprve budeme obírat ještě jedním závažným argumentem diskuse o oprávněnosti nebo neoprávněnosti kosmonautiky. Říkává se, že výzkum vesmíru je ztrátový a že si ani nejbohatší státy nemohou dovolit bez nebezpečí bankrotu vynakládat obrovské nezbytné částky. Pochopitelně — výzkum sám o sobě nikdy rentabilní nebyl, teprve v jeho výsledcích se investice navracely. Je nerealistické očekávat už dnes od kosmonautiky rentabilitu a amortizaci nákladů. Nikdo však nespočítal úroky, plynoucí ze 4000 zmíněných „odpadových produktů“ výzkumu vesmíru. Vůbec nepochybujeme, že se vyplácejí jako málokterý produkt jiného vědeckého výzkumu. Až kosmický výzkum dojde k svým cílům, dosáhne nejen rentability, ale bude i znamenat v nejvlastnějším a pravém slova smyslu záchranu lidstva před hrozící zkázou. Jen na okraj poznamenáváme, že již dnes je celá série spojovacích družic COMSAT hospodářsky neobyčejně

zajímavá... *³⁴ Časopis Stern přinesl v listopadu 1967 tuto zprávu: „Nejvíce lékařských přístrojů, sloužících záchraně lidského života, přichází z Ameriky. Jsou výsledkem systematického vyhodnocování úspěchů, dosažených jaderným výzkumem, kosmonautikou a vojenskou technikou. Jsou i produktem zbrusu nových forem spolupráce mezi průmyslovými giganty a americkými nemocnicemi, jež téměř denně přináší nové triumfy.

Tak například se spojila firma Lockheed, výrobce Starfighterů, s proslulou Mayo-klinikou k vývoji nového způsobu ošetřování nemocných za použití samočinných počítačů. Konstruktéři letecké továrny North American Aviation pracují podle lékařských pokynů na tzv. rozedmovém opasku, který ulehčí dýchání nemocným s oslabenými plicemi. Státní úřad pro kosmonautiku, NASA, poskytl podnět k výrobě zajímavého diagnostického přístroje. Byl původně určen k počítání nárazu mikrometeoritů na plášť kosmických lodí; nyní přesně zaznamenává svalové záchvěvy při jistých nervových onemocněních.

Život zachraňujícím „odpadovým produktem“ americké techniky samočinných počítačů byl i kardiostimulátor, posilovač srdce. Přes 2000 Němců nyní žije s takovým aparátem v hrudi. Je to baterií poháněný miniaturní generátor, který je všit pod kůži. Z něho vyvedený drát zavedou lékaři horní krční žilou do pravé srdeční komory. Pravidelnými impulsy je

³⁴ Autor oceňuje užitek a možnosti umělých družic až příliš střízlivě a skromně. Několik zasedání vídeňské konference OSN o mírovém využití kosmického prostoru, konaných roku 1968, shrnulo současný význam a obrovské perspektivy dosud méně aplikovaných oblastí využití umělých satelitů. Již dnes, jak známo, krouží kolem Země hejna družic spojovacích, meteorologických a — přirozeně — vojenskozpravodajských. Kromě nich však nacházejí stále rozsáhlejší uplatnění družice specializované na průzkum: V zemědělských a lesních zdrojích (klasifikace půd, výzkum rostlinného krytu, pastvin, úrodnosti, výskytu chorob a škůdců, předcházení povodním, objevování ohněsek požárů atd.). V geologických a minerálních zdrojích (mapování geologické stavby a geofyzikálních charakteristik, zjišťování tektonických poruch, objevování ložisek minerálů atd.). V geografii a kartografii (statické a dynamické modely lidské činnosti na povrchu naší planety, dopravní sítě, osídlení, mapování nepřístupných oblastí). V hydrologii a vodních zdrojích informace o rozdělení, množství, ale i o složení a kvalitě vod, o stavech vodních zdrojů v závislostech na nejrůznějších klimatických, fyzikálních i civilizačních činitelích. V oceánografii (komplexnější chápání procesů probíhajících v oceánech, určování oblastí pro rybolov, předpověď plavebních podmínek, včasné varování před vlnami tsunami). Ostatně — NASA na podzim roku 1968 vyčíslil návratnost položek, investovaných do kosmonautiky. Je značná: z každého dolaru se poplatníkům v té či oné formě vrací 98 centů.

srdce podněcováno k rytmickým stahům. Bije. Když se po třech letech baterie vybijí, může být nahrazena po poměrně jednoduché operaci.

V posledním roce zlepšil koncern General Electric tento malý zázrak lékařské techniky: vyvinul moder se dvěma rychlostmi. Chce-li nositel kardiostimulátoru hrát tenis nebo poklusem dohnat vlak, přejete tyčovým magnetem nad místem, kde má přístroj voperovaný. Srdce rázem pracuje na vyšší obrátky."

Potud Stern. Také to byly příklady vedlejších výsledků kosmického výzkumu. Kdo se ještě odváží říci, že je k ničemu?

Pod titulkem „Měsíční raketa dala podnět" přináší Zeit v čísle 47 z listopadu 1967 tuto zprávu:

„Zařízení vesmírných těles, určených pro měkké přistání na měsíčním povrchu, vzbudila zájem automobilových konstruktérů. Díky jim mohou podstatně rozšířit své vědomosti o chování takových strojů za podmínek, vedoucích k jejich zničení. I když patrně nebude možné vyrobit automobil chránící cestující spolehlivě při všech možných haváriích, přece jen, jak se zdá, pomohou konstrukční prvky, používané s plným úspěchem v kosmonautice, snížit riziko při dopravních nehodách „Plástvové" desky, objevující se stále častěji při stavbě moderních letadel, zaručují vysokou pevnost při nízké váze. Byly již prakticky vyzkoušeny i v automobilech. Turbinou poháněný zkušební vůz značky Rover má již podlahu z „medových komůrek".

Žádný, kdo má alespoň jakousi představu o současném stavu a o bouřlivém vývoji výzkumů, nevěří, že např. „nikdy nebude možné cestovat z hvězdy na hvězdu". Naše mladá generace spatřuje na vlastní oči „nemožnost", mění se v realitu. Budou postaveny vesmírné koráby s nepředstavitelně silnými motory. V listopadu 1967 se Rusům podařilo spojení dvou kosmických lodí bez posádky na oběžné dráze!

— Část výzkumných kapacit je věnována vývoji jakéhosi ochranného štítu, podobného elektrickému oblouku, jehož úkolem je zabránit setkání vesmírných lodí s mikrometeority nebo je odčhlit z jejich dráhy.

— Skupina významných fyziků usiluje o důkaz existence tzv. tachyonu. Tyto hypotetické elementární částice se mají pohybovat nadsvětelnými rychlostmi — rychlost světla je podle představ vědců dolní hranicí jejich pohybových možností. Víme, že tachyony existují — teď jde „jen" o to, podat fyzikální důkaz jejich existence. Takové důkazy „neexistujícího" byly však podány již v případě neutrinu i antičástic...

— Posledním nejzarytější kritikům v chóru protivníků kosmonautiky by měla být konečně položena otázka, zda skutečně věří, že tisíce nejchytřejších mužů naší doby věnují usilovnou práci ryzí utopii nebo

nevýznamným cílům.

Pusťme se tedy statečně a bez ohledu na nebezpečí, že nebudeme bráni vážně, i do UFO. Budiž nám útěchou, že se — nebudeme-li bráni vážně — octneme ve společnosti svrchovaně pozoruhodných a proslulých lidí.

UFO byly pozorovány právě tak v Americe jako nad Filipinami, nad západním Německem jako nad Mexikem. Připusťme, že 98 % lidí, domnívajících se, že spatřili UFO, vidělo ve skutečnosti kulové blesky, meteorologické balóny, výjimečné tvary mraků, nové, dosud neznámé typy letadel nebo snad jen podivnou hru světél a stínů na šerícím se nebi. Masová hysterie bezesporu zachvátila celé zástupy, přesvědčené, že spatřily něco, co vůbec neexistovalo. Konečně se vyskytli i lidé za každou cenu důležití, doufající vytlouci kapitál z předstíraného pozorování a v okurkové sezóně zásobovat tisk senzacemi. I když si však odmyslíme všechny snílky, lháře, hysteriky a senzacionalisty, zbývá přece povážlivý počet střízlivých a dokonce odborně vzdělaných pozorovatelů. Prostá žena v domácnosti nebo farmář na Divokém západě se mohou mýlit. Je však těžké odmítnout pozorování UFO jako humbuk, jestliže byl autorem zprávy například zkušený šéfpilot. Letci totiž velmi dobře znají vzduchová zrcadlení, kulové blesky, meteorologické balónové sondy, atd., reakční schopnosti všech jejich smyslů, tedy i nezbytná vynikající zraková ostrost, jsou pravidelně přezkušovány. Několik hodin před letem a za letu nesmějí požit ani kapku alkoholu. A co hlavního: nemají nejmenší zájem vyprávět leteckou latinu — mohli by totiž snadno ztratit zajímavé a výborně placené zaměstnání. Vy-právi-li pak tutéž příhodu ne jeden jediný pilot, ale celá skupina, mezi nimi i vojenští letci, pak volky nevolky musíme naslouchat.

Ani my nevíme, čím jsou UFO; netvrdíme, že jsou prokazatelně létajícími přístroji nepozemšťanů, ačkoli se nám tato domněnka nezdá nepravděpodobnou. Autor této knihy nikdy bohužel na svých cestách po celé zeměkouli UFO na vlastní oči nespapřil. Můžeme však uvést alespoň několik důvěryhodných a zaručených zpráv:

5. února 1965 oznámilo americké ministerstvo obrany, že pověřilo zvláštní oddělení pro výzkum UFO přezkoumáním hlášení dvou příslušníků obsluhy radiolokátoru. Oba mužové objevili 29. ledna 1965 na obrazovkách svých přístrojů, umístěných na námořním letišti v Marylandu, dva neznámé létající objekty, blížící se od jihu mimořádnou rychlostí 7680 kilometrů v hodině. 50 km před letištěm se oba předměty prudce otočily a rychle zmizely z dosahu radiolokátorů.

V Canbeře (Austrálie) pozorovala 3. května 1964 řada lidí, mezi nimi tři meteorologové, velký, jasně zářící objekt, pohybující se na ranní obloze směrem na severovýchod. Na otázky pověřenců NASA vyličili očití

svědkové, jak se „věc“ podivně otáčela a jak k ní velkou rychlostí přirazil menší létající předmět. Menší objekt rudě žhnul a brzy zhasl, zatímco velká „věc“ pokračovala neustále v letu k severovýchodu, kde zmizela. Jeden z meteorologů prohlásil rezignovaně: „Vždycky jsem si dělal z UFO legraci. Co mám říkat teď, když jsem ho sám na vlastní oči viděl?“

23. listopadu 1953 zjistil radiolokátor letecké základny Kinross v Michiganu neznámý létající předmět. Poručík letectva R. Wilson, který právě prováděl cvičný let na tryskové stíhačce F-86, dostal svolení, aby „věc“ pronásledoval. Obsluha radiolokátoru pozorovala, jak Wilson stíhal neznámý objekt do vzdálenosti 160 mil. Pojednou se na obrazovce stíny obou letících těles spojily. Na výzvy palubním rádiem poručík Wilson neodpovídal. Oblast, v níž se nevysvětlitelná příhoda udála, byla hned příští den pročesána speciálními oddíly, hledající trosky letadla, na hladině blízkého Hořejšího jezera bylo pátráno po stopách oleje. Nenalezlo se zhola nic. Po poručíku Wilsonovi a jeho stroji jako by se navždy slehla zem!

13. září 1965 se na okružní silnici u Exeteru (New Hampshire, USA) setkal policejní seržant Eugene Bertrand krátce před jednou hodinou po půlnoci s velmi rozrušenou dámou, řídící automobil. Dáma se zdráhala pokračovat v jízdě. Tvrdila, že ji přes deset mil, až k odbočce 101, pronásledovalo obrovské, rudě svítící letící těleso, které nakonec zmizelo nad lesem.

Policista, starší, věčný muž, se domníval, že si dáma poněkud vymýšlí — pojednou však slyšel v přijímači svého vozu totéž hlášení jiné silniční hlídky. Kolega z velitelství, Gene Toiand, jej okamžitě povolal zpět na základnu. Tam společně vyslechli vyprávění mladého muže, shodující se s vyprávěním dámy; také on se musel skrýt před rudě žhnoucí „věcí“ do silničního příkopu.

Policisté vyjeli na pátrací jízdu jen s nechtutí. Byli pevně přesvědčeni, že všechen ten žvást bude nějakým způsobem docela přirozeně vysvětlen. Dvě hodiny bezvýsledně prohledávali kraj — pak se vydali na zpáteční cestu. Jeli kolem pastviny, na níž se páslo šest koní; ti se pojednou divoce rozprchli. Téměř současně ozářila krajinu rudá záře. „Tam je! Podívejte se!“ vykřikl mladý policista. Skutečně — nad stromy se vznášel rudě žhnoucí předmět, který se pomalu a nehlučně blížil k policistům. Bertrand sdělil telefonicky kolegovi Tolandovi, že tu prokletou věc právě vidí na vlastní oči. Teď už byla farma, ležící poblíže silnice, i okolní pahorky zality oslnivě rudým světlem. Se zaskřípěním zastavilo vedle hlídky druhé policejní auto, řízené seržantem Davem Huntem.

„Zatraceně!“ zajíkal se Dave. „Slyšel jsem ve sluchátkách, jak na sebe hulákáte s Tolandem a říkal jsem si, že jste se asi namazali... Ale tohle!“

Při později prováděném vyšetřování záhadné události se přihlásilo 58 kvalifikovaných očitých svědků, mezi nimi meteorologové a příslušníci pobřežní stráže, tedy střízliví pozorovatelé, které sotva můžeme podezírat, že by nerozlišili meteorologický balón od vrtulníku a družici, zanikající v atmosféře, od pozičních světel letadla. Zpráva obsáhla věcná zjištění, aniž by létající předmět jakkoli vysvětlila.

5. května 1967 našel pan Malliote, starosta obce Marliens na Zlatém pobřeží, podivnou jámu v jetelovém poli, vzdáleném 623 metry od silnice. Měla podobu kruhu o průměru pěti metrů a byla 30 centimetrů hluboká. Od kruhu vedly na všechny strany 10 centimetrů hluboké brázdy, jak by se tu hluboko do půdy vtláčila těžká kovová mříž. Na koncích brázd byly nalezeny 35 cm hluboké otvory, vtištěné do půdy „nohama“, jimiž byly paprsky mříže zakončeny. Zvlášť pozoruhodný byl jemný, světlefialový prášek, nalezený v brázdách a děrách. Prozkoumal jsem toto místo u Marliensu osobně. Jedno je jisté: stopy rozhodně nezanechali duchové...

Co si o těchto zprávách myslet? Je zarmucující, co dovedou mnozí lidé a dokonce okultní spolky vyvést ze svých takzvaných pozorování. Zamřezávají tím pohled na realitu a co horšího, brání vážným

vědům zabývat se těmito jevy, protože se obávají zesměšnění*³⁵.

V pořadu druhého vysílání německé televize na téma „Invaze 2 kosmu?“ vyprávěl 6. listopadu 1967 šéf pilot Lufthansy o zážitku, jehož očitými svědky byli i čtyři členové posádky. 15. února 1967, asi o 10 až 15 minut před přistáním na letišti v San Francisku spatřili pojednou v těsné blízkosti letadla letící a jasně zářící objekt o průměru asi 10 metrů, který letadlo chvíli sledoval. Sdělil své pozorování universitě v Coloradu, jež, jak se zdá, pro nedostatek lepšího vysvětlení předpokládá, že šlo o padající úlomek odpálené rakety. Šéfpilot prohlásil, že po zkušenostech dvou miliónů letových kilometrů nemůže ani on, ani jeho kolegové uvěřit, že by se padající troska držela čtvrt hodiny ve vzduchu, že by mohla sledovat letadlo a mít tak pravidelný tvar. Nevěří navrženému vysvětlení tím spíše,

³⁵ Tato hysterie se nevyhnula ani naší republice. I u nás působili zástupci a zejména tiskoviny společnosti C8A (Cosmic Brotherhood Association) se sídlem v Japonsku, šířící zmatené žvásty o blízkém konci světa a o třech miliónech „vyvolených“ jež budou laskavými UFOny včas odvezeny do bezpečí. Po svých nedávných televizních přednáškách o možných návštěvách nepožemšťanů na Zemi a o létajících talířích jsem dostal pozoruhodné množství dopisů, jejichž pisateli byli fanatici CBA, věřící, že lze soustředěním mysli létající talíře z vesmíru přivolat, že jejich objevení se je jakousi „odměnou“, že ss UFOny pohybují i na Zemi mezi svými věrnými atd., atd.

že také pozemní stanice pozorovaly neurčený létající předmět téměř tři čtvrtě hodiny! Šéfpilot rozhodně nevzbuzoval dojem fantasty...

Dvě zprávy ze *Suddeutsche Zeitung*, vycházejících v Mnichově, uveřejněné 21. a 23. listopadu 1967:

„Bělehrad (od našeho dopisovatele):

Neznámé létající předměty (UFO) se již několik dní objevují nad rozličnými oblastmi jihovýchodní Evropy. Koncem týdne vyfotografoval záhřebský astronom-amatér tři tyto svítící objekty. Dříve než mohli odborníci snímek, otištěný jugoslávskými novinami přes několik sloupců, posoudit, byly z oblasti Černé Hory hlášeny další UFO, které prý na několika místech dokonce způsobily lesní požáry. Zprávy přicházejí především z obce Ivangradu, jejíž obyvatelé tvrdošijně a pevně prohlašují, že v posledních dnech pozorovali každého večera zvláštní jasné osvětlená nebeská tělesa. Úřady sice potvrdily, že v této oblasti došlo k několika lesním požárům, zatím však nemohou oznámit příčinu jejich vzniku."

„Sofia (UPI):

Nad bulharským hlavním městem Sofií se objevilo UFO. Jak hlásí bulharská tisková kancelář BTA, bylo dobře viditelné pouhým okem. Podle BTA bylo letící těleso „větší než sluneční kotouč a později změnilo tvar na lichoběžník." Předmět prý jasně zářil a byl pozorován také dalekohledem sofijské hvězdárny. Vědecký spolupracovník bulharského Institutu hydrologie a meteorologie prohlásil, že se letící těleso patrně pohybovalo vlastní silou. Jeho výšku odhadl asi na 30 kilometrů."

Někteří obzvláště pošetilí lidé doslova zatarasí cestu seriózním výzkumům. Existují „kontaktníci", tvrdící, že jsou ve spojení s mimozemskými bytostmi. Zrodily se skupiny rozprádající kolem dosud nevysvětlených jevů fantastické náboženské představy nebo výstřední světové názory. Prohlašují dokonce, že od posádek UFO obdrželi pokyny, jak zachránit lidstvo. Pro náboženské fanatiky samozřejmě přilétl známý egyptský „UFO-anděl" nejkratší cestou od Muhammada, asijský od Buddha a křesťanský nepochybně přímo od Ježíše...

Na 7. mezinárodním světovém kongresu UFOlogů, konaném na podzim roku 1967, označil bývalý učitel Wernhera von Brauna profesor Hermann Oberth, nazývaný „otcem kosmonautiky" UFO za „dosud mimovědecký problém". Pravděpodobně, pravil Oberth, jsou však UFO „vesmírnými koráby z cizích světů" a zdůraznil doslova: „Bytosti, které je řídí, jsou zřejmě daleko kulturnější, nežli my. Jestliže se podle toho moudře zařídíme, můžeme se od nich mnoho naučit."

Oberth, jenž správně předpověděl budoucnost raketové techniky, se domnívá, že na zevních planetách slunečního systému jsou podmínky ke

vzniku života. Tento muž vědy požaduje, aby se i vážní badatelé zabývali zdánlivě fantastickými problémy. Prohlásil: „Učenci se chovají jako nacpané husy, odmítající už cokoli strávit. Nové myšlenky prostě zavrhnou jako nesmysly!“

Pod titulem „Pozdní podezření“ napsal 17. 11. 1967 Die Zeit:

„Po celá léta se Sověti vysmívali západní hysterii kolem létajících talířů. V Pravdě se ještě nedávno objevovala oficiální dementi, popírající jejich existenci. Nyní byl generál letectva Anatolij Stoljakov jmenován předsedou výboru, jehož úkolem je zkoumat všechny zprávy o UFO“. Londýnské Times k tomu poznamenaly: „Ať již jsou UFO produktem kolektivních halucinací, ať je řídí hosté z Venuše nebo ať je máme chápat jako božské zjevení, jedno je jisté: vysvětlení musí existovat. Jinak by Rusové nikdy pro tento účel nezřídili zvláštní výbor.“

Nejpodivnější a nejzáhadnější událost, týkající se „hmoty z vesmíru“, se udála ráno 30. června 1908 v 7 hodin 17 minut v sibiřské tajze. Ohnivá koule přeletěla nebesa a zmizela v pralese. Cestující

transsibiřského expresu pozorovali svítící těleso, letící od jihu k severu. Hromová rána, následovaná dalšími výbuchy, otrásla vlakem. Většina světových seismologických stanic zaznamenala zřetelné otřesy. V Irkutsku, 900 kilometrů od epicentra, zneklidnělo pisátko seismografu na téměř celou hodinu. V okruhu 1000 kilometrů bylo slyšet dunění. Stáda sobů byla zahubena, domorodí kočovníci vrženi i se svými stany do vzduchu.

Teprve roku 1921 počal profesor Kulik shromažďovat svědectví očitých svědků; podařilo se mu získat i prostředky pro vědeckou výpravu do takřka liduprázdných oblastí tajgy.

Když pak v roce 1927 dosáhla expedice Podkamenné Tunguzky, byli všichni její členové přesvědčeni, že naleznou obrovský meteoritický kráter. Jejich domněnka se však ukázala mylnou. Již 60 kilometrů od centra výbuchu našli první stromy, zbavené vrcholků. Čím blíže ke kritickému bodu, tím holejší bylo okolí. Stromy zbavené větví se podobaly telegrafním tyčím a kolem centra byly i nejsilnější z nich paprskovitě vyvráceny a povaleny. Byly objeveny i stopy obrovského požáru. Když výprava pronikla dále k severu, nabyla přesvědčení, že tu muselo dojít k mocnému výbuchu. Po nálezů četných dřev nejružnějších velikostí v oblasti bažin se vědci zprvu domnívali, že jde o stopy pádu meteoritů — ale sondy ani vrty však nevynešly žádný zbytek meteoritu, žádný kus železa, niklu, žádný nerost, podobající se kamenným meteoritům. Po dvou letech byly vrty znovu opakovány s většími vrtnými soupravami a s dokonalejším technickým vybavením, umožňujícím proniknout až do hloubky 36 metrů — ani tentokrát však nebyly zbytky meteoritů nalezeny.

Na místo byly dopraveny nejcitlivější přístroje, reagující i na sebemenší množství kovu v půdě — marně. Vše bylo bezvýsledné. Něco tu však buď vybuchnout muselo — vždyť tisíce lidí explozi spatřili a na vlastní uši slyšeli.

V letech 1961 a 1963 byly pod patronací Sovětské akademie věd vyslány do oblasti Podkamenné Tunguzky další dvě výpravy. Expedici z roku 1963 vedl geofyzik Zolotov. Jeho skupina, vybavená všemi nejmodernějšími technickými pomůckami, došla k závěru, že exploze v oblasti Tunguzky musela být jaderným výbuchem.

Druh výbuchu můžeme určit, kvantifikujeme-li dostatečný počet následků exploze. Jednou z důležitých veličin tunguzského výbuchu bylo množství vyzářené světelné energie. Osmnáct kilometrů od středu výbuchu byly v tajze nalezeny stromy, vystavené v okamžiku exploze takovému světelnému toku, že vzplanuly. Zelenající se strom se může vznítit jen tehdy jestliže dopadající světelná energie činí 70 až 100 kalorií na 1 cm^2 . Záblesk byl však v tomto případě tak jasný, že ještě ve vzdálenosti 200 km vytvářel za plného slunečního světla druhotné stíny!

Z tohoto a dalších údajů a měření vyplývá, že se světelná energie výbuchu musela pohybovat kolem $2,8 \times 10^{23}$ ergů. (Na vysvětlenou: erg je fyzikální „mírou práce“. Brouk, těžký jeden gram, vykoná práci jednoho ergu, vyleze-li jeden centimetr po kolmé zdi.)

Až do vzdálenosti 18 km od centra nalézáme na vrcholcích stromů ožehnuté a zuhelnatělé silnější i slabší větve. Z toho lze usuzovat, že šlo o náhlé zvýšení teploty následkem výbuchu, nikoli lesního požáru. Tyto ožehy vznikly pouze tam, kde nebyla světelná vlna nějakou překážkou odstíněna. Z toho je jasné a nepochybně zřejmé, že šlo skutečně o působení paprsků. Souhrn všech účinků gigantického zpusťování vyžaduje působení energie řádově 10^{23} ergů. Tato nesmírná energie odpovídá ničivým účinkům atomové bomby o tritolovém ekvivalentu deseti megatun neboli

100 000 000 000 000 000 000 000 ergů!

Všechny zjištěné skutečnosti zkrátka potvrzují jaderný výbuch a odkazují do říše bajek výklady, snažící se událost vysvětlit srážkou komety se Zemí nebo pádem velkého meteoritu.

Jaká vysvětlení se pro jadernou explozi roku 1908 nabízejí?

V březnu 1964 vyslovili autoři článku ve vážném leningradském časopise Zvezda mínění, že se inteligentní bytosti s planety v souhvězdí Labuť pokoušely navázat kontakt se Zemí. Altov a Žuravlevová tvrdili, že výbuch v sibiřské tajze byl odpovědí na mohutnou erupci sopky Krakatoa v Indickém oceánu, která při výbuchu v roce 1883 vyslala do vesmíru mocný svazek elektromagnetických vln. Vzdálení nepozemšťané omylem

považovali tyto vlny za signál z vesmíru. V odpověď zamířili na Zemi příliš silný svazek laserových paprsků, který se vysoko nad Sibiří při setkání s pozemskou atmosférou změnil v hmotu.

Konstatujeme, že toto vysvětlení nemůžeme přijmout. Zdá se nám příliš fantastické.

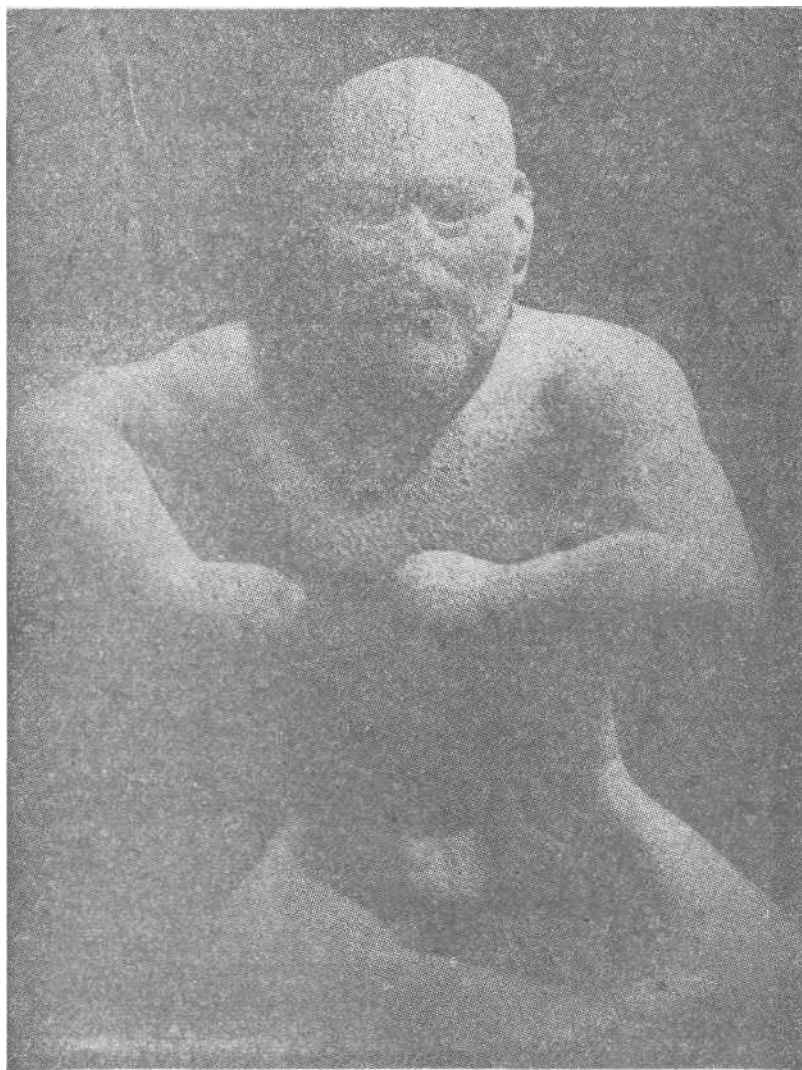

Dva příklady mayských figurálních reliéfů: podivné postavy v hlavách obou figur naléhavě připomínají tvory ve skafandru

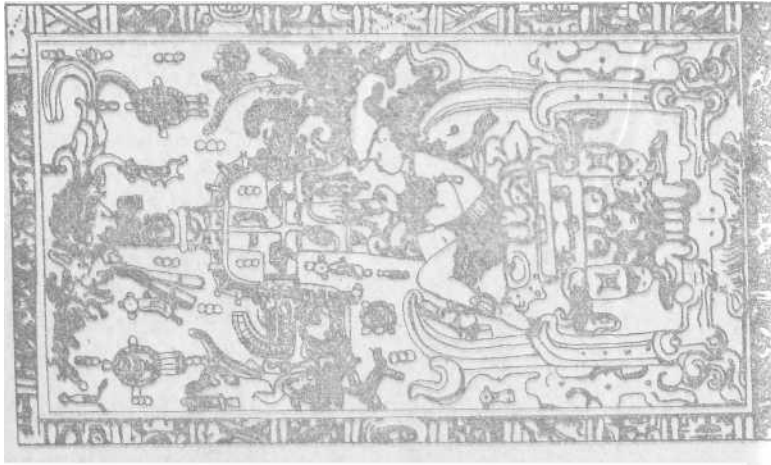

Kresba neandrtálského umělce z francouzské jeskyně u Lussacu — oblečená a obutá žena

Olmecká soška vousatého veslaře evropského typu — patrně boha Kukulkana - Quetzalcoatla

„Kosmonaut“ (snad bůh Kukumac) z Palenque

Stará bronzová soška z Nigeru, představující svrchovaně podivnou bytost. Odborníci navrhují „muže s hlavou sumce..“

Nemůžeme přijmout ani teorie, vysvětlující událost dopadem antihmoty. I kdybychom připustili, že kdesi v hlubinách vesmíru antihmota skutečně

existuje, pak by po srážce s ní nesmělo v oblasti Tunguzky zůstat zhola nic, protože setkání hmoty s antihmotou znamená vzájemné zničení, anihilaci. Kromě toho je pravděpodobnost, že by se úlomek antihmoty dostal po dlouhé pouti vesmírem až na Zemi, aniž by se dříve setkal s hmotou, velmi nepatrná.

Přikláníme se spíše k mínění těch, kteří v jaderné explozi spatřují následky havárie reaktoru nepozemské, kosmické lodi. Fantastické? Jistě — ale musí to být snad proto nemožné?

O tunguzském meteoritu vznikla celá literatura. Chceme se zmínit již jen o jediné skutečnosti: radioaktivita tajgy v okolí centra výbuchu je — ještě dnes! — dvojnásobná než kdekoli jinde. Pečlivé zkoumání stromů a letokruhů potvrdilo znatelný přírůstek radioaktivity po roce 1908.

Pokud nebude tato událost — a mnohé jiné — jednoznačně, přesně a nesporně vědecky vysvětlena, není nikdo oprávněn neodůvodněně zamítat jakékoli přípustné domněnky*³⁶.

Seznámili jsme se poměrně dobře s planetami našeho slunečního systému; „život“ v našem slova smyslu je přípustný nejvýše — a to ve velmi omezené míře — na Marsu. Člověk vytyčil teoretické hranice možností svého života a omezil jimi tzv. ekosféru. Uvnitř ní leží v našem slunečním systému jen Země, Venuše a Mars. Je ovšem třeba zdůraznit, že limitující podmínky ekosféry vycházejí z našich životních potřeb a že cizí vesmírný život naprosto nemusí být takovými potřebami vázán. Až do roku 1962, přesněji řečeno tak dlouho, dokud se sonda Mariner II nepřiblížila k Venuši až na 34 000 kilometrů, byla i Venuše považována za možné sídlo života. Podle informací vyslaných Marinerem na Zemi, nepřichází však Venuše jako nositelka života v lidském smyslu slova v úvahu.

Z rozboru zpráv Marineru II vyplývá, že povrchová teplota Venuše na straně Slunci přivrácené i na straně -odvrácené činí průměrně 430 ° C. Takové teploty nepřipouštějí výskyt volné vody — snad jen jezer roztavených kovů. Naše zamilovaná představa Venuše jako rodné sestry Země je zkrátka ta tam — byť by i přítomné uhlovodíky mohly být živnou

³⁶ Tunguzskou katastrofu a názory na ni jsem popsal při jiných příležitostech. Podotýkám jen, že podle posledních výzkumů se zdá být působení zvýšené radioaktivity kolem místa dopadu prokázáno a nesporné. Nejcitlivější přístroje umožnily nalézt izotopy s poměrně dlouhým poločasem, radiobiologové potvrdili známky růstové stimulace na letokruzích. Hypotéza o havárii meziplanetárního korábu se tedy ještě více posunula z polohy Kazancevovy vědeckofantastické povídky do sféry možností.

půdou všem možným druhům bakterií*³⁷.. Ještě před nedávným vědci tvrdili, že existence života na Marsu je nemyslitelná. Od jisté doby prohlašují, že je *sotva* myslitelná. Po úspěšném průzkumu provedeném sondou Mariner IV musíme, i když váhavé, přece jen připustit jistou pravděpodobnost životních projevů na povrchu Marsu. Jakkoli se nepřipojujeme k teoriím 0 inteligentních Mart'anech, považujeme existenci nižších životních forem za možnou. Nelze vyloučit ani dávnou mart'anskou civilizaci, ovládající před nespočetnými tisíciletími planetu. Obzvláštní pozornost si v každém případě zaslouží Marsův měsíc Fobos!

Mars má dva měsíčky — Fobos a Deimos (řecky Strach a Hrůzu). Byly známé už dávno před svým objevením americkým astronomem Asaphem Hallem roku 1877. Jan Kepler předpokládal už roku 1610, že je Mars provázen dvěma trabynty; tvrdil-li však o několik let později kapucínský mnich šírek z Rejty, že Marsovy měsíce na vlastní oči spatřil, šlo jistě o optický klam. S tehdejšími hvězdářskými přístroji bylo takové pozorování zcela vyloučeno. Fascinující je však vyprávění Jonathana Swifia z roku 1727, obsažené v jedné z Gulliverových cest, a to v „Cestě do Laputy“. Nepopisuje v něm jen oba Marsovy měsíce; udává i jejich velikost a oběžné dráhy. Ve 3. kapitole se dočítáme doslova:

„Laputští hvězdáři tráví valnou část života pozorováním nebeských těles, k čemuž používají přístrojů daleko překonávajících naše. Tato přednost jim umožňuje rozšířit oblast pozorování do vzdáleností, v Evropě netušených. Sestavili katalog 10 000 hvězd, zatímco naše největší katalogy uvádějí sotva třetinu tohoto počtu. Objevili mimo jiné i dvě menší hvězdy nebo satelity, obíhající kolem Marsu. Vnitřní je vzdálen od středu planety právě tři a zevní pět jejich průměrů. První končí svůj oběh po deseti, druhá po 21,5 hodiny, čímž se čtverce jejich oběžných drah velice přibližují trojmoci vzdálenosti od středu Marsu. To dokazuje, že jsou podrobeny stejným gravitačním zákonům, jako všechna ostatní nebeská tělesa.“

³⁷ Již několikrát jsem upozornil, že v úvahách o možnostech nepozemského života v naší sluneční soustavě zcela opomíjíme čtyři velké Jupiterovy měsíce Io, Europu, Ganymeda a Kallisto, všechny o velikosti mezi Měsícem a Merkurem a tedy asi o ploše Asie a Afriky dohromady(!). Hustota Io a Europy se blíží hustotě Měsíce. Nejdokonalejší dalekohledy hvězdárny na Pic du Midi umožňují pozorovat na povrchu těchto těles nejen „moře“, „pevniny“ a „zálivy“, ale i jakési atmosférické změny. A co hlavního: Jupiter, představující jakýsi přechod mezi hvězdou a planetou, je mohutným zdrojem záření všech vlnových délek, mj. i tepelného (a ovšem i pronikavého). Podmínky života na jeho velkých satelitech jsou tedy zcela lány, byť i by to byl život lišící se od pozemského.

Jak mohl Swift popsat Marsovy družice, objevené teprve o 150 let později? Bezpochyby jednotliví hvězdáři již před Swiftem tušili jejich existenci, avšak pouhé tušení nestačí k tak přesným údajům! Kdoví, odkud Swift čerpal své vědomosti...

Oba satelity jsou skutečně z nejmenších a zároveň nejzajímavějších v celém slunečním systému. Krouží takřka přesně v kruhových drahách nad rovníkem planety. Pokud by jejich schopnost odrážet světlo byla stejná, jako tzv. albedo našeho Měsíce, činil by průměr

Fobose 16, Deimose pouze 9 kilometrů. Kdyby to však byly obě družice umělé a odrážely proto lesklým povrchem světla více, byly by patrně daleko menší. Jsou to jediné až dosud objevené měsíce v celém slunečním systému, které rychlostí oběžného pohybu předstihují rotaci mateřské planety. Vzhledem k otáčení Marsu kolem své osy vykoná Fobos za jeden den na Marsu dva oběhy; Deimos je jen o málo rychlejší než rotace planety.

Marsovy měsíce byly marně hledány roku 1862, kdy byla vzájemná poloha Země a Marsu neobyčejně příznivá pro pozorování — 15 let později byly objeveny! Vynořila se teorie o planetoidech; někteří hvězdáři předpokládali, že Marsovy měsíce jsou pouhými troskami z vesmíru, které planeta „ulovila“. Tato domněnka však není udržitelná: oba satelity se pohybují téměř přesně v téže rovníkové rovině. Nejvýše *jeden* vesmírný zbloudilec by se snad mohl shodou okolností na takovou dráhu dostat.

Přesná měření umožnila vznik nové, moderní teorie.

Vážený americký astronom Carl Sagan a ruský vědec I. S. Šklovskij zastávají v knize „Intelligent Life in the Universe“ z roku 1966 teorii, že měsíc Fobos je umělou družicí. Po řadě měření dochází Sagan k závěru, že Fobos musí být dutý, a dutý Měsíc ovšem nemůže být přirozeného původu*³⁸.

Zvláštnosti oběžné dráhy Fobosu skutečně nelze vysvětlit jeho předpokládanou, „normální“ hmotou, zato jsou typické pro dutá tělesa. Sovětský vědec Šklovskij, vedoucí radioastronomického oddělení moskevského Šternbergova ústavu pronesl stejnou myšlenku, když zjistil u Fobosu podivná a nepřirozená zrychlování, shodné s jevy, jež pozorujeme před zánikem umělých družic.

Fantastické Saganovy a Šklovského teorie jsou dnes přijímány velmi vážně. Američané plánují vypuštění dalších kosmických sond k Marsu,

³⁸ Tímto a celou řadou dalších pozoruhodných problémů se zabývá a J. S. Šklovského Milióny cizích světů, vydaná roku 1964 v českém překladu v edici Kolumbus,

keré by měly mj. prozkoumat i Marsovy měsíce. Rusové hodlají pozorovat a měřit pohyb obou družic z několika hvězdáren.

Jestliže souhlasí názor, zastávaný proslulými vědci Západu i Východu, že Mars míval kdysi rozvinutou civilizaci, pak se vtírá otázka: proč tato civilizace už dnes neexistuje? Museli si snad inteligentní Mart'ané hledat nová sídla? Donutil je k tomu ustavičný únik kyslíku z atmosféry planet? Zavinila snad zánik civilizace kosmická katastrofa? A konečně — mohla se část Mart'anů zachránit na sousedních planetách? Ve své knize „Worlds in Collision“, která je ještě dnes živě diskutována v odborných kruzích, nadhodil r. 1950 dr. Em. Velikovský, že se kdysi s Marsem srazila obrovská kometa. Z této srážky se zrodila Venuše. Jeho teorie by mohla být, jak tvrdil, ověřena zjištěním, že Venuše má vysokou povrchovou teplotu, mračna se značným obsahem uhlovodíku a anomální rotaci. Vyhodnocení dat, odeslaných Marinerem II, souhlasí s Velikovského teorií: Venuše je opravdu jediná planeta, otáčející se „pozpátku“. a na rozdíl od Merkuru, Země, Marsu, Jupitera, Saturnu, Uranu či Neptuna se neřídí pravidly hry našeho slunečního systému...

Smíme-li však uvažovat o kosmické katastrofě, ničící civilizaci na Marsu, pak jsme opět obohatili svůj podkladový materiál pro teorii o návštěvě z vesmíru, kterou naše Země v nejstarším dávnověku přivítala. Utopií nebo, chcete-li spekulativní možností je pak myšlenka, že se tehdy na Zemi zachránila skupina mart'anských obrů. Založili na Zemi s tehdy žijícími polointeligentními bytostmi kulturu člověka, *homo sapiens*. Vzhledem k menší přitažlivosti Marsu lze opravdu předpokládat, že Mart'ané byli urostlejší a vyšší než pozemšťané. Je-li v této spekulaci zrnko pravdy, našli bychom konečně obry, kteří přišli z hvězd, uměli pohybovat obrovskými kamennými bloky, naučili lidstvo až dosud neznámým uměním — a vymřeli...

Ještě nikdy jsme nevěděli tak málo o tak mnohém, jako dnes, Jsme však jisti, že téma „člověk a inteligentní nepozemšťané“ zůstane na pořádku výzkumů tak dlouho, dokud nenalezneme rozluštění všech řešitelných hádanek.

11. kapitola

VESMÍRNÉ SIGNÁLY? - SPOJENÍ RYCHLEJŠÍ SVĚTLA? - PODIVNÝ PŘÍPAD CAYCE - ROVNICE Z GREEN BANK - ZNALCI SE VĚNUJÍ EXOBIOLOGII - NA ČEM PRACUJE NASA? - ROZHOVOR S WERNHEREM VON BRAUNEM

Časně ráno 8. dubna 1960 (byly teprve čtyři hodiny) počal v osamělém údolí Západní Virginie zajímavý pokus: velký, pětasmdesátistopový radioteleskop hvězdárny v Green Bank byl namířen ke hvězdě Tau-Velryby, vzdálené od nás 11,8 světelných let. Vedoucí projektu, mladý americký hvězdář dr. Frank Drake, požívající jako vědec znamenité pověsti, se pokusil zapojit do rozhlasových okruhů nepozemšťanů, aby zachytil jejich signály z vesmíru. První řada pokusů, jež vešla do dějin astronomie pod jménem Projekt OZMA, trvala 150 hodin — a skončila neúspěchem. Pokus nebyl ukončen pro nevíru jednoho z členů vědeckého týmu o existenci mimozemských rádiových vysílačů, ale po zjištění, že dosud nemáme technické prostředky, jejichž citlivost by umožňovala dosáhnout cíle.

OZMA však nezůstane posledním pokusem svého druhu. Možná, že bude radioteleskop napříště umístěn na Měsíci, odkud bude bez rušení pozemskými zdroji prohledávat nezměřitelné mezihvězdné prostory.

Musíme si však položit otázku, zda má vůbec hledání cizích signálů pro náš průzkum vesmíru smysl a zda by nebylo účelnější signály do vesmíru naopak vysílat.

Nemůžeme ovšem očekávat, že nepozemšťané čirou náhodou rozumějí rusky, španělsky nebo anglicky a že nedočkavě čekají, až je konečně zavoláme... Jak se zdá, zbývají tři možnosti, jak se ohlásit: matematickými symboly, laserovými paprsky nebo obrazy. Nejvíce se spoléhá na první variantu — k vlastnímu provedení by však bylo třeba zjistit intergalaktické vlnové délky, které by měly naději být přijímány po celém vesmíru. Takovou frekvencí se zdá být 1420 megahertzů, totiž vlnová délka neutrálního vodíku, emitovaná při srážkách vodíkových atomů v mezihvězdném plynu, Protože vodík je všudypřítomným prvkem, měla by být tato vlnová délka obecně známou všude ve vesmíru. Kromě toho leží frekvence 1420 Mgh mimo přehlušující šum zmatku pozemských vysílačů. Možnosti omylů a rušivých faktorů by byly omezeny na nejmenší míru.

Takto by bylo možné vysílat do vesmíru radiové signály s jistotou, že je cizí nepozemšťané — pokud ovšem existují — zachytí.

Velmi zajímavá je v této souvislosti zpráva 51. čísla časopisu Zeit z 22. 12. 1967. Pod nadpisem „Na Měsíci se bude blýskat“ autor článku píše: „Vzdálenost Měsíce od Země je sice známa s přesností několika stovek metrů — ale ani s tím se hvězdáři nehodlají spokojit. Proto mají kosmonauti již při prvním letu dopravit na Měsíc zrcadla, sestavené ze tří navzájem kolmých odrazných rovin — podobných napr. koutu místnosti — a vracející odražené světlo zpět ke zdroji. Tento systém zrcadel bude ze Země osvětlován záblesky laseru, trvajících pouhou stomilióntinu vteřiny. Laseru bude předřazen dalekohled o průměru zrcadla 1,50 m, světlo, odražené zrcadly na Měsíci, bude opět týmž dalekohledem přijato a odraženo k fotonásobiči.

Ze známé rychlosti světla a z času, který bude laserový blesk potřebovat k cestě tam a zpět, bude možné vypočítat vzdálenost Měsíce s přesností na jeden až jeden a půl metru.“

Stejného způsobu by bylo však možné použít také pro spojení s námi!

Odedávna putují radiové vlny vesmírem. Což není možné, je-li naše hypotéza správná, že se nepozemšťané již ohlásili? Tak například na podzim roku 1964 pojednou vzrostla zářivost CTA-102; ruští hvězdáři sdělili, že snad zachytili signály mimozemské super-civilizace. Rádiová hvězda CTA-102 je v katalozích Californian Institute of Technology and Astronomy vedena pod číslem 102 — odtud zkratka.

Sovětský astronom vysvětlil 13. dubna 1965 v posluchárně Šternbergova ústavu v Moskvě: „Koncem září a začátkem října 1964 zářivá energie CTA-102 na krátký čas nápadně zesílila — pak opět poklesla. Zjistili jsme to a čekali jsme. Koncem roku náhle intenzita záření téhož zdroje pojednou vzrostla — právě 100 dnů po prvním vrcholu dosáhla druhého maxima.“ Jeho představený, profesor Šklovskij, doplnil výklad poznámkou, že takové kolísání radiové emise je velice nezvyklé.

Holandský astrofyzik Maarten Schmidt zatím přesným měřením zjistil, že CTA-102 musí být od Země vzdálena asi 10 miliard světelných let. Znamená to tedy, že by radiové vlny, pokud by pocházely od inteligentních bytostí, byly vyslány před 10 miliardami let. Tehdy však — podle dnešních výzkumů — naše planeta ještě vůbec neexistovala. Tento poznatek málem smrtelně postihl všechno další pátrání po nepozemšťanech...

Kdyby však hledání života ve vesmíru nemělo vyhlídky, sotva by ruští a američtí astrofyzikové, pracovníci anglického Jodrell-Banku u Manchesteru a němečtí hvězdáři se svými obrovskými směrovými anténami ve Stockertu poblíže Bonnu soustředili pozornost a zaměřili bádání na tzv. rádiové hvězdy a

quasary, Hvězdy Epsilon Eridana a Tau-Velryby jsou od nás vzdáleny 10,2 a 11,8 světelných let. Signály, určené těmto „sousedům“ by tedy putovaly vesmírem asi 11 let a odpověď by nás mohla dosáhnout za 22 let. Rádiové spojení se vzdálenějšími hvězdami vyžaduje ovšem přiměřeně delší čas. Pro styky s civilizacemi, vzdálenými řádově milióny světelných let, se rádiové vlny naprosto nehodí. Jsou však rádiové vlny jediným technickým prostředkem, s nímž můžeme takové pokusy podnikat?

Mohli bychom na sebe například upozornit opticky. Silný paprsek laseru, namířený k Marsu nebo k Jupiteru, by určitě nezůstal nezapovzrušen místními inteligentními obyvateli — jsou-li tam ovšem jací (na vysvětlenou: LASER je zkratkou pro Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation, což přeloženo do srozumitelné češtiny znamená zesílení světla podněceným vysíláním záření, zkratka zesilovač světelného vlnění).

Jinou, poněkud fantasticky znějící možností je obdělat obrovské plochy půdy tak, aby vznikly velmi výrazné barevné kontrasty, vytvářející zároveň obecně platný geometrický nebo matematický symbol. Odvážná, ale bezpochyby proveditelná myšlenka: obrovský rovnostranný trojúhelník se stranami o délce 1000 km by byl osázen brambory a v něm vepsaný kruh oset pšenicí. Každého léta by se vepsaný žlutý kruh výrazně odrážel od zeleného rovnostranného trojúhelníku. Byl by to ke všemu pokus užitečný a výnosný. Jestliže existují nepozemšťané, které hledáme a kteří hledají nás, přesvědčilo by je objevení kruhu a trojúhelníku, že tyto tvary určitě nejsou pouhým rozmarem přírody... Jak řečeno, je to jen jedna z možností. Kdosi navrhl řetězcy majáků, vrhající kužele světla kolmo vzhůru a společně vytvářejí obraz modelu atomu... Návrhy, projekty...

Všechny vycházejí z předpokladu, že kdosi naši planetu pozoruje. Není snad zmíněnými omezenými prostředky řešení problém od samého počátku chybné?

Jsme velmi skeptičtí ke všemu okultnímu a jsme spíše protivníky než příznivci „tajných věd“, přesto se však nevyhneme úvahám dnes již na širší vědecké základně dokázaných, ale dosud nevysvětlitelných fyzikálních jevech — především o nevysvětlitelném přenosu myšlenek mezi inteligentními mozky.

Parapsychologická oddělení mnoha významných universit zkoumají exaktními metodami zatím neprobádané jevy jako jasnovidectví, předtuchy, přenos myšlenek atd. Při těchto výzkumech oddělují a rázně vylučují všechny vykřičené historky o existenci duchů a strašidel, ať už vděčí za svůj vznik okultismu nebo náboženskému blouznění. Zkoumány jsou pouze ty projevy, jež se ukázaly jakž takž zralé pro laboratorní výzkum.

Jednotlivá i hromadná vyšetření například dokázala existenci přenosu myšlenek. V této donedávna zakázané oblasti bádání jsme urazili významný kus cesty.

V srpnu 1959 skončil pokus na Nautilu. Dokázal nejen možnost přenosu myšlenek, ale i pozoruhodnou skutečnost, že spojení mezi dvěma lidskými mozky může být silnější a účinnější než spojení rádiovými vlnami. Jak vypadal pokus samotný?

Ponorka Nautilus se ponořila ve vzdálenosti několika tisíc kilometrů od „vysílače myšlenek“ do hloubky několika set metrů. Veškeré rádiové spojení bylo přerušeno; dodnes se totiž nepodařilo proniknout rádiovými vlnami do mořských hlubin. Navzdory tomu telepatické spojení mezi panem X. a panem Y. fungovalo.

Člověku se po takových vědeckých testech vnucuje otázka, čeho všeho je vlastně lidský mozek schopen! Může vysílat myšlenky nad-světelnými rychlostmi? Případ Cayce, přetřásaný ve vědecké literatuře, takovou domněnku připouští.

Edgar Cayce, prostý selský synek z Kentucky, neměl ani tušení, jaké fantastické schopnosti jsou skryty v jeho hlavě. Ačkoli zemřel 5. ledna 1945, zabývají se ještě dnes lékaři a psychologové vyhodnocováním záznamů z jeho pokusů. Přísná American Medical Association dokonce svolila, aby se Edgar Cayce zúčastňoval konzultací, ačkoli nebyl lékařem.

Edgar Cayce v raném mládí onemocněl; svíraly ho křeče, stravovala horečka, upadl do komatu. Zatímco se lékaři marně snažili přivést chlapce k vědomí, počal Edgar pojednou hlasitě a zřetelně hovořit: vysvětlil příčinu své nemoci, jmenoval několik potřebných léků a vypočítal ingredience masti, jíž musí být potírána jeho páteř. Lékaři i rodinní příslušníci oněměli údivem — neměli tušení, kde se v chlapci vzaly tyto vědomosti a kde se naučil zcela neznámým

výrazům. Protože případ vypadal beznadějně, byl ošetřován podle vlastních pokynů. Po použití těchto léků se zakrátko uzdravil.

Příhoda nezůstala utajena. Protože Edgar mluvil v komatu, objevily se návrhy, aby byl hypnotizován a aby z něho byly tímto způsobem „vylákány“ léčitelské rády. Edgar rázně odmítl. Teprve když onemocněl jeho přítel, nadiktoval — a to s použitím latinských výrazů, které jaktěživ nečetl ani neslyšel — dokonalý předpis. Za týden byl přítel zdrav jako ryba.

První případ byl jako nesporná, ale vědecky nevýznamná senzace brzy zapomenut. Druhý případ však již přiměl Medical Association k vytvoření komise. V případě, že by se něco podobného opakovalo, měla všechny podrobnosti protokolárně zachytit. Ve spánku Cayce zřejmě získával znalosti a schopnosti, jakými bývá za obvyklých okolností obdařeno pouze

lékařské konsilium.

Jednou „předepsal“ Edgar velmi zámožnému pacientovi lék, který nebyl nikde k sehnání. Nemocný uveřejnil několik inzerátů v nejčtenějších a mezinárodně rozšířených listech. Z Paříže (!) mu odpověděl jakýsi mladý lékař, že jeho Otec před léty sice takový lék vyráběl, že však výroba byla už dávno zastavena. Složení léku přesně odpovídalo podrobným údajům Edgara Cayce...

Jindy opět „předepsal“ Edgar jakýsi lék a zároveň jmenoval adresu laboratoře ve vzdáleném městě. Telefonickým dotazem bylo zjištěno, že preparát byl právě čerstvě vyvinut, že bylo sice určeno jeho chemické složení, že se však pro něj hledá stále vhodné jméno a že dosud není na trhu...

Komise odborných lékařů rozhodně nebyla nakloněna víře v telepatii. Prováděla své zkoumání věcně a střízlivě, zjišťovala, co vidí a slyší — s vědomím, že Edgar neměl lékařskou knihu jaktěživ v ruce.

Ze všech stran a nemocnými z celého světa obléhaný Edgar udílel dvě konzultace denně, vždy v přítomnosti lékařů a vždy zdarma, bez honoráře. Jeho diagnózy a terapeutické předpisy byly přesné — jakmile se však probudil z transu, nevěděl zhola nic o tom, co říkal. Když se ho příslušníci komise ptali, jak vlastně dochází ke svým diagnózám, odpověděl domněnkou, že se patrně může spojit s kterýmkoli mozkiem a získat od něho informace nutné pro stanovení diagnózy. A protože mozek nemocného přesně ví, co tělu schází, je všechno vlastně docela prosté; dotáže se mozku nemocného a po-tom někde ve světě vyhledá mozek, který mu již poradí, co dělat. On sám, mínil Edgar, je jenom částí všech spojených mozků...

Nestvůrná myšlenka! Převedena do světa techniky by vypadala asi takto: v New Yorku je obrovitý samočinný počítač „krmen všemi dostupnými fyzikálními daty. Ať se kdokoli a odkudkoli ptá, odpovídá ve zlomcích vteřiny. Jiný počítač v Curychu shromažďuje veškeré lékařské vědomosti. Počítač v Moskvě je přecpán biologickými údaji, jiný v Káhiře ovládá bez jediné mezery hvězdářství... Zkrátka: v rozličných světových centrech je všechno lidské vědění, rozříděné podle oborů, uloženo do paměti elektronických počítačů strojů. Vzhledem k bezdrátovému spojení se káhirský počítač, požádaný o lékařskou radu, v setině vteřiny poradí s počítačem v Curychu...

Takovému zcela dosažitelnému a technicky proveditelnému sériovému zapojení zřejmě odpovídala funkce mozku Edgara Cayce.

Budiž zde uvedena fantastická, odvážná myšlenka; což kdyby všechny (nebo alespoň nejvyvinutější) lidské mozky disponovaly neznámými

formami energie a byly schopny vstoupit ve styk se všemi bytostmi? Víme velice málo o funkcích a možnostech lidského mozku; je však známo, že v mozku zdravého člověka pracuje jen desetina mozkové kůry. Čím se zabývá zbylých devět desetin? Je vědecky dokázáno, že lidé překonali i nevyléčitelné nemoci silou vůle. Snad právě proto, že díky nám dosud neznámému „zařazení rychlosti“ začala fungovat další jedna nebo dvě desetiny mozkové kůry?

Připustíme-li krkolomnou domněnku, že právě v mozku působí nejúčinnější formy energie, mohl by být silný duševní podnět vnímán všude. Jestliže se vědě podaří tuto divokou myšlenku dokázat, pak není vyloučeno, že všechny rozumné bytosti ve vesmíru náleží těžce, dosud neznámé nadřazené struktuře.

Pokusme se o názorné srovnání.

Jestliže do nádrže s miliardami bakterií vyšleme z kteréhokoli místa silný elektrický impuls, pocítí ho všechny bakterie současně a bez ohledu na druh a místo, kde se právě nalézají.

Víme, že toto přirovnání kulhá, protože elektřina je známou formou energie a ke všemu je vázána rychlostí světla. Máme však na mysli jiný druh energie, všude a současně přítomný a citelný. Tušíme tuto dosud nepopsanou formu energie a věříme, že jednou vysvětlí mnohé dnes nepochopitelné.

Freska v srbském klášteře, zpodobující Krista a další postavy v raketách a létajících strojích

Další freska ze srbského kláštera

Uved'me, abychom naší krkolomné myšlenky dodali alespoň nádech pravděpodobnosti, zprávu o pokusu konaném 29. a 30. května 1965. Svým rozsahem i obsahem byl ojedinělý. Tehdy se v témž čase, ba dokonce v téže vteřině soustředilo 1008 osob na obrazce věty a skupiny symbolů, které byly díky tomu soustředěnou silou' „vyslány" do vesmíru/Hromadný pokus sám o sobě není podivný

— podivné jsou jeho výsledky. Osoby, které se jako přijímající zúčastnily pokusu, se navzájem vůbec neznaly, žily navzájem vzdáleny stovky kilometrů. Na předtištěných formulářích však přesto napr. odpovědělo 2,7 % účastníků, že viděli obraz modelu atomu. Vzhledem k tomu, že domluva mezi „pokusnými králíky" byla zcela vyloučena, zdá se být 2,7 % totožného „myšlenkového obrazu překvapujícím výsledkem. Telepatie? Hokuspokus? Náhoda? Připus'tme, že to vše připomíná nejspíše námět pro science-fiction

— ale pokus, organizovaný vědci, se opravdu konal. Kdo je ochoten uvěřit, že jsme již dnes na samém konci poznatků?

Právě tak málo vysvětlitelné je zjištění skupiny fyziků Princetonske university, kteří při zkoumání rozpadu elektricky neutrálního K-mezonu došli k závěru, jenž by měl být teoreticky vyloučen protože je v rozporu s dávno prokázaným principem časové invariance podle něhož mohou probíhat proměny elementárních částic oběma směry.

A ještě jeden vzorný příklad: Einsteinova teorie relativity znamená mj., že hmota a energie jsou jen rozličnými formami téhož jevu ($E = mc^2$). Hmota může být zkrátka vytvořena doslova z ničeho, jestliže například vrháme paprsek mocné energie do blízkosti jádra atomu těžkého prvku. Vlnění je pohlceno mocným elektrickým polem atomového jádra a místo něho vznikne jeden elektron a jeden pozitron. Zářivá energie se proměnila v hmotu o hmotnosti dvou elektronů. Pro vědecky neškolený rozum se zdá být takový proces nepochopitelný a paradoxní, opravdu však k němu právě tak dochází. Není ostudou nestačit Einsteinovým myšlenkám; jeden z významných vědců nazval Einsteina „Velkým Osamělým“, protože se o své teorii mohl zasvěceně pobavit nejlépe s tuctem současníků

Po tomto výletu do dosud neprozkoumaných oblastí přenosu myšlenek a do funkcí lidského mozku se opět vraťme do současnosti

Není už tajemstvím, že se v listopadu roku 1961 setkali na tajné konferenci v National Radio Astronomy Observatory v Green Bank jedenáct vynikajících vědeckých osobností. Tématem konference byla otázka existence mimozemských inteligentních bytostí. Vědci — mezi nimi dr. Giuseppe Cocconi, dr. Su-šu-Thuang, dr. Philip Morrison, dr. Frank Drake, dr. Otto Struve, dr. Carl Sagan i nositel Nobelovy ceny Melvin Calvin — se na závěr konference shodli na tzv. „rovnici z Green Bank“. Podle tohoto vzorce je v současné době pouze v naší Galaxii až 50 miliardů rozličných civilizací, které se buď samy aktivně snaží navázat kontakt se sousedy nebo alespoň čekají na znamení z ostatních planet.

Autoři rovnice z Green Bank, nepřihlížejí jen ke všem okolnostem, přicházejícím v úvahu; dosazují nadto za každý člen rovnice dvě alternativní numerické hodnoty — jednu, považovanou podle dnešních poznatků za spolehlivý průměr o druhou, myslitelně nejmenší.

$N = R_+ f_p n_e n_f f_i f_c L$ Přičemž

R_+ = průměrný počet ročně vznikajících hvězd, podobných našemu Slunci,

f_p — podíl z těchto hvězd, u něhož očekáváme planetární systém, n_e — průměrný počet planet, pohybujících se v ekosféře své hvězdy a majících tedy podle lidských měřítek dostatečné předpoklady ke vzniku a vývoji života,

f_l — podíl z těchto planet, na nichž se život skutečně vyvinul, f_i — podíl z předchozích oživených planet, na nichž se v průběhu stabilní fáze („života“) mateřské hvězdy podařilo rozvinout populace inteligentních bytostí,

f_c — podíl planet, obydlených inteligentními bytostmi, jejichž obyvatelé vytvořili technicky rozvinutou civilizaci, a konečně

L — životnost civilizace, neboť jen dvě velmi dlouho existující civilizace mají při obrovských vesmírných vzdálenostech naději na setkání.

Jestliže za všechny členy rovnice dosadíme absolutně nejnižší hodnoty, pak

$N = 40$ Jestliže, naopak dosadíme střízlivé maximální hodnoty, pak
i $N = 50\,000\,000$.

Tato fantastická „rovnice z Green Bank“ tedy vypočítává i v nejnepříznivějším případě čtyřicet planetárních osídlení, usilujících v naší Mléčné dráze o navázání styků. Nejedváznější výpočet připouští padesát miliónů nepozemských civilizací, očekávajících signály z vesmíru. Úvahy, vzešlé z Green Bank nejsou snad založeny na okamžitém stavu. Opírají se o počet hvězd naší Galaxie od jejího samého počátku. Přijmeme-li tedy rovnici mozkového trustu vědců, pak přijímáme i možnost, že se již před stotisíci léty vyvíjely technicky dokonalejší civilizace, nežli je dnes naše — což opět podporuje teorii o návštěvě vesmírných „bohů“ v nejdávnější minulosti. Americký astrobiolog dr. Sagan ujišťuje, že i pouhé statistické výpočty připouštějí možnost návštěvy naší Země nepozemšťany nejméně jednou v průběhu své existence. V každém dohadu, v každé úvaze se může skrývat fantazie a zbožné přání. Vzorec z Green Bank nabízí možnost určit počet hvězd, na nichž je možný život...

Uznání se dožaduje nový vědní obor, takzvaná exobiologie — a nové obory si odjakživa jen obtížně zjednávají uznání. Exobiologie by byla určitě ještě v horší situaci, kdyby už dnes uznané osobnosti nevěnovaly své vědecké práce právě tomuto oboru bádání, obracejícímu pozornost k mimozemskému životu. Co může být lepším důkazem vážnosti nové disciplíny než soubor jmen těch, kdo se k ní hlásí: dr. Freeman Quimby (šéf exobiologického programu NASA), dr. Ira Blei (NASA), dr. Joshua Lederberg (NASA), dr. L. O. Smith (NASA), dr. R. E. Kaj (NASA), dr. Richard Young (NASA), dr. H. S. Brown (California Institute of Technology), dr. Edward Purcell (mj. profesor fyziky na Harvardově universitě), dr. R. N. Bracewells (Rádio Astronomy Institute Standford), dr. Townes (nositel Nobelovy ceny za fyziku 1964), dr. I. S. Šklovskij (Šternbergův ústav Moskva), dr. N. S. Kardašev (šternbergův ústav), sir Bernard Lovell (Jodrell Bank), dr. Wernher von Braun (šéf raketového programu USA Saturn), prof. dr. H. Oberth, prof. dr. E. Stuh-linger, prof. dr. E. Sanger, a mnozí další.

Několik jmen zastupuje tisíce exobiologů celého světa. Záležitostí těchto mužů je kácet modly a strhnout zdi letargie, až dosud obklopující vědecké pustiny popsané v této knize. Exobiologie je — navzdory všemu — zde, a jednoho krásného dne se může stát nejzajímavějším a

nejdůležitějším vědním oborem vůbec. Kdo však může dokázat existenci života ve vesmíru dříve, než do něho vstoupíme? Známe statistiky a výpočty, rozhodně přitakávající existenci nepozemského života. Známe důkazy o výskytu bakterií a spor v kosmickém prostoru. Začalo hledání cizích, nepozemských inteligencí; zatím však nepřineslo měřitelné, očividné a přesvědčivé výsledky. Potřebujeme doklady pro své teorie — potřebujeme důkazy předpokladů, ještě dnes odmítaných jako utopie. NASA má již vypracovaný úplný badatelský program, jímž chce prokázat existenci života ve vesmíru. Osm rozličných druhů sond, všechny stejně originální jako složité, má přinést důkazy o životě na sesterských planetách slunečního systému: Jsou to

Optical Rotary Dispersion Profiles, The Multivator,
The Vidicon Microscope,
The J-Band Life Detector,
The Radioisotope Biochemical Probe, The Mass Spectrometer,
The Wolf Trap a
The Ultraviolet Spectrophotometer.

Několik slov na vysvětlení, co se skrývá pod těmito laikům nic neříkajícími technickými názvy.

„Optical Rotary Dispersion Profiles“ se jmenuje laboratorní sonda s pohyblivým reflektorem. Po přistání na planetě počne světelný zdroj zářit a vyhledávat molekuly, které jsou předpokladem existence života. Jednou z těchto molekul je velká, spirálová molekula DNK (desoxyribonukleinové kyseliny), složená z dusíkatých látek, cukru a kyseliny fosforečné. Polarizované světlo, dopadající na takovou molekulu, je odchýleno, protože dusíkatá báze adeninu ve spojení s cukrem je opticky aktivní. Jakmile při „prohlídce“ molekuly DNK narazí paprsek na opticky aktivní složky cukru s adeninem — a to se nezbytně stane — vyšle sonda automaticky k Zemi signál o nalezení důkazu života.

„Multivator“ je asi 500 gramů těžká sonda, jež pro raketu nepředstavuje žádný zvláštní náklad. V blízkosti planety je odhozena. Tato miniaturní laboratoř je schopna provést až 15 rozličných průzkumů a jejich výsledky odeslat na Zemi.

Sonda, nazývaná úředně „Radioisotope Biochemical Probe“, známější však pod přezdívkou „Gulliver“, má měkce přistát na po-

vrchu planety a vzápětí vymrští rozličnými směry tři lepkavé, patnáct metrů dlouhé šňůry. Po několika minutách jsou šňůry automaticky vtaženy zpět do sondy a s nimi vše, co na nich ulpělo: prach, mikroorganismy nebo jakékoli organické látky. To vše je pak ponořeno do živného roztoku, jehož část je obohacena radioaktivním izotopem uhlíku C14. „Přitažené“

organismy musí při své látkové výměně produkovat kysličník uhličitý, CC_2 . Tento kysličník uhličitý je pak celkem snadno z živné tekutiny odloučen a přiveden k detektoru, počítajícímu podle průchodu radioaktivních atomů uhlíku množství plynu a hlásícímu zjištěné výsledky Zemi.

Naposledy popíšeme alespoň ještě jeden přístroj, určený hledání nepozemského života — tzv. Wolf Trap čili vlčí past. Původně se tato minilaboratoř na přání vynálezce jmenovala „Bug-Detector“, spolupracovníci ji však pokřtili Wolf Trap, protože se šéf a autor jmenuje prof. Wolf Wishniac...

Také vlčí past má měkce přistát na povrchu cílové planety. Ihned po přistání vysune evakuovanou trubici s velmi křehkou špičkou. Jakmile se hrot dotkne půdy, roztrhne se a vzorek půdy je nasán do vzduchoprázdňé trubice. Sonda obsahuje rozličné sterilizované živné půdy, zaručující rychlý růst kolonií nejrůznějších druhů bakterií. Rozmnožené bakterie zakalí živnou tekutinu a kromě toho změni její hodnoty PH (kyselost nebo zásaditost). Obě změny lze snadno a bezpečně změřit — zakalení světelným paprskem a foto-článkem, změny kyselosti elektrickým indikátorem. Výsledky pak dovolí usoudit na existenci a druh života na planetě.

V rámci programu NASA a koordinovaných výzkumů ke zjištění a průzkumu mimozemského života jsou vydávány milióny dolarů. První biosondy mají být vyslány k Marsu. Za předními hlídkami, minilaboratořemi, bude bezpochyby brzy následovat člověk. Odpovědní činitelé NASA jsou přesvědčeni, že nejpozději 23. září 1986 přistanou první kosmonaute na Marsu. Přesné datování má svůj důvod: rok 1986 bude rokem malé sluneční aktivity, rokem klidného Slunce. Dr. W. von Braun zastává názor, že se přistání na Marsu může uskutečnit už roku 1982. Mužům NASA nechybějí technické předpoklady, jen dostatečně velkorysé uvolnění prostředků americkým Kongresem. Kromě všech běžných výdajů jsou dva trvalí požirači peněz, vietnamská válka a kosmický program, i pro nejbohatší národ světa velkým zatížením... Jízdní řád pro cestu na Mars je tedy hotov. Také kosmická loď je zkonstruována — zbývá ji „jen“ postavit. Její model zdobí psací stůl mimořádného muže v Huntsvillu (Alabama) — prof. dr. Ernsta St'uhlingera, ředitele „Research Project Laboratory“, náležející huntsvillskému „George Marshall Space Flight Center“, Ve svých laboratořích zaměstnává více než stovku vědeckých pracovníků. Dějí se zde pokusy s plazmovou, nukleární a termonukleární fyzikou. Kromě toho se vědci zabývají základními výzkumy ve službách projektů daleké budoucnosti. Výzkum elektrického pohonu raket budoucnosti je provždy spojen se jménem dr. Stuhlingera, konstruktéra kosmické lodi pro cestu k

Marsu, která ještě v tomto století ponese lidskou posádku k Rudé planetě.

Dr. Stuhlinger byl spolu se svým přítelem Wernherem von Braunem brzy po druhé světové válce převezen do USA; oba nejprve stavěli ve Fort Bliss rakety pro letectvo Spojených států. Po vypuknutí korejského konfliktu přesídlili oba raketoví pionýři doprovázeni 162 krajany, do Huntsvillu, aby tam vydupali ze země projekt, jaký tehdy ještě ani velikášská Amerika nezažila.

Huntsville bývalo malým, nudným hnízdem na úpatí Appalačských hor. Se vpádem mužů zabývajících se raketami se bavlnářské městečko změnilo v cirkus: továrny, zkušební rampy, laboratoře, obrovské hangáry a kanceláře z vlnitého plechu vyrůstaly v několika málo letech tempem, které bralo obyvatelům dech. Dnes má Huntsville 150000 obyvatel, procitlo ze spánku a Huntsvillané vášnivě fandí všemu, co zavání vesmírem. Když na zkušební rampě zaduněla první raketa Redstone, uteklo mnoho zděšených obyvatel do sklepů. Je-li dnes zkoušena raketa Saturn, burácející tak, jako kdyby měl v nejbližším okamžiku nastat konec světa, nikdo se o to nijak zvlášť nestará. Huntsvillané nosí neustále chrániče do uší asi jako páni z londýnské City deštníky. Říkají svému městu krátce „Rocket-City“ a zdráhá-li se Kongres povolit vyžadované miliardy, stávají se zlými a útočnými. Huntsvillané mají nejlepší důvody být pyšnými na své „Germans“ a na NASA — vždyť se právě jejich město stalo největším střediskem NASA. Zde byly zkonstruovány rakety, jež se staly světovou senzací, od malé Redstone až ke gigantickému Saturnu V.

Až dosud investovaly USA okrouhle 100 miliard marek do měsíčního programu. Bylo objednáno patnáct raket Saturn V — za 540 000 000 marek. Před startem jsou jejich nádrže naplněny čtyřmi milióny litrů vysoce výbušné pohonné směsi, která vyvine tah 150 000 000 k. Gigant váží téměř 3000 tun. V Huntsvillu pracuje pod vedením Wernhera von Brauna asi 7000 techniků, inženýrů a vědců příbuzných oborů k velkému cíli dobytí vesmíru. V celém kosmickém programu USA bylo roku 1967 zapojeno asi 300 000 vědců a pomocných sil všeho druhu. Více než 20 000 průmyslových podniků se podílí na největší výzkumné akci dějin.

Rakouský vědec dr. Pscherra mi při jedné z návštěv v Huntsvillu prozradil, že výzkumné skupiny musí co chvíli vyvíjet nové „mezičlánky“, které dosud nikdo na světě nevyrobí a nenabízí.

„Jen se podívejte!“ řekl a ukázal mi velký válec, v němž to bzučelo a brumlalo. „Tady provádíme pokusy s mazáním ve vysokém vakuu. Věřil byste, že nemůžeme používat ani jedno jediné z prodejných mazadel? Všechny ve vesmíru dokonale ztrácejí mazací schopnost. S mazadly, která jsou k dispozici, by se i nejjednodušší elektromotor po půlhodinovém

provozu ve vzduchoprázdnu zadřel. Co nám zbývá jiného, než objevit mazadlo, které se nezadře ani ve vakuu...?"

Z další místnosti se ozývalo děšivé skřípání a sténání. Dva ohromné, pevně do podlahy zapuštěné svěráky se pokoušely roztrhnout deset centimetrů silnou kovovou desku.

„Také tuhle řadu pokusů bychom si milerádi odpustili," prohlásil dr. Pscherra, „ale zkušenosti nás poučily, že nabízené slitiny neodpovídající nárokům kosmického prostoru. Musíme tedy volky nevolky nalézt nové, vyhovující našim požadavkům. Proto ty trhací zkoušky a zkoušky únavnosti materiálu za všech možných a myslitelných situací v kosmu. Musíme dokonce vyvíjet i nové techniky sváření. Sváry podrobujeme zkouškám chladem, žářem, ořesy, tahem a tlakem, abychom zjistili meze jejich spolehlivosti."

Naše průvodkyně se podívala na hodinky. Také dr. Pscherra se podíval na hodinky. Všichni se tu dívají na hodinky. Lidé NASA si to už patrně ani neuvědomují; návštěvník je zprvu zvědavě pozoruje, ale záhy si zvykne i on, že pohled na hodinky je typickým gestem mužů NASA na mysu Kennedy, v Houstonu, v Huntsvillu. Zdá se, jako by stále počítali s sebou... čtyři... tři... dvě... jedna... NULA!

Jízdy a pochody nekonečnými halami, chodníky a vraty nás pomnohých kontrolách přivedly i k jakémusi panu Paulimu. Pochází též z německy mluvící části Evropy a pracuje v NASA již třináct let. Na hlavu mi byla nasazena bílá přilba se znakem NASA a pan Pauli mne odvedl k pokusné rampě rakety Saturn V. Pod skromným názvem „zkušební rampa" se ve skutečnosti skrývá betonový kolos vážící několik set tun, vysoký několik poschodí, s jeřáby a výtahy, obklopený visutými plošinami a přeplněný zmatenou sítí celých kilometrů kabelů. Po zažehnutí trysek tropí Saturn V hřmot slyšitelný ještě ve vzdálenosti dvaceti kilometrů. Stanoviště, zakotvené hluboko ve skále a v betonu, se při takových zkouškách zvedne až o osm centimetrů ze základů, zatímco chladicí pumpy prohánějí za vteřinu propustěmi 1 1/2 miliónu litrů vody. Pouze pro chlazení při pokusech na zkušební rampě musela být vybudována čerpadla, schopná docela snadno zásobovat pitnou vodou velkoměsto velikosti Düsseldorfu. Jedna jediná zkouška motorů stojí téměř 5 miliónů marek! Vesmír není levně k maní...

Huntsville je jedno z osmnácti středisek NASA. Uvádíme jejich úplný seznam. Zaslouží si zapamatování — snad budou tato místa jednou i nástupišti pro odlety do vesmíru:

Armes Research Center, Moffet Field, California
Flight Research Center, Edwards, California

Electronics Research Center, Cambridge, Massachusetts
Godard Space Flight Center, Greenbelt, MD.
Propulsion Laboratory, Pasadena, California
John F. Kennedy Space Center, Florida
Langley Research Center Hampton, VA
Lewis Research Center, Cleveland, Ohio
Manned Spacecraft Center, Houston, Texas
Nuclear Rocket Development Station, Jackass Flats
Pacific Launch Operations Office, Lompoc, California
Wallops' Station, Wallops Island, VA
Western Operations Office, Santa Monica, California
NASA-Head-Quarter, Washington DC

Průmysl kosmických letů už dávno předstihl automobilový průmysl, kdysi udávající hospodářský takt. Na vesmírném nádraží mysu Kennedy bylo 1. června 1967 zaměstnáno 22 828 lidí; rozpočet této jediné výzkumné stanice činil 475 784 000 dolarů!

To všechno jen proto, že několik potřeštěnců chce na Měsíc?

Snesli jsme, doufejme, dostatek přesvědčivých příkladů, za co vše vděčíme kosmickému výzkumu, byť i to byly jen vedlejší produkty. Od denních potřeb až ke složitým lékařským přístrojům, zachraňujícím každým dnem a každou hodinou životy lidí na celém světě. Supertechnika, která se zde rodí, opravdu není kletbou lidstva. Přenáší nás v sedmimílových botách do budoucnosti, každým dnem začínající znovu.

Autor měl příležitost požádat Wernhera von Brauna o stanovisko k hypotézám vyjádřeným v této knize.

„Připouštíte, doktore von Braune, že na ostatních planetách našeho slunečního systému nalezneme život?“

„Považuji za možné, že se s nižšími formami života setkáme na Marsu.“

„Připouštíte, že nejsme jediné inteligentní bytosti ve vesmíru?“

„V nekonečných dálkách vesmíru pokládám existenci nejen rostlinstva a živočichů, ale i inteligentních bytostí za zcela pravděpodobnou. Objevení takového života je nesmírně fascinujícím a zajímavým úkolem. Je ovšem otázkou, zda se nám podaří vzhledem k obrovským vzdálenostem mezi naším systémem a ostatními hvězdami a k ještě větším vzdálenostem mezi naší Galaxií a ostatními galaktickými systémy takové formy života prokázat a vejít s nimi v přímý styk.“

„Je vůbec myslitelné, že v naší Galaxii žijí nebo kdysi žili technicky pokročilejší společnosti nežli naše?“

„Až dosud nemáme žádné důkazy nebo známky, že by v naší Galaxii podobné bytosti v současnosti nebo minulosti žily. Na základě

filosofických a statistických úvah jsem však o existenci takových pokročilých bytostí přesvědčen. Musím však zdůraznit, že pro své přesvědčení nemám žádný pevný vědecký podklad."

„Existuje možnost, že v pradávné minulosti navštívili vyspělejší nepozemšťané naši Zemi?"

„Nechci tuto možnost popírat. Pokud je mi známo, neposkytly zatím archeologické výzkumy takovým spekulacím oporu."

Rozhovor s velice zaměstnaným „otcem Saturnu" končil. Autor se s ním nemohl podělit o spoustu podivuhodných nálezů, nesrovnalostí, jež nám předkládají staré spisy jako hádanky, o nespočetné otázky, jež si vynucují archeologické objevy, pozorované pod zorným úhlem kosmonautiky.

12. kapitola

TOVÁRNY NA MYŠLENÍ ZAJIŠTŮJÍ BUDOUCNOST - STAŘÍ PROROCI TO MĚLI SNAŽŠÍ - KRUH SE UZAVÍRÁ

Kde jsme dnes?

Ovládne jednou člověk vesmír?

Navštívili v temném dávnověku bytosti z hlubin kosmu Zemi?

Pokoušejí se kdesi ve vesmíru nepozemské bytosti o spojení s námi?

Je naše doba se svými vynálezy, jimiž útočíme na budoucnost, opravdu tak strašlivá?

Mají být nejúžasnější výsledky bádání chovány v tajnosti?

Naleznou lékařství a biologie možnost, jak znovu vzkřísit zmrazené pacienty?

Osídlí lidstvo nové planety?

Bude schopné oplodňovat jejich původní obyvatele?

Vytvoří druhou, třetí, čtvrtou Zemi?

Nahradí jednoho dne specializované automaty chirurgy?

Budou nemocnice roku 2100 skladem náhradních součástek pro „porouchané“ nemocné?

Dokážeme v budoucnosti neomezeně prodloužit lidský život transplantacemi umělého srdce, plic, ledvin a dalších orgánů?

Stane se Huxleyův „Krásný nový svět“ jednoho dne navzdory absolutní nepředstavitelnosti všední skutečností?

Soubor těchto otázek by se brzy rozrostl do objemu telefonního seznamu kvetoucího velkoměsta. Neuplyne ani den, aby se někde ve světě neobjevil nový, netušený vynález. Denně můžeme některou z otázek škrtnout. Je vyřešena. Universita v Edinburghu obdržela z Nuffieldovy nadace první příspěvek 270 000 liber na zkonstruování inteligentního počítačícího stroje. Prototyp tohoto počítače se dal do hovoru s pacientem — po jeho skončení nemohl zkrátka nemocný uvěřit, že měl tu čest... se strojem. Dr. Michie, jenž stroj navrhl, tvrdí, že počítač počíná rozvíjet svůj vlastní, soukromý život...

Objevila se nová věda, futurologie. Usiluje všemi technickými a filosofickými prostředky o plánování a o důkladné prozkoumání a pochopení budoucnosti. Po celém světě vznikají „továrny na myšlení“; nejsou ničím jiným než dnešními vědeckými kláštery, myslícími pro zítřek.

Jenom v USA pracuje takových mozkových trustů 164. Přejímají úlohu vlád a kapitánů velkopřemyslu. Nejznámější továrnou na myšlení je RAND Corporation v kalifornské Santa Monica. K jejímu založení dala podnět US Air Force roku 1945; generalita se tenkrát dožadovala sestavení výzkumného programu pro vedení mezikontinentálních válečných operací. Ve velkoryse založeném středisku pracuje 843 vybraných vědeckých kapacit. Zde se zrodily první myšlenky, zde byly položeny první základy nejpravděpodobnějších dobrodružství lidstva. Již roku 1946 předpověděli vědci RANDu vojenskou nutnost vesmírné lodi. Program různých typů umělých družic, navržený roku 1951, byl označen za utopii. Svět zatím vděčí RANDu za 3000 zpráv o dosud netušených jevech. Jeho vědci uveřejnili až dosud 110 knih, jež nepředstavitelně posunuly vpřed naši kulturu a civilizaci.

Konec této badatelské práce není v dohledu — zdá se, že ani neexistuje.

Podobnými úlohami pro budoucnost se zabývá i „Hudson-Institut“ Harmonon-Hudson, N. Y., „Tempo Center for Advanced Studies“ koncernu General Electric v Santa Barbara, Kalifornie, „Arthur Little Institut“ Cambridge, Mass., „Batelle Institut“ Colombo, Ohio.

Vlády a velkopodnikatelé se již neobejdou bez myslitelů budoucnosti. Vlády musí dalekosáhle předjímat své vojenské plány, velkopodniky musí propočítat investice na celá desetiletí dopředu. Úkolem futurologie je i plánovat rozvoj velkoměst na sto i více příštích let.

S dnešními vědomostmi není zvláště těžké předvídat například vývoj Mexika v příštích padesáti letech. Pro takové kalkulace je třeba vzít v úvahu všechna možná fakta, jako např. současný stav techniky, komunikačních a dopravních prostředků, politické tendence a možné protivníky Mexika.

Jestliže je možno vyslovit takovou prognózu dnes, mohli ji před 10 000 lety vyslovit i nepozemšťané pro celou naši planetu.

Lidstvo je nuceno odhalovat a všemi dostupnými prostředky zkoumat budoucnost. Bez studia budoucnosti ztrácíme naději, že se nám podaří rozluštit minulost. Kdoví, zda v archeologických nalezištích neleží důležité doklady, kolem nichž procházíme bez povšimnutí a nevíme, co s nimi počít?

Proto, právě, proto navrhujeme „Rok archeologické utopie“. Právě tak jako nemůžeme bláhově „uvěřit“ moudrortí zvetšelých myšlenkových schémat, nežádáme ani, aby bylo „uvěřeno“ naší hypotéze. Věříme však a doufáme, že čas brzy dozraje k nepředpojatému

řešení hádanky minulosti — s pomocí nejdokonalejší a nejdůmyslnější technologie.

Nemůžeme za milióny cizích planet ve vesmíru...

Nemůžeme za moderní závěry a stínítka na přilbě tisíce let staré japonské sošky z Tokomai...

Nemůžeme za reliéf v Palenque...

Nemůžeme za to, že admirál Piri Reis nespálil své mapy.,.

Nemůžeme za nesrovnalosti ve starých knihách a historických pověstech.

... můžeme však za to, že navzdory všemu, co víme, nebereme tyto věci vážně v úvahu!

Lidstvo čeká grandiózní budoucnost, překonávající grandiózní minulost. Potřebujeme výzkum vesmíru, výzkum budoucnosti a odvahu, abychom uskutečnili zdánlivě nemožné plány například soustředěný výzkum minulosti, slibující přinést cenné vzpomínky na budoucnost. Vzpomínky, které budou dokázány a které objasní dějiny lidstva, aniž už bude nutné znovu dokazovat jejich správnost. K prospěchu všech budoucích generací.

Doslov

Erich von Däniken se narodil roku 1935 ve Švýcarsku, je majitelem zimního hotelu v Davosu a každý rok podniká několikaměsíční cesty za známkami návštěv nepozemšťanů.

Tento stručný životopis není zdánlivě nejlepším doporučením autora, pokoušejícího se o revoluční zásahy do několika vědeckých oblastí současně. Zdá se, že mu to ani v nejmenším nevádí — opsal jsem totiž tyto údaje z přebalu originálu knihy, která se mezitím stala dílem světového úspěchu.

Výslovně zdůrazňuji: zdánlivě. Není náhodou, že to je právě ne-vědec, jenž napsal ne-li jednu z nejzávažnějších, tedy určitě z nejvíce vzrušujících knih svého druhu, knihu vysoce průbojnou, vršící takřka horečně argument za argumentem s takovou energií a vynalézavostí, že shovívavý úsměv nad některými názory — např. nad oplodňováním pozemšťanek nepozemským mládencem — je velmi brzo vystřídán přinejmenším rozpaky. O to a o nic jiného ostatně von Danikenovi jde.

A za druhé — von Däniken není sám. V posledních letech se vynořila celá plejáda většinou sice obecně slušně vzdělaných, nikoli však specializovaně vědecky pracujících autorů, kteří formulují znepokojující myšlenky, vytvářejí nové rozsáhlé koncepce prvních kapitol dějin lidstva, originálně interpretují dosud nevysvětlené otázky a podle temperamentu více nebo méně tupí oficiální vědu a její představitele. Je to lidsky pochopitelné — vždyť se jim z oficiálních vědeckých kruhů dostává v nejlepším případě naprostého přezírání; většinou se stávají cílem útoků rozličné intenzity, od zdvořilé a vybroušené ironie až k pustému spílání, často prokazatelně neodpovídajícímu „provinění“. Vzpomínám např. na zasedání Všesvazové astronomické společnosti, před něj byl roku 1948 povolán sovětský spisovatel Alexander Kazancev, aby se zodpovídal ze hříchu sepsání povídky „Výbuch“, v ráž poprvé — jako individuum matoucí mládež a vědecký ignorant — nadhodil možnost interpretace tunguzské katastrofy výbuchem jaderného paliva kosmického korábu. Teprve po tomto zasedání vyrazil (smím-li to tak napsat) Kazancev válečný ryk a za nezbytné podpory několika vědeckými hodnostmi obrněných spojenců Parenaga, Michajlova a dalších se pustil do boje.

Tato alergie má řadu příčin i osobitých argumentů.

Vědci obviňují hlasatele myšlenek podobných von Danikenovým teoriím o dávném přistání nepozemšťanů na naší planetě, z utkvělé představy. Z chorobné monománie, podobné monománii vynálezceu perpetua mobile, aktivních vegetariánů a spásitelských abstinentů. Je to

nespravedlivé obvinění. Ne snad proto, že by Pauwels, Bergier, Clark, Velikovský, Furneaux, Keller a konec konců i Erich von Daniken svými myšlenkami posedlí nebyli. Ovšemže jsou — ale tato posedlost je nezbytným předpokladem jakéhokoli díla. Posedlý byl vinař Pasteur, věřící tak pevně v existenci zvířátek přenášejících nemoce, že riskoval celou existenci neoprávněnými lékařskými zákroky. Posedlý byl Ciolkovskij, nahluhlý provinciální učitel, považovaný okolím za zábavného blázna. Posedlý byl Kibalčič, jenž dokázal v cele noc před popravou logicky popsat projekt svého raketového letadla. Objevem vývodu slinivky břišní byl posedlý profesor Wirsung (jehož jméno pankreatický vývod po právu dostal) a naopak představou, že jde o pouhý vazivový pruh, jeho kolega a konkurent, jenž si na Wirsunga počkal a zastřelil jej křesací pistolí.. Utkvělé představy ovšem musí zachovávat společensky a vědecky — to zvláště zdůrazňuji — únosné hranice. Nedomnívám se, že by nestor a patron atlantologů a autor dosud základního spisu o bájně Atlantidě Conelly nějak zvláště atlantologickému bádání přispěl svou bílou řízou, patriarchálním plnovousem a stylizovaným chováním starozákonního proroka. (Mimochodem — ve 20 000 titulech až dosud vydaných o problematice Atlantidy, by von Daniken kromě velehor balastu nepochybně našel i řadu zajímavých faktů pro svou interpretaci pradějin člověka). Nemyslím, že by Kazancev hájil svou tunguzskou při obzvláště šťastným způsobem, snažil-li se zesměšňovat renomované vědce a akademiky, kteří — plným právem — obhajovali meteorický původ katastrofy, přívyskem „meteorčící“ a dalšími jedovatostmi. A vůbec už ovšem nemohu souhlasit s metodami muže, posedlého ledem, kdysi proslulého autora teorie „Welteislehre“ a mnoha knih Hanse Horbigera, jenž svůj útok proti t2V. oficiální vědě zahájil výhružnými dopisy jejím představitelům a skandalizováním, prováděným pod ochranou osobní stráže pasáka Horst Wessela, přiděleného mu prozíravými nacisty dávno před Hitlerovým nástupem k moci.

Bylo by absurdní vyslovit tato jména a jméno Ericha von Danikena jedním dechem. Neznám von Danikena osobně (a lituji toho), jsem však přesvědčen, že už vzhledem ke svému velmi prozaickému povolání nenoší ani bílou řízu, ani plnovous a že je daleko spíše vtipným společníkem než blouznivým prorokem. Zato však docela přesně vím, že nejen vědu nepodceňuje — tím méně zesměšňuje — ale naopak obdivuje, podněcuje, vyzývá a takřka prosí o spolupráci. Lze to vycítit z každé stránky knihy — a je to pocit neobyčejně kladný a příjemný. Von Däniken předkládá vědě řadu nových pohledů na dávno známé skutečnosti — je na odbornících, aby je zhodnotili. Věřím, že kdyby von Danikenova kniha nepřinášela nic

jiného než např. poukaz na možnost zcela nové interpretace smyslu a účelu proslulého mayského kalendáře, na němž zkoušejí (a občas i exhibicionisticky předvádějí) svůj důvtip celé generace amerikanistů, měla by své oprávnění. Takových pokynů, náповeří a směrniců, ukazujících do oblastí až dosud jaksi samozřejmě opomíjených, je v knize celá řada.

Von Danikenova kniha si vyžádala nepochybně rozsáhlou heuristickou přípravu a jak sám na několika místech knihy připouští, 'dlouhé a nákladné cestování, což samo o sobě takřka vylučuje z podobné činnosti specializovaného vědeckého pracovníka; obzvláště dnes, kdy záviděníhodná kategorie „soukromých vědců“ úplně a jak se zdá, navždy vyhynula. Příčiny, proč autory takových a podobných knih musejí být zcela zákonitě autodidakté, nespoutaní strukturou vědeckého pracoviště, jsou i daleko hlubší, subjektivní.

Několik let, která jsem kdysi dávno jako mladý lékař věnoval vědeckému bádání, mne sice ani svými výsledky, ani trváním této činnosti naprosto neopravňuje vydávat se za badatele, umožňuje však přesto odpovědně prohlásit, že kdekoli na světě (snad kromě šťastných výjimek, o nichž nejsem informován) byl by mladý vědecký pracovník, jenž by se neprozřetelně přiznal k úmyslu dokázat dávný pobyt nepozemšťanů na naší planetě, v lepším případě okamžitě zavalen běžnými rutinnými úkoly, aby ho přešly rousy, a v horším odeslán na místo, kde by bádáním získané poznatky mohl nejlépe uplatnit v praxi. Tak se totiž ve slušných vědeckých kruzích obvykle formuluje výpověď. Kdyby se o totéž pokusil přednosta ústavu, spoléhaje pošetile na záštitu své autority, demaskoval by se rázem jako sice roztomilá a zasloužilá, avšak, žel, beznadějně sklerotická troska člověka. Jeho šefovské dny by byly prastarým přírodním zákonem sečteny. Zanedlouho by podlehl brilantnímu a nezadržitelnému útoku nejschopnějšího z mladších příslušníků smečky, obcházející už dávno s temným mručením trnitou ohradu kolem šefovy pracovny...

Není tedy náhodou, že se právě v posledních letech objevila celá řada autorů blízkých Erichu von Danikenovi a že vznikla i jeho kniha. Abychom se však příliš neobírali subjektivními faktory, obraťme na okamžik pozornost k objektivním příčinám tohoto jevu, který nepochybně v budoucnosti zaujme i historiky vědy, i sociology. Úroveň, dosažená díky rozvoji gnoseologických nástrojů všeho druhu a umožňující komplexně a v řadě netušených souvislostí nově interpretovat dávno známá fakta, uvedla na pořad dne zcela zvláštní badatelskou disciplínu, kterou neobyčejně prozíravý a všestranný Roger Gallois nazval „příčnými vědami“.

Snad by bylo lépe mluvit o „příčném poznání“. Jde totiž o to, abychom místo hloubkových sond o stále se zužujícím průměru (nebo, přirozeně,

kromě nich), zkoumajících stále usilovněji a důkladněji stále menší oblasti reality, podnikali i velkorysé horizontální řezy vědeckým terénem, zachycující v širokém kontextu souvislostí některé základní problémy. „Příčné poznání“ vyplyne pouze z organického spojení celé řady nejen vědeckých disciplín, ale i samotných až donedávna velmi hermeticky oddělených vědních skupin.

Pokusím se naznačit tuto myšlenku na několika případech. Pokud se metody historického bádání nespojí s meteorologií, resp. s glaciologií (a těžko si představit obory odlehlejší), nebude možné vypracovat „skutečné“ dějiny středověku Britských ostrovů prostě proto, že ani v nejpečlivějším zpracování náboženských, sociálních, ekonomických a politických faktorů nebude obsažena určující skutečnost: zatímco v některých obdobích bylo možné na Ostrovech pěstovat (velmi kvalitní) vinnou révu a země tonula v nadbytku, jindy zamrzaly mořské přístavy, obilí nedozrávalo, bída činila z lidí vlky a vlky žene, jak známo, hlad z lesů, ať již je tento hlad nazýván ve vlčí řeči jakýmkoli ideologickým nebo teologickým termínem.

Bez tohoto spojení bude i nadále otevřeno pole málo nadějným domněnkám, snažícím se vysvětlit nepochopitelný zánik kvetoucích grónských osad v prvních stoletích našeho tisíciletí — zánik, který nezpůsobily ani sousedské sváry, ani boje s žlutými a šikmookými Skralingy (jakkoli i tyto faktory třeba vzít v počet), ale neúprosné ledovce, Z Groenlandu, skutečně zelené země žírných pastvin, umožňující dokonce jakési zemědělství — nešlo tedy o propagační trik prvního vystěhovaleckého agenta na Islandu, Leiffa Ericssona — se postupně stávala ledová pustina.

Bez tohoto spojení bude možné i nadále líčit Hannibalův přechod Alp jako apokalyptický zápas s ledovci, závějemi a vánicemi, vyšperkovaný obvyklými nesmysly o trhání skal octem atp., ačkoli tehdy, v období jakési „malé meziledové doby“, byly alpské průsmyky dočasně prosty sněhu a ledu a velmi čile frekventované, dokonce, jak se zdá, po upravených cestách.

A naposledy: bez tohoto spojení nebude snadné zasadit trojskou válku, jež se díky znamenité Homérově válečné reportáži a Schliemannovým romantickým úspěchům rozrostla do takřka světového konfliktu, tam, kam náleží. Podstatné by bylo v tomto případě vysychání středoasijských stepí, jež vyhnalo mračna kočovníků všemi směry. Jejich houfy narazily na národy kolem Středozemního moře, vyvrátily jejich sídla a přiměly je ke kolonizaci ostrovů a vzdálených břehů. Nastala století zmatků, bojů, pohybů a stěhování, v nichž jednou z nejdobrodružnějších epizod je právě — trojská válka.

Ještě výrazněji vystupuje nutnost „příčného poznání“ — doufám, že příliš nenapínám trpělivost čtenářů — před problémem nepřehledných spoust alchymistické literatury. Bude ozdobou depozitářů knihoven (a ničím jiným) tak dlouho, dokud se jí nebudou zabývat společně chemici, fyzikové, jazykovědci, dějepisci a odborníci v dešifrování. Teprve pak vydá, jak věřím s Louisem Pauwelsem a Jacquesem Bergierem, svědectví o prastarých vědomostech lidstva, týkajících se i velmi moderních oborů, atomové fyziky, fotochemie aj. (von Daniken by jistě i v této souvislosti pietně vzpomněl nepozemšťanů), nepřesně přejatých a nepochopených, předávaných s generací zlatodějů na generace ve formě koruptel.

Tušení, že dovolna se mění v jistotu, že „příčné poznání“ je pro další rozvoj vědy, ale i lidstva zcela nezbytné, vedlo ke vzniku „mozkových trustů“, metodiky brain-stormingu a institucí typu RAND Corporation, o nichž se von Däniken zmiňuje. Toto řešení je nepochybně nutné, přesto však nouzové a doplňkové. Prohlašujeme s plnou odpovědností a s plným vědomím své hereze, že domovským místem inspirujícího, utříděného a zejména nerozporného „příčného poznání“ není kolektivní moudrost, ale dobrý, starý a velmi podceňovaný mozek individua, jedince.

Můžeme tedy poněkud abstraktní volání po „příčných vědách“ nahradit daleko konkrétnějším a především daleko nadějnějším voláním po lidech schopných i v dnešní potopě informací a zpráv, vylučujících už nejen existenci polyhistorů, ale i důslednou dokumentaci titulů, souhrnného pohledu a postižení perspektivních souvislostí. Volejme po lidech ochotných vzdát se naděje na osvojení jakéhokoli speciálního oboru, neboť to samo o sobě, byť by to byl obor zmíněný např. ve vysokoškolské učebnici jen pod čarou a petitem, naprosto a beze zbytku absorbuje i sebevitálnějšího vytrvalce. Budou to lidé, na něž se hodí věta z von Danikenovy knihy, kterou jste právě četli: Víme toho dnes strašně málo o strašně mnoha věcech. Věda druhé poloviny 20. století zvolila zcela opačnou cestu — vědět toho strašně mnoho o strašně málo věcech; nazaráno ovšem očima jednotlivých badatelů.

Teď jde o to, obě hlediska účelně spojit, ustat se vzájemným osočováním a pochopit, že vědecký pracovník má právo na krajní specializaci, uzavírající jej do svrchovaně omezeného myšlenkového okruhu, a naopak univerzální duch, usilující o „příčné poznání“, má právo se mýlit a nebýt — což je samozřejmé — o speciálních disciplínách informován tak jako badatel-odborník.

Domnívám se, že toto právo musíme bezpodmínečně přiznat i von Danikenovi. S mnohými jeho názory nesouhlasím, mnoho z dokladů, jež uvádí na podporu dávné návštěvy nepozemšťanů, považuji za vysvětlitelné

jinými a prostšími způsoby. Nepovažoval jsem za vhodné tyto názory a protiargumenty uvést v „Poznámkách“. Oslabil bych účinek knihy, jejímž úkolem je, jak již bylo řečeno, zneklidnit, pohnout k přemýšlení, inspirovat. A to se, myslím, autorovi dokonale podařilo.

Závěrem bych však přesto chtěl využít této příležitosti k vyjádření vlastního názoru na projednanou problematiku. Jsem — spolu s von Danikenem — skálopevně přesvědčen, že na minulosti lidstva leží stín, zakrývající celou řadu podstatných a rozhodujících událostí. Právě tak jako on vidím kdesi v hlubinách pradávných věků zářit nepochopitelnou civilizaci, jejíž odkaz se nám dnes kus po kuse, k nepoznání deformován, úlomkovitý a namnoze zašifrovaný, dostává do rukou. Souhlasím i s von Danikenovým názorem, že teprve dnešní věda vůbec umožnila povšimnout si těchto indicií, o jejich vysvětlení ani nemluvě. Nedomnívám se však — a zde se s von Danikenem rozcházíme — že by touto vědou musel být pouze komplexní výzkum vesmíru a touto v dále zářící civilizací pouze návštěva nepozemšťanů. Přípravuji již delší dobu materiál k obsáhlé publikaci (celá řada von Danikenových a mých pramenů a argumentů se ostatně kryje), dokazující, že dávná přítomnost cizích inteligentních bytostí z kosmu na naší planetě je jedním z možných vysvětlení faktů, jež nevyhnutelně vysvětlení vyžadují, a že existuje ještě několik přinejmenším stejně pravděpodobných (nebo nepravděpodobných) variant.

Čímž je mimo jiné dokázáno, že se ne-li ve všech závěrech, tedy zcela určitě alespoň v ochotě riskovat nejrozmanitější z toho vyplývající nepříjemnosti s důvtipným Ericem von Danikenem plně solidarizují.

Dr. Ludvík Souček